Eğitim Hatıraları 1

KAR ÇİÇEKLERİ

EDİTÖR
Murat KAYA

aziz milletimizin güllerine, eğitime gönül verenlere ithaf olunur...

Eğitim Hatıraları 1

KAR ÇİÇEKLERİ

Editör: Murat KAYA

Eğitim Hatıraları 1

KAR ÇİÇEKLERİ

Editör: Murat KAYA

Editör
Murat KAYA

Görsel Yönetmen
Engin ÇİFTÇİ

Kapak
İhsan DEMİRHAN

Mizanpaj
Sedat YAZILITAŞ

ISBN
975-8775-41-3

Yayın Numarası
124

Basım Yeri ve Yılı
Çağlayan Matbaası / İZMİR Tel: (0232) 252 20 96
Haziran 2005

Genel Dağıtım
Gökkuşağı Pazarlama ve Dağıtım
Alayköşkü Cad. No: 12 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: (0212) 519 39 33 Faks: (0212) 519 39 01

Kaynak Kitaplığı
Emniyet Mahallesi Huzur Sokak No: 5
34676 Üsküdar/İSTANBUL
Tel: (0216) 318 42 88 Faks: (0216) 318 52 20
www.kaynakkitapligi.com

İÇİNDEKİLER

Takdim

Eğitimciler, insan eğitmeye, yetiştirmeye bir ömür harcayanlar; bu çalışmalarını "Eğitim Hatıraları" kitabında yazdılar ve yazmaya devam edecekler.

Toplumun bütün kesimlerinin tezgâhından geçtiği nice öğretmenler var ki onların bir dokunuşu, bir tebessümü, bir hareketi nice yavruları hayata bağladı, yükseklere çıkardı.

İşte o dokunuşlar, tebessümler, hareketler her öğretmen, anne - baba tarafından bilinirse; okul ve aile tezgâhları bu doğru taktiklerle yeni nesilleri yetiştirecek. Başarılı olmuş, göz nuru dökülmüş, ter akıtılmış taktikler bilinmez ise, yavrularımız deney kobayına dönecek, hayattan gittikçe koparak problem hâline gelebilecektir. Öyleyse doğru hareket etmek, temiz yavruları sürekli yükseltecek ve onları dünyası da, ahireti de aydınlık insanlar hâline getirebilecektir. Üzerinde emek verilince nice işlenmemiş ağacın, mobilya hâline geldiğini biliriz. Nice canlının terbiye edilince, ne kadar büyük hünerler gösterebildiğini görmekteyiz.

Öyleyse eşref-i mahlûkat olarak yaratılan insanın eğitilince yapamayacağı pek az şey vardır. Fakat insan öyle bir var-

lıktır ki varlıkların en kötüsü olmaktan, en mükemmeli olmaya kadar geniş bir yelpazede yer alabilir. Elmas ya da kömür olmaya açık bir karbon madeni gibidir. İşlendikçe kıymetlenecek, iki ayaklı bir güneş hâline gelecektir. Bunda da en büyük pay eğitimcilerindir.

Tabii ki bütün yükü eğitimcilerde görmek yanlış olur. Bir günün çocuk açısından yarıdan azı öğretmeni ile geçerken çoğu anne - baba ile geçmektedir. Öyleyse anne baba kendi görevleri dışında, bir eğitimci gibi düşünüp, eğitimci gibi davranmaya çalışırsa mükemmel bir nesil yetiştirebilir. Bunlardan biri bile eksik olsa iyi ve faydalı bir insan yetiştirmek çok zor olacaktır.

Eğitim Hatıraları Yayın Kurulu olarak, Türkiye ve Dünya üzerinde yaşayan aydın bir nesil, pırlanta bir gelecek soluklayan her eğitimciden en az bir adet eğitim hatırası bekliyoruz. Her eğitimcinin, anne-babanın bu kitabı okumasını ve okutmasını istiyoruz. "Eğitim Hatıraları" dizisinin yeni kitaplarında buluşmak üzere, saygılarımızla…

Her anne ve baba, çocuklarının kafaları gereksiz şeylerle doldurulmadan önce, onları mutlaka ilim ve irfanla doyurmalıdırlar. Çünkü, hakikat adına boş gönüller ve marifetten mahrum ruhlar, her türlü fena düşüncenin serpilip gelişmesine müsait birer tarla mesabesindedirler. Önceden onlara ne tür tohum saçılırsa, daha sonra hasat edilen de o olur.

ALTIN NESİL

Aslı KAPLAN

Bu yıl da toplantılar, programlar, sınavlar birbirini izlemişti. Yorulmamamız gerektiğini biliyordum. Bazen yorulacak gibi olsam sonucu düşünürdüm hep. Çocukların gözlerindeki ışıltıyı, onlar üzerine kurduğumuz hayâlleri, ideallerimizi…

Bir kere daha emin olurdum. Arzulanan nesil için değmez miydi? Altın nesli yetiştiren kadro içinde olmak nasip olmuştu. Bu lütuf yetmez miydi?

Dersin başlamasına daha vardı. Koridorda bu düşüncelerle yavaş yavaş ilerlerken karşıma Selma çıktı. Zamanım olup olmadığını sordu. Konuşmak istiyordu. Birlikte öğretmenler odasına girdik. Kitaplarımı masanın üzerine bıraktım. Elimi, Selma'nın omzuna koydum. Onu alıp bahçeye çıktım. Sabırsızdı. Ne anlatacağını ben de merak etmeye başlamıştım. Bir sürü şey geçti aklımdan o anda. Arkadaşları mı, ailesi mi, dersleri mi, okulumuz mu, sınav mı yoksa ben mi? Acaba konu neydi? Selma çok farklıydı. Kolay kolay herhan-

gi bir şeyi konu edip paylaşmazdı. Sakin, iç dünyası geniş, güzel huylu, güzel düşünen bir çocuktu.

Paylaşacağı konunun olumlu olması için dua ettim. Onu karşıma alıp gözlerinin içine baktım. Anlatmaya başladı.

Sosyal bilgiler sınavından sonra arkadaşı Zeynep'le, Derya Hoca’nın odasına gitmişler. Biraz sınavla ilgili konuşmuşlar. Sonra da hocaları onlara, o günlerde öğrendiği bir anıyı paylaşmak istediğini söylemiş. Dinlemeye başlamışlar. Aziz isimli bir öğretmenin hikâyesiymiş anlatılan. Dur durak bilmeden özlenen nesil için çalışan bir insanmış. Okulda, okul dışında, sürekli öğrencileri için çalışır, onlar için düşünürmüş. Vaktinin çoğunu onlar için yaptığı programlar alıyormuş. Aziz Hoca ve tüm arkadaşlarının hedefi tekmiş. İnançlarına, kültürüne, ailesine bağlı ve saygılı, dürüst, çalışkan, kalbi Allah sevgisi ile dolu bir nesil yetiştirmek. Aynı dertle dertlenen bu insanların evlerinde geçirebildiği zamanlar çok azmış. Tabii, Aziz Hoca’nın da.

Aziz Hoca evinde olduğu zamanları elinden geldiğince eşine ve çocuklarına ayırmaya çalışırmış. Fakat bir gün konuşurlarken oğlu bir söz etmiş. Öyle bir söz ki; oğlunun cümleleriyle boğazı düğümlenmiş Aziz Hoca’nın. Omuzlarında hissettiği ağırlıkla çıkmış evden. Zamanının çoğunu birlikte geçirdiği arkadaşlarından biri olan Sedat'ın yanına gitmiş. Sedat, arkadaşının sıkıntılı olduğunu hemen sezmiş, fakat o anlatana kadar bir şey sormamış. Aziz Hoca, başı önünde söze başlamış:

- Oğlum, ömrümde ona ayırdığım zamandan razı olmadığını söyledi. Bir baba olarak en son kendi çocuğuma vakit ayırabildim. Ama onun yetişmesini de hiç ihmal etmedim. Benim yetmediğim yerde annesi en büyük desteğimdi. Eksik

bırakmamaya çalıştık. Sadece kendi çocuklarımızı değil, insanlığı düşünmeye çalıştık. Hedefi hep büyük tuttuk. Ama oğlum benden razı değilmiş Sedat, demiş.

Sedat Hoca, hiç konuşmadan devamını beklemiş.

- Sedat, kardeşim; sen evime, eşimin, çocuklarımın yanına uğrayamadığım zamanlarda yaptıklarıma şahitsin. Allah'ın huzuruna çıkarıldığımızda bana şahitlik eder misin? Allah'ım o zamanlarda senin yolundaydı, der misin, demiş. Sedat Hoca gözyaşlarını içine akıtırken, dudaklarından onu doğrulayan birkaç söz dökülmüş. Ayağa kalkıp ona sımsıkı sarılmış.

Bizim mesleğimiz ne de güzeldi. Bu olayı Selma'dan dinlemenin güzelliği ile nasıl yorumlamış olabileceğinin tereddüdü, zihnimde birbirine karışmıştı. Hikâyesi anlatılan hocanın fedakârlığını ve sebebini anlamış olması için sürekli dua ediyordum. Ben bunları düşünürken, Selma sözlerine devam etti:

- Hocam, bunları dinlerken aklıma siz geldiniz. Ve bir de bizlerle olduğunuz günlerde, saatlerde evde sizi bekleyen küçük oğlunuz… Ben de size şahidim. Allah'ın huzurunda ben de size ve yaptıklarınıza şahidim.

O an yaşadıklarımı ve hissettiklerimi zihnime sığdırmaya çalıştım. Gözyaşlarıma engel olamamıştım. Allah'ıma sessizce şükrettim.

BİR AVUÇ KOR

Murat KAYA

Güneşli ve güzel bir gündü. Okulun bahçesi öğrencilerle doluydu. Her şey çok güzeldi.

Bu güzel filmin koptuğu yer neresi bilmem, ama diğer sahneden feryatlar yükseliyordu. Önce anlaşılmaz sesler geldi, sonra renkler:

Duydunuz mu, dedi biri.

- Neyi?

- Engin'in babası intihar etmiş!

- Ne?

- ...

- Niçin ama?

- ...

- Bilmiyorum. Ama polis, ailesini olay yerine çağırmış. Ailesi ve Engin gelmeden oraya gitsek de onlara destek olsak.

Mekân olarak kısa ama zaman olarak uzun bir yolculuk sırasında Engin'in başarılı eğitim hayatı, sevecenliği ve fakirliği geldi aklıma. Güçlü yapısına denk duygulu bir kalbi vardı. Gücüyle ve kalbiyle zor ama taşıyabileceği büyük bir yük sırtına konmuştu. Henüz olay yerine varmamışsa olanların hüznü sarmamıştır iliklerini. Ah benim güzel öğrencim, canım, gönlüme düşen kor parçası.

Dağların taşıyamadığı yük, sana taşırsın diye yüklenmiş. Taşımak zor ama sana bu yükü yükleyen, inan ki senin gücünden ve sevginden emin. Sevilmek bunca güzelken kıymet bilmek, metin olmak, acıların ardındaki güzellikleri görmek gerek. Sevmek yanmakla başlarsa, yanmayı bilmek ve of bile dememek... Sevmek... Anlamak... Ah bile demeden yanmak...

Bu ve buna benzer düşünceler kısa yolculuğumuz boyunca beynimden arabanın içine, oradan da arabanın dışına taştı gitti.

Olanlara anlam veremeyenlerin oluşturduğu boş kalabalıklar olay yerini doldurmuş; gördüklerini bir başkasına yetiştirebilmek için çabalıyor, boş gürültüler çıkarıyorlardı. Gürültüden farksız sözler havayı iyice kirletmişti:

- Sen de görebildin mi?

- Onu ilk ben gördüm. Ooo, ben geldiğimde kimseler yoktu.

- Kimmiş?

- Bilmem ki, herhâlde bir esnaf.

- Neden öldürmüş ki kendini?

- Borcu mu varmış ne... Borcunu ödeyemeyince alacaklılar sıkıştırmış, o da dayanamayıp canına kıymış.

...

Anlamsız kalabalık polis zoruyla dağıtıldı. Bu arada biz de öğrencilerle Engin'in gelişini endişeyle bekliyorduk. Acaba ona bu zor anında nasıl yardım edebilirdik?

Bitmeyen saniyeler sonunda, Engin ve ailesi olay yerine gelmişlerdi. Bir fotoğraf karesi gibi dondurulmuştu sanki görüntüler.

Feryat figan gökteki bulutları bile tutuşturmuş, akşamın kızıllığı bunun yanında sönük kalmıştı. Kar fırtınaları bile söndüremezdi bu tutuşan ateşi. Bir güzel insan, kendisinden beklenmeyen bir şekilde, canına kastetmiş, onu sevenleri geride hicrana boğmuştu.

Engin'den akan gözyaşları onun değil sanki benimdi. Islanmamış hiçbir duygu bırakmamıştı çöl kadar kurak gönlümde. Kendinde değildi veya hepimizden çok kendindeydi.

"Nasıl olur hocam! Nasıl olur! Oysaki babam geleceğe ait ne güzel şeylerden bahsederdi bana. Bilerek yapmamıştır. Hayır hocam! O yapmamıştır. İnanın o yapmamıştır." derken babasına sahip çıkmanın sorumluluğunda ve haklılığında. Kafeste çırpınan saka kuşu gibi çırpındı kollarımda. Henüz babasının cansız bedenini görmemişti. Salsam bir dert salmasam bir başka dert. Gönlümü ve siper ettiğim göğsümü delerek geçti ötelere. Ve acı bir feryat daha...

...

İnanıyoruz gönül kuşum, inan ki inanıyoruz babanın bilinçsiz ve suçsuz olduğuna. Tüm yüreğimizle inanıyoruz sana ve babana. İnan buna Engin! Bu sırrı ancak erenler bilir; inan!

BİR FİDAN YEŞERECEK

Osman ALAGÖZ

Öğretmenliği çok seviyordu...

Lise birinci sınıf öğrencisiyken tanıdığı rehber öğretmeninden sonra, onun da gönlüne öğretmenlik sevdası düşmüştü. Kendisi için değil, başkaları için yaşamanın ne demek olduğunu, çok sevdiği rehber öğretmeninden görmüştü.

Kendisi de onun gibi, öğrencilerinin mutluluklarıyla sevinen, dertleriyle dertlenen bir öğretmen olmak istemişti. Tek derdi, öğrencileri olmalıydı. Yunus'un dediği gibi, aşkla, sevgiyle gönüller yapmak için okumak, kendisine daha anlamlı gelmişti.

Öğretmenliğinin üçüncü yılındaydı. Bekârdı... Okul biter bitmez evlenmeyi düşünmemişti. Ömrünün bu en verimli çağında, öğrencilerine daha faydalı olabilmek varken, hemen evlenmek, ona tuhaf geliyordu.

Meslekte kendisi gibi yeni sayılan dört arkadaşıyla birlikte kiraladıkları bir evde kalıyorlardı. Aralarında çok yaş farkı yoktu. Onlara her konuda yardımcı olurdu. Herkes, der-

dini rahatlıkla ona açardı. Kendisiyle konuştuktan sonra, adeta ruhlarının yıkandığını hissederlerdi. Rahatlarlardı o zaman...

Muhatabının gözlerinin içine bakarak konuşurdu. Dudaklarından dökülen kelimeler, ipekten dokunuşlarla ruhları okşardı.

Nurettin Öğretmen'i, her yeni dönemle birlikte, yeni öğrencilerle tanışacak olmanın heyecanı sarardı. Aradan dört hafta gibi bir süre geçmişti. Öğrencilerin hâl ve hareketlerini gözlemlemeye çalışıyordu. Konuşmalarından, oturup kalkmalarına; yeme içmelerinden, giyim kuşamlarına kadar her şeylerine dikkat ediyordu.

İlk önce yapılması gereken, iyi bir tanımaydı. Tanıyıp bir doktor hassasiyetiyle teşhis koyduktan sonra, onların istikballeri adına yapılması gerekenler konusunda daha rahat ve sağlıklı düşünebilirdi.

Bir de özellikle lider kabiliyetli olan; arkadaşlarının, etrafında pervane gibi dönüp durduğu öğrencilere dikkat ederdi. Arkadaşlarını arkasından sürükleyen öğrencilerin doğruları da yanlışları da çok önemliydi. Sergileyecekleri güzel davranışlar, diğer arkadaşlarının da güzelliğine vesile olabilirdi. Ve yine, sergileyecekleri kötü davranışlar da onların geleceklerini karartabilirdi.

Bir tren için lokomotif ne ise, lider öğrenci de çevresindeki öğrenciler için aynıydı...

Bu niyetle öğrencileri hassas bir şekilde takip ediyordu.

Öğrencileri arasında Halil, biraz daha dikkatini çekmişti. Atletik bir yapısı vardı. Her tür sportif faaliyetlerde kaptanlık görevini üstlenir, takımları kendi kurardı. Elinde top,

ortada durur, arkadaşları da onun etrafında halkalanırdı. Herkes, onun oyunla ilgili vereceği kararları can kulağıyla dinlerdi.

Bir gün ders bitiminde Halil'i yanına çağırdı. Okulun bahçesindeki banklardan birine oturdular. Güneş yorgun bir şekilde karşı tepenin omuzlarına kurulmuştu. Hafiften bir rüzgâr esiyordu. Güneşin sıcaklığı ve rüzgârın tatlı serinliğiyle gönüllerdeki yaşama sevinci biraz daha derinden hissettiriyordu kendisini.

Çaylarını yudumluyorlardı...

Nurettin Bey, öğrencisinin hâlini hatırını soruyordu. Cevaplarını büyük bir dikkatle dinliyor, ağzından çıkan her bir kelimenin çok yönlü tahlilini yapıyordu. Halil'i, gözlerini onun gözlerinden ayırmadan dinliyordu. Derslerle arasının nasıl olduğunu da sordu. Böylesine sosyal bir öğrencinin derslerini de merak ediyordu.

Halil, ders çalışmayı pek sevmediğini, fakat sınıfta öğretmenlerini çok iyi dinlediği için derslerinin de iyi olduğunu söyledi ve ekledi:

"Hocam, aslında ders çalışmak istiyorum; ama uzun süre masanın başında oturamıyorum. Dışarı çıkıp gezmek, top oynamak bana daha hoş geliyor. Arkadaşlarla beraber olmaktan büyük zevk alıyorum. Gerçi ailemin durumu pek iyi değil. Okumam lâzım... Fakat irademe hâkim olamıyorum."

Öğrencisinin bu samimî sözleri, Nurettin Bey'in hoşuna gitmişti. Elini bir güle dokunurcasına Halil'in omzuna koydu ve konuşmaya başladı:

"Sen böylesine açık sözlü ve istekli olursan, başaramayacağın hiçbir şey yoktur. Başaracağına, daha iyi bir öğrenci

olup aileni de mutlu edeceğine inanıyorum. Sen yeter ki, kendini biraz derse yoğunlaştır. İleride elde edeceğin başarıların sana yaşatacağı mutlulukları düşün. Ailenin sevincini düşün. İnanıyorum ki, senin gibi zeki bir öğrenci ne yapması gerektiği konusunda yanlış karar vermez!"

...

Nice kabiliyetli ve güzel ahlaklı çocuklar görmüştü ki, nefislerinin mağlûbu olmuşlardı. Yarın gelmeden tükenmişti yarınları. Erken solmuştu yürekler... Zevk ve eğlence peşinde koşarak dersi unutmuşlardı. Zekâlarını dersleri için değil de, gençlik hevesleri için harcadıklarından dolayı, gelecekte pişman olacakları bir yola girmişlerdi.

Halil'in de öyle olmasını istemiyordu.

İlerleyen günlerde, ders çalıştırmak için Halil'i evine davet etmişti. Dört arkadaşıyla kaldığı tek katlı evde kendisine ders anlatıyordu. Tek başına çalışmakta zorlanan öğrencisi için bu fedakârlığı yapmaya karar vermişti. Halil, hafta sonları Nurettin Bey'in yanına geliyordu. Hem ders anlatıyordu hem de kendi gözetimi altında ders çalıştırıyordu.

Halil'in dersleri günden güne daha da iyi oluyordu. Yazılılarda yüksek notlar alıyordu. Yine sporla ilgileniyor, arkadaşlarını yönlendiriyordu, ama bunun yanı sıra derslerine de düzenli bir şekilde çalışıyordu. Kendisindeki bu değişikliği ailesi de fark etmişti. Özellikle annesi, oğlunun derslerinde ve davranışlarının değişmesinde büyük emeği olan Nurettin Öğretmen için hayır dualar ediyordu.

Soğuklar, kendisini iyiden iyiye hissettirmeye başlamıştı. Yapraklarını döken ve kabuğuna çekilen ağaçlarda ölüm sessizliği vardı. Uzun bir uykuya çekilmişti tabiat. Deniz havasının hâkim olduğu bu şehre pek kar yağmazdı. Yağmurlarla

yıkanırdı şehir... Gökyüzünde beliren bulutlar yüklerini boşaltırken, insanlarda bir telaş, bir koşuşturma başlardı.

Yarıyıl tatiline çok az bir zaman kalmıştı. Nurettin Bey, Halil'deki bu güzel değişmeleri gördükçe içten içe büyük mutluluk duyuyordu. Sosyal bir öğrenci olan Halil, aynı zamanda diğer arkadaşlarına da iyi örnek olmaya başlamıştı. Eskisi gibi amaçsızca sokaklarda, deniz kenarında gezmeleri kalmamıştı. Zaman, anlamsızca tüketilmiyordu artık.

Nurettin Bey, Halil'deki bu ilerlemenin, yarıyıl tatilinde de çalışması durumunda, çok daha güzel bir seviyeye geleceğini düşündü. Kendisi, memleketine gitmeyecekti. Günlerim boş geçmesin, diyerek Halil'le ilgilenmeye karar verdi.

Bu fikrini öğrencisine açtı. O da hemen karar veremeyeceğini, ailesiyle görüşmesi gerektiğini söyledi.

İki gün sonra Halil, üzgün bir şekilde öğretmeninin yanına geldi. Gözlerini öğretmeninin bakışlarından kaçırmaya çalışıyordu. "Hocam, babam, bizim sana ihtiyacımız var, dedi. Bizim sera işlerimiz olduğu için, orada çalışmam lâzımmış. Hem sadece tatilde değil, öncesinde ve sonrasında da beş gün, babam beni okula göndermeyecekmiş. Yani anlayacağınız, ben yirmi beş gün yokum." dedi gözleri dolu dolu.

Öğrencisini teselli etmeye çalıştı. "Merak etme, hâllederiz. Vardır elbet bir çaresi. Gidip babanla bir de ben görüşeyim." dedi.

Halil'in babası, oğlunu çalıştırmakta ısrarlıydı. Zaten maddî sıkıntılar içinde yaşıyordu. Bir de oğlunun yerine bir adam çalıştırıp da boş yere para vermek istemiyordu.

Durumun ciddî olduğunu gören Nurettin Bey, bir çıkış yolu bulmaya çalışıyordu. Zihninde değişik fikir dalgalanmaları oluyordu.

Evet, mutlaka bir çıkış yolu bulmalıydı.

Halil gibi bir öğrenci, ilgisizlikten dolayı kaybolup gitmemeliydi. Onda daha güzel işler yapacak cevheri görmüştü. Pes etmek istemiyordu. Birden bir çıkış yolu bulduğuna kanaat getirdi. Gözleri sevinçle parıldadı. Ve bu düşüncesini Halil'in babasına söyledi:

"Efendim, siz diyorsunuz ki bana iş görecek adam lâzım. Madem Halil'i yirmi beş gün çalıştırmayı düşünüyorsunuz; onun yerine biz beş arkadaş gelip, beş gün çalışsak olmaz mı?"

Babası, böyle bir teklifle karşılaşınca şaşırıp kalmıştı. Bir an için yanlış mı anladım diye düşündü. Fakat teklifte ısrar edilince yanlış anlamadığını gördü.

"Hocam, madem bu kadar ısrar ediyorsunuz; tamam, dediğiniz gibi olsun. Oğlumun yerine sizin gelip çalışmanız biraz tuhaf olacak ama..."

Sözünü bitiremedi. Yutkundu...

"Allah'ım ne öğretmenler varmış!" diye mırıldandı dalgın dalgın. Halil'in gözlerine birden bir canlılık gelmişti. Hocasının boynuna sarılmamak için kendini zor tutuyordu.

Hava soğuktu. Ama yüreklere taze bir sıcaklık yayılmıştı.

...

Ve Nurettin Öğretmen'le dört arkadaşı, eski elbiselerini giyerek Halillerin köyüne çalışmaya gidiyorlardı.

Toprak bereketliydi.

Gül bitirmeye müsaitti zemin. Ve gönüller, kokusu ve rengi sonsuzluğa ulaşacak gülleri yetiştirmenin heyecanıyla dopdoluydu. Yağmur yerine gözyaşları akıyordu damla damla. Ümitle parıldayan gözler vardı güneşten öte.

Bir fidan yeşerecekti gönül toprağında.

Suyu gözyaşı, ışığı gözlerin parıltısı bir fidan yeşerecekti.

BİR KALP DOLUSU ÖĞRENCİ

Musa ÖZET

Vehbi Bey, eğitim ve kimya dendiğinde aklıma ilk gelen isimlerdendi. Eğitim, öğretim ve öğrenciler onun hayatıydı. Hayatı ancak bunlarla anlam kazanıyordu. Onunla ilgili bana ilginç gelen birkaç olayı unutamıyorum.

1980'li yıllarda Anadolu lisesinde kimya öğretmeni olarak çalışıyordu. Bir yıl gibi kısa bir sürede öğrencilerin en çok sevdiği ve değer verdiği öğretmen oluvermişti. Israrlar üzerine bir dershaneyle anlaşmıştı. Okulun en seçkin öğrencileri de onunla birlikte o dershaneye gittiler. Dershaneden dolgun ücret alıyor ve aldığı bu parayı ihtiyaç sahipleri kullansın diye veriyordu. Kendisi de az bir parayla geçimini sağlıyordu. Onun Anadolu lisesinden, deha seviyesinde, Serdar isminde bir öğrencisi vardı. Serdar'ı dershaneler bilgi bakımından tatmin etmiyordu. Kimya ve biyoloji için Vehbi Bey'in çalıştığı dershaneye geliyor; diğer dersler için de farklı dershanelerden ders alıyordu.

Serdar, bir gün dershaneye gelip Vehbi Bey'i sordu. Ben de öğretmenler odasında olduğunu söyledim. Onunla birlikte kapıyı açtığımızda Vehbi Bey'in tahta sandalyeler üzerinde uyuduğunu gördük. Serdar hayretler içinde kapıyı yavaşça kapatarak dışarıya çıktı. Serdar'ın şaşkınlığı gözlerinden okunuyordu. Çünkü ona göre Vehbi Bey, o şehrin değil dünyanın en başarılı kimyacılarından biriydi. Bu mütevazılık onu çok etkilemişti.

Geçenlerde diş hekimi Aslan Bey'in muayenehanesinde Vehbi Bey'in ismi geçmişti. Aslan Bey, Vehbi Bey'le ilgili şu hatırasını anlattı.

Vehbi Bey, bir öğrencisiyle dershanede buluşmuş. Öğrencisine bir şeyler ikram etmiş. Bu sırada öğrencisinin dişinin ağrıdığını hareketlerinden anlamış. Doğruca kendisine getirmiş ve muayene ettirmiş. Aslan Bey öğrencisine 3-4 saat bir şey yememesi gerektiğini veya süt gibi sıvı gıdalar alabileceğini söylemiş. Bunun üzerine Vehbi Bey bir an kaybolmuş ve elinde sütle içeriye girmiş.

Bunun üzerine Aslan Bey, şunu ifade etmiş: "Buraya anneleriyle birlikte birçok çocuk geldi, onlara da aynı şeyi söyledim; ama anneler üç dört saat yemek yemeseler ne çıkar diyorlardı. Ben Vehbi Bey'in öğrencisine şefkatinin, bir annenin şefkatinden daha ileri seviyede olduğunu gördüm."

BİR PİLAV GÜNÜNÜN HATIRLATTIKLARI

Talha UĞURLUEL

Okuluma kaydolduğum dönemi unutamıyorum. Yakınlarım, babama bu okulun başarılarını, disiplinini ve eğitimcilerinin fedakârlıklarını uzun uzun anlatmışlardı. Maddî imkânları çok da iyi olmayan ailem, her şeye rağmen beni bu okula göndermeye karar vermişti. Kısa zamanda hazırlıklar tamamlandı ve okulun bulunduğu şehre doğru yola çıktık. Gelişen hâdiseleri büyük bir tedirginlikle takip ediyordum. Evet, güzel, Allah izin verirse başarılı bir okula kaydolacak, Türkiye'nin en güzel illerinden birinde, nice başarılı öğrenci arasında eğitimimi sürdürecektim; ama ailemden de ilk defa ayrılıyordum. Her an yanı başımda olan ve üzerime titreyen annem, artık yanımda olmayacaktı. Ya özene bezene hazırladığı yemek ve tatlılar... Okula başladıktan sonra, ya dışarı çıkarmazlarsa... Hapis gibi bir hayata hiç tahammül edemezdim. Arkadaşlarım bir yığın şey anlatmıştı, yatılı okul hayatına dair. Velhâsıl bu endişelerle, babamın yanında yürüyor, bir adımım ileriye giderken, diğeri sanki geri gidiyordu.

Nihayet bindiğimiz vasıta yavaşladı, vasıtadakiler: "Bakın, işte tam karşıdaki beyaz yapılar." dediler. Merakla o yöne baktığımda bembeyaz iki bina gördüm. Dış kapısına yaklaştık. Kapıdaki görevliler, bizi müdür yardımcısının odasına aldılar. Bir süre sonra kayıt kabul işlemleri de tamamlanmış olarak pansiyon kısmına geçtik. Upuzun koridorları adımlayarak ranzalı odalardan birine girdik. Benim gibi yeni gelen talebeler, babalarının yanında birbirleriyle tanışıyordu. O sırada yatakhane kapısından içeriye giren son derece mütebessim biri, bize yaklaştı ve sesinin en tatlı tonuyla: "Hoş geldiniz!" dedi. Meğer bu müşfik bakışlı kişi bizim yurt idarecimizmiş. O an nereden bilebilirdim ki, bu güzel insanın okul dönemimizde, anne babamızın yerini alacağını ve bir ömür boyu onu hatırladıkça gözlerimizin yaşaracağını. O gece ve diğer geceler, ne zaman uyanır gibi olsam, hep onun üzerimizi örtüyor olduğunu görürdüm. Hiç uyumuyor mu diye kendi kendime sorardım. Bizi o yatırırdı, geceleri yatakhanelerimizi dolaşırdı ve sabahları da başımıza gelir, o hiç unutamayacağımız tebessümüyle bizleri kaldırmaya çalışırdı. Bu güzel insanın sıcaklığıyla, içimdeki endişe buzları çoktan erimeye başlamıştı.

İlk günlerde bize biraz zor gelen, ama şimdi değerini çok daha iyi anladığım bir şey de sabah etütleriydi. İnsan vücudunun en zinde olduğu, günün başlangıç devresinde, sınıflarda bir saate yakın ders çalışıyorduk. O vakitte okuduklarımız zihnimize daha kolay nakşoluyor gibiydi. İkinci gün tanışma sırası öğretmenlerimize geldi. Öğretmenlerimiz sınıflara girip kendilerini tanıttılar. Aman Allah'ım, bu kişiler tavır ve davranışları ile dün tanıştığımız kişiye ne kadar benziyordu. Bizler onların öz evlâtları gibiydik. O kadar ki, yıl boyunca kendilerinde ne bir sertlik, ne de bir otorite kaygısı gördük. Son derece mütevazı bu insanlar, hâl ve tavırlarıyla,

bütün dertlerinin biz ve bizi yetiştirmek olduğunu gösteriyorlardı. Öğretmenlerimiz, derslere başladı. Bir süre sonra dersler, kafamızdaki hâliyle sıkıcı olmaktan çıkmış, bir neşe ve eğlence unsuru hâline gelmişti. Akşamları da sınıflara geliyor, yat saatine kadar idarecilerin gözetiminde, etüt yapıyorduk. İşin şaşılacak yanı, gün boyu bize ders anlatan ve alabildiğine yorulan öğretmenlerimizin, etütlerde de başımızda bulunmasıydı. Zaman zaman: "Yahu bu insanların aileleri yok mu?" sorusu aklımıza gelmiyor değildi. Fedakârlığın böylesini ilk defa görüyorduk.

Arkadaşlarımızdan birkaçı, bir gün bir hata yapmış. Hepimiz pansiyon idaresinin kendilerine vereceği cezayı beklemeye başlamıştık. Yatılı öğrencileri toplayan pansiyon müdürü, arkadaşlarımızı cezalandırmak yerine: "Arkadaşlar, aslında suç bizde, galiba sizlere yeterince örnek olamadık!" diye başladı sözlerine... O an, yer yarılsa da içine girsek, diye düşündük. O gün onlarca arkadaşım kendine söz verdi, bir daha bu güzel insanları üzmeyeceğiz, diye.

Belli zamanlarda bazı arkadaşlarımız idarî kata gider gelirdi. O zaman buna bir mana verememiştim. Şimdi anlıyorum ki, meğer aramızdaki maddî durumu yetersiz kişilere burs veriliyormuş. Ve bu, arkadaşlarımız rencide olmasın diye gizli yapılıyormuş. Hafta sonları çarşıya çıktığımızda, yaşıtlarımızın gittiği kahvehanelere ve oyun salonlarına bizler hiç uğramazdık. Çarşıdan ihtiyacımız olan şeyleri alır, ardından bulunduğumuz şehrin tarihî ve turistik yerlerini gezerdik.

Bazen öğretmenlerimizle, kitapçıları dolaşırdık. Kitap deyince aklıma tarih öğretmenim geldi. Neydi o güzel insanın derdi? Her ay bizim için tâ İstanbul'a gider, yayınevi yayınevi dolaşır, indirimli hâlleriyle en güzel eserleri ayağımıza kadar getirirdi. Bunun gibi daha onlarca tablo var aklımda;

ama hangi birisini anlatabilirim ki. Ve bu hâdiselerin ışığında, ben bugün kendi kendime bu hâle geldiğimi nasıl iddia edebilirim ki. Hiç unutmam, üniversite imtihanına bir ay kalmıştı. Bu son günlerde öğretmenlerimizin gözetiminde sıkı bir programa girmiştik. Onlar her an başımızdaydı. Beraber yatıp kalkıyor, dersleri birlikte mütalâa ediyor, her gün deneme oluyorduk. Bir öğretmenimiz vardı ki, kendini bize adamış gibiydi. Sonradan öğrendik ki, bu öğretmenimiz, hızlandırma programının üçüncü haftasında, bir yeri ararken yanlışlıkla evini aramış. Telefona çıkan eşi, hastalandığını, yataktan kalkamadığını ve evde hiç ekmek kalmadığını söylemiş. Eşinin programını bozmamak için bir türlü kendisini aramak istememiş. Yirmi gündür başımızda olan hocamız eve ekmek götürmek için yanımızdan ayrıldı. Bu manzara karşısında bizler çok şaşırmıştık. Bu insanlar kimlerdi, gayeleri neydi Allah aşkına? Pikniklerden gezilere, kültürel faaliyetlerden sportif aktivitelere, olimpiyatlardan imtihan maratonlarına, okul yıllarım büyük bir heyecan ve mutluluk içinde geçti.

Nihayet gözleri dolu dolu, evlâdından ayrılıyor gibi bir ruh haletinde olan öğretmenlerimizin ellerinden diplomalarımızı aldık. Evet, okul bitmişti; ama bu sayfayı kapatıp bir köşede unutamazdık. Çünkü onlar ikinci ailemiz, okulumuz da ikinci yuvamız olmuştu. Şimdilerde her yıl özel bir günü heyecanla bekliyorum. O gün geldiğinde koşa koşa okuluma gitmek, eski - yeni öğretmen ve idarecilerimi görmek, ellerini öpmek için. İyi ki pilav günleri var. Yoksa dünya meşgalesine dalan bizler, bizi biz yapan ve hayatın gerçek mahiyetini kavratan okulumuz ve değerli eğiticilerimizi nerede görecek, bizlere anlattıkları paha biçilmez hakikatleri nasıl hatırlayacaktık?

Düşünüyorum da, ya yıllar önce birileri aileme bu güzel okullardan hiç bahsetmeseydi, ben hiç buralara gelemesem ve bu harika insanlarla tanışamasaydım, hâlim nice olurdu. Etrafımda böyle okulların ve kendini insanlığa adayanların her gün arttığını görüyor ve geleceğe tebessümle bakıyorum.

BİR YİĞİT

Necati ORHAN

Anadolu'nun bağrında, Ortaköy'de; Yunus Emre'nin, Tapduk Emre'nin, Hacı Bektaş'ın ayak bastığı bereketli topraklarda yetişmiş babacan bir öğretmendi Bünyamin Bey. Tarih bilgisine, arkadaşlığına, dostluğuna; her şeyden önemlisi, yaşamında özümsediği bir vatan sevgisiyle yoğurduğu mesleğini icra etmesine hayran kalırdık.

Aksaray'dan Kocaeli'ye gül yetiştirmek niyetiyle gelmişti. Bir neslin yetişmesi için ektiği tohumların sabırla yeşermesini beklemek niyetindeydi. Ancak onun hakkında yazılanlar bitmiş, terk-i diyar için sebepler, 17 Ağustos 1999 gecesi tamam olmuştu.

Yaz tatilini geçirmek üzere gittiği memleketinden, 16 Ağustos günü yalnız dönmüştü Bünyamin Bey. Öğretmenlik hayatına Mersin'de devam edecekti. Minik Tuğba'sını ve annesini yormak istemedi. 17 Ağustos günü evini taşımak, İzmit'teki sevdikleriyle vedalaşmak niyetiyle gelmişti terk-i diyar yerine. Kadim dostu Lütfü Hoca ağırladı akşam yeme-

ğinde. "Büyük bir olay gerçekleşecekse, malum olur temiz sinelere." derler. Bütün gece sohbet, deprem ve ölüm üzerine olmuştu. Lütfü Hoca'mızın eşi ısrarla Bünyamin Bey'in yatıya kalmasını istemişti. Bu teklif kabul görmeyince Lütfü Hoca, okulun pansiyonuna gitmesini istemiş; ancak Bünyamin Bey evine gitmeyi tercih etmişti. Bünyamin Bey, geceyi evinde geçirmişti. 17 Ağustos gecesi, depremin oluşturduğu yıkımdan sonra bir yiğit, geride 1,5 yaşında dünyalar güzeli minik Tuğba'sı ile gözü yaşlı bir eş ve yüzlerce yıkık kalp bırakarak terk-i diyar etti.

Cennet eri, cennet kokusunu kızında duymuş, adını Tuğba koymuştur kızının. Tuğba doğduğunda evine misafir olmuştuk Bünyamin Bey'in. Buğday tenli o minik insanı kucaklamak için saldırmıştık arkadaşlarla. Bize her zamanki otoriter tavrı ile: "Durun bakalım. Önce çocuk tutmasını öğrenin." diyerek, itina ile usulünü gösterdi çocuk tutmanın. İki avuca sığan minik Tuğba'sının ele avuca sığmayacağı günleri göremedi.

Hatır sormasının lezzetini dile getirirdi öğrencileri. Her sabah servisine bindiğinde öğrencilerin tek tek hatırını sorardı. Bir öğrencisi, "Bir sabah olsun, hatır sormayı unuttuğunu hatırlamam." diyordu. İyi hasletlerle hatırlanmak ne güzel. Ne güzeldir öğrenci nazarında hep dua edilen bir yiğit öğretmen olmak.

Allah, kullarını bu dünya üzerinde değişik imtihanlara tâbi tutuyor. Bunların en ağırı belki de deprem. O anı yaşayanların, sevdikleri ile ayrılanların acısı büyük biliyoruz. Büyüklerimizin ifade ettikleri gibi, musibete karşı şekvacı olmayacağız. Ölen insanlarımız şehittir, yitip giden malları sadakadır. Yine bir büyüğümüzün ifadesi ile, arkada kalan kimseler cephede şehit vermiş gibi kahramandırlar. Allah indinde o

dereceyle anılırlar. Bu dünyanın kısalığına nispet, onlar ötede inşallah ebedî saadeti yakalayacaklar. Bütün okul çok seviyordu. O, yeni evlenmişti, küçük kızına doyamadı, eşini gözü yaşlı bıraktı. Tevekkülün en güzelini arkasında kalanlar yapıyor inşallah.

Bünyamin Bey, bütün güzelliği ile unutulmayacak. En son görev yaptığı okulda, her sene onun adına değişik etkinlikler düzenleniyor. Onun hiç tanımadığı öğrencileri, onun hatırasına sahip çıkarak, geleceklerini cennet çiçekleri ile süslüyorlar.

Bir bayram günü, rahmetlinin babası aradı telefonla. "Necati Bey, siz de bizim bir evlâdımızsınız, bayramınız mübarek olsun." dedi.

O büyüklüğünü gösterdi. Biz de ne kadar vefasız olduğumuzu gösterdik. Bana unutamayacağım bir ders verdi. Şehit arkadaşımızın babası, bağrı yanık Evliya Amca, adına lâyık bir davranışla bize en güzel dersi verdi. İşte böyle bir babanın, asil bir evlâdıydı Bünyamin Bey. Ruhu şad olsun.

BİZİM GİDECEK YERİMİZ YOK Kİ

Şakir ÖZTÜRK

Ortaöğretim yurdunda kalan öğrencilerimizi bayram vesilesi ile ailelerinin yanına gönderdik. Doğal olarak yurtta öğrenci kalmayınca yurt müdürü olan arkadaşımız da bayramı ailesinin yanında geçirmek üzere memleketine gitti.

Yurtta genellikle fakir ve kimsesiz çocuklar barınırdı. Biz de onlardan ücret almaz, vakfın gelirleri ile ihtiyaçlarını giderirdik. Çoğu zaman kalan öğrencilerin tatile giderken gidiş-dönüş yol paralarını bile vakıf karşılardı. Bayram tatilinde, bayram namazını kılıp evime dönerken aklıma yurda uğramak geldi. Uğradığımda bir de ne göreyim, ailelerinin yanına gittiğini zannettiğim öğrencilerden dört tanesi salondaki sehpanın etrafına toplanmışlar, dirseklerini sehpaya, ellerini de çenelerine dayamış oturuyorlar. Öylesine garip hâlleri vardı ki yürek dayanmaz. Kendilerine heyecanla "Yavrum niçin gitmediniz, biz size izin vermiştik. Şu saatte ailelerinizin yanında olmanız gerekmez mi?" dediğimde başları öne düşmüştü. Uzun bir müddet suskunluk arkasından, düğümlenen boğazlardan çıkan mırıltılı sesler... Yaklaşık ortak cevap:

"Hocam bizim gidecek kimsemiz ve yerimiz yok ki nereye gidelim, burada kaldık."

Birisinin üvey annesi, diğerinin üvey babası eve sokmuyormuş. Bir diğerinin ise anne babası ayrı, anne de baba da çocuğu evine sokup masrafını üstlenmek istemedikleri için çocuğu eve yanaştırmıyorlarmış. Bir diğerininki de benzer sebep.

Yüreğim yanmıştı, bunlardan birisi benim çocuğum da olabilirdi. Yurt tatil olmuş, kimse kalmamış, kahvaltı yok, yemek yok, ceplerinde para yok, dertlerini de yurt müdürüne bildirip yurtta kalacaklarını söylememişler. Kendisine gideceğiz, demişler; o da anne babasının yanına gitmiş. Düşünebiliyor musunuz (aklıma getirene binlerce şükür), yurda uğrayıp çocukların o hâlini görmeseydim, evimde çoluk çocuğumla şen şakrak bayram çorbası içecektim. Dostlarıma bayram ziyaretinde bulunacak, dostlarımın ziyaretini bekleyecektim. Orada emaneti üzerimizde olan dört yavrunun açlığı pahasına. Hemen çocukları evime götürdüm, bayram çorbasını beraber içtik.

Benim için inşallah gerçek bayram da o olmuştur.

BULUTLUYDU GÖZLERİ

Yaşar SAMİ

Üç öğrencinin yurttan kaçtığını duyunca bulutlanan gözleriyle Mehmet Ali Bey'e dönerek:

- O talebeleri bulun, başlarına bir şeyler gelmeden geri getirin, dedi Hocaefendi. Gözleri bulutluydu, zira emanet olan vatan evlâtlarından üçü yurdu terk edip bilinmez sokakların karanlığına gitmişlerdi. Karanlıktı sokaklar, geceden daha karanlık. Korkutuyordu kelebek kanadı narinliğindeki yüreğini, olabilecekler. Bulutluydu gözleri, çünkü anlaşılmamak gizliydi içinde. Ama güneş gibi parlak umutlar vardı bulutların ardında. Yıldırımlar yoktu, umut gülleri zarar görmesin diye bulutlu gözlerin içinde.

Mehmet Ali Bey telâşlanmış, kaçanları bulup getirmişti.

Kaygılanmıştı zira bulutluydu gözleri. Her an, yağmurları barındıran gözleri bulutluydu.

Çocuklarla beraber yurda döndüklerinde, Hocaefendi ders anlatıyordu. Gelen kaçak öğrencileri görünce konuşmasına ara verip Mehmet Ali Bey'e:

- Üç demir çubuk bulup getirin, dedi.

Kaygılı olan üç yürek, kaçmanın pişmanlığını yaşarken, “ÜÇ DEMİR ÇUBUK” ifadesiyle adeta donakalmışlardı. Kaygıları bir kat daha artmıştı. Cezayı hakkettiklerini biliyorlardı, ama yine de bunu beklemiyorlardı.

Demir çubuklar çok geçmeden bulunmuş, gelmişti.

- İdare odasına götürün, beni bekleyin deyince Hocaefendi, Mehmet Ali Bey denileni yaptı.

Bulutlu gözlerin içine bakmaktan bile çekinen üç küçük kalbin adeta yere yığılıp kalacağı sırada, Hocaefendi, Mehmet Ali Bey'e dönerek:

- Aç sırtını Mehmet Ali Bey, ben de açacağım sırtımı; siz de alın bu demir çubukları, alın ve bize vurun. Zira sizin yaptığınız suçun asıl suçluları biziz. Onun için vurun vurabildiğiniz kadar, dedi.

Söz bitmesine bitmiştir, ama anlamı odanın içinde, gökyüzünde, küçük ama büyüklüğü içinde barındıran kalplerde yankılanır durur. Yaptıklarına yapacaklarına pişmandırlar, ama bu sözü duyunca elleri ayakları tutmaz olur öğrencilerin.

Hocaları kendi sırtını açıp: “Vurun, siz değil biz suçluyuz.” deyince, değişir dünyaları ve görürler toz duman dünyada hakikatleri. Artık bir daha böyle şeyler yapmayacak, hocalarının, can parçalarının yüzünü kara çıkarmayacaklardır.

BÜYÜYECEK CİVCİVLER

Sadi YILMAZ

Ahmet Yesevî'nin işaret ettiği “Bir gün onlar da Anadolu'dan çıkıp gelerek buraları kurtaracak.” müjdesine mazhar olabilmek için önce Dağıstan'a sonra da Tacikistan’a gitmişti. 1.90 boyundaydı ve bir gözü arızalıydı, ama o buna aldırmıyordu.

Göreve başladığı okul, Ebu Bekir-i Sıddık gibi olma hayâliyle yaşamış, varını yoğunu eğitim işinde seferber etmiş ve yine bu uğurda can vermiş olan pîr-i fâni, (ata yurtta herkesin Hacı Ata’sı, ana yurtta herkesin tanıdığı) Hacı Kemal Erimez Ağabey'in eğitimi başlattığı yer olan, Tacikistan'ın başkenti Duşanbe'deki Ekonomi Lisesi’ydi.

Hacı Kemal Erimez’le omuz omuza görev yapmak onun için çok büyük bir şerefti. İngilizce derslerine giriyor ve Hazırlık B sınıfının rehberliğini yapıyordu.

O çocuklar ki 11-12 yaşlarında sınavı kazanarak bu okula girmişlerdi, ama ne Türkçe ne de İngilizce biliyorlardı.

Haldun Bey ise yeni geldiği için Tacikçe bilmiyordu; ama o, kalpten kalbe giden bir yol olduğuna inanıyor ve öğrencileriyle kalp diliyle anlaşıyordu.

Haldun Bey teneffüste öğrencilerini bazen kantine götürür, bazen de bahçede gezdirirdi.

10-15 tane 11-12 yaşında çocuk, anaç tavuğun arkasında gezen civcivler gibi Haldun Bey'in arkasında gezerdi. Nitekim arkadaşları Haldun Bey'e "Haldun Bey ve civcivleri" diye takılırdı.

Haldun Bey ve öğrencileri arasındaki ilişki diğer öğretmenlere gıpta ile baktıracak kadar güzeldi. Okul çalışanları içinde de herkes onu severdi. Adeta okuldaki herkesin kalbinde taht kurmuştu.

Birinci yarıyıl tatili olmuş, öğrenciler karnelerini almış ve evlerine gitmişlerdi.

Uzun bir ayrılıktan sonra ikinci dönem başlamıştı ve her şey her zamanki gibi çok güzeldi. Haldun Bey bir gün belinden rahatsızlandı ve hastaneye gitti. Doktorlar ameliyat olmasını istiyordu. Ama o, yaz tatilinde Türkiye'de ameliyat olurum düşüncesiyle hastaneden ayrıldı. Aradan bir hafta geçmişti, Haldun Bey'in ağrıları iyice artmıştı ve dayanılacak gibi değildi.

Tekrar hastaneye gitti, doktorlar daha önce söylediklerini tekrarladılar. O, yine: "Yaz tatilinde gider, vatanımda ameliyat olurum." diyordu. Şirket yetkilileri ve çalışanları Haldun Bey'e izin vermiş ve Türkiye'ye dönüp ameliyat olması hususunda baskı yapmışlardı. Ama o, ısrarlı: "BEN CİVCİVLERİMİ BIRAKIP BİR YERE GİTMEM." diyor; başka bir şey demiyordu.

Hiç kimse Haldun Bey'i ikna edememişti. Okullar tatil olmadan bir hafta önce Haldun Bey'i zorla Türkiye'ye gönderdiler. Haldun Bey Türkiye'ye dönmüştü, ama onun aklı hâlâ civcivlerindeydi. Acaba birileri geceleyin yatakhanelerini gezip üstleri açılmış mı diye kontrol ediyor mu, açılmışsa örtüyor mu düşünceleriyle ameliyata alındı. Ameliyat başlamıştı, omurilikte bir zedelenme vardı. Basit bir ameliyattı ve korkulacak bir şey yoktu.

Öğrenciler merakla Türkiye'den gelecek haberi bekliyordu. Aradan birkaç hafta geçti ve Türkiye'den beklenen telefon geldi; ama bu beklenen ve istenen haber değildi. Haldun Bey, ameliyat masasında emanetini teslim etmişti.

Öğrenciler bunun bir şaka olduğunu düşünüyor ve bu habere inanamıyorlardı.

Öğrenciler bir hafta kendilerine gelemediler. Şimdi bütün sınıf hep bir gönülden aynı şekilde dua ediyordu:

"Allah'ım, bizleri dualarda, rüyalarda ve Cennet yamaçlarında buluştur."

Haldun Bey, ölümünden sonra bile hem öğrencilerine hem de arkadaşlarına bir şeyler öğretmeye devam ediyordu: VEFALI ve SADAKATLİ olmayı.

GÜL RENGİ SEVGİ

Mehmet TERZİ

Dersin başlamasına daha çok vardı. Kapının yanındaki çiçeğin toprağını değiştirmeye zaman var, diye düşünmüştüm. Elimdeki çubukla toprağı eşelediğimde sağa sola toprak da saçılmıştı. Beyaz zemin üzerinde pek hoş gözükmeyen toprağı yerden temizlerken, kapıdan içeriye izin isteyerek biraz çekingen, biraz kırılgan bir öğrencim girdi.

- Hocam bırakın ben yapayım, diye saksının yanına yaklaştı.

Teşekkür ettim. Böylece ondaki bu içine kapanık olma hâlini de sorma imkânı bulmuştum. Yerdeki toprak kırıntılarını eliyle temizlerken, sabahın o yeniliği içinde sanki yıllar geçmiş de sıkıntı tepesinden aşmış gibi soluyordu.

- Nasılsın Murat, nasıl gidiyor hayat?

- Hocam, insanlar hayatı zorlaştırıyorlar.

- …

Bilgece söylenmiş bu sözün içinde derin manalar vardı. Altından kalkamayacağım veya çareyi güçleştireceğim endişesiyle yuvarlak bir cevap verdim:

"Her şeye rağmen hayat her hâliyle güzel."

Gerçekten hayat güzel olmasına güzel de cevap yeterli değildi. İçindeki sıkıntıyı ve bu sıkıntıya sebep olan sorunun çevresindeki insanlar olduğunu tahmin ettim. Bu sebeple çözümün de bir anda olmayacağını düşünüyordum.

…

Bu olaydan birkaç hafta sonra okullar tatile girmişti. Birkaç gün sonra karne verecektik. Gül kokulu öğretmenlerden Selim Bey, saçlarının arasında dolaştırdığı parmaklarına takılan birkaç saç teline baktı, kaldı. Sıkıntısının olduğu belliydi, ama bundan mutsuz değildi. Odanın sessizliğini: "Salı günü saçlarımı kazıtacağım. Usturaya vurduracağım…" sözleri bozdu.

- Hayırdır hocam, daha gür çıksın diye mi?

- Murat'a cesaret vermek için!

- Nasıl yani!

Anlaşılacak gibi değildi. Saçı kazıtmanın cesaret vermeyle ne alâkası olabilirdi. Ben garip garip suratına bakarken, parmaklarını saçlarının arasında bir kere daha dolandırıp:

- Hocam, Murat'ın saçının bir kısmının dökük olduğunu biliyor muydun?

- Fark ettim, ama cesaret edip de soramadım.

Ben öğrenmekten çekinmiştim, ama Selim Bey sırrı çözmüştü, beni de haberdar ediyordu.

Murat, çevresinde olan olaylara canı sıkıldığı için elini saçına götürüp çevire çevire saçını tel tel koparıyormuş. Bu sebeple bir müddet sonra başının üst kısmı zarar gördüğü için saç çıkmaz olmuş. Bu durumdan da genç olduğu için utanıyormuş.

- Peki çaresi?

- Çaresi doktorunun söylediğine göre saçını kazıtmasıymış.

- …

- O da kazıtmak istiyormuş, ama arkadaşlarının ona takılmasından çekiniyormuş.

- Bu durumda da dalga olur mu kardeşim!

- Sen gel de çocuklara anlat. O da bunu bildiği için saçını kazıtmıyor. Ben de dalga geçmelerinden çekiniyorsan, işte benimle de dalga geçsinler, dedim ve beraber saçımızı kazıtacağımıza sözleştik.

Birbirinden ayrı gibi görünen parçalar yan yana gelmişti. Olanları anlamaya başlamıştım. Selim Bey'in başta söylediği "Saçımı kazıtacağım." kelimeleri anlam kazanmıştı. Hayâl görüyordum âdeta. Hayatı acılaştıran insanlardan bahseden Murat, yine insanların fedakârlıklarıyla sunduğu huzuru tadıyordu.

Aklı, yerinden oynatan fedakârlıklar olmasa sevgi nasıl olurdu.

Selim Bey başkalarının ne diyeceğine, nasıl bakacaklarına aldırış etmemiş; saçını kazıtmış, onun yerine bir yürek kazanmıştı. İçi sevgi dolu bir yürek… Gül rengi sevgilerle bezeli bir yürek…

GÖRMEZ OLAYDIM DEME, GÖRME!

Hani derler ya: "Allah'ın sana nasıl muamele etmesini istiyorsan; sen de insanlara öyle muamelede bulun. Eğer Allah'ın sana rahmet etmesini; günahlarını, ayıplarını örtmesini istiyorsan; sen de insanlara merhametli ol ve insanların ayıplarını ört."

Ergenlik çağında öğrencilerimizde bazı davranış bozuklukları ortaya çıkar. Bu hâl sekizinci sınıfın sonlarında başlar. Dokuzuncu sınıfta had safhaya ulaşır. Onuncu sınıfa başlarken biraz yavaşlar. On birinci sınıfta da sona erer. Dokuzuncu sınıfta öğrenciler buz üstünde paten yapar âdeta. Kayan adama vurulmaz. Kaymasını kontrol etmesi için yanında olmak gerekir. İşte hikâyemiz bunun yaşanmış bir örneğidir. Öğrencimin ismini vermiyorum. Çünkü olay üç kişi dışında kimse tarafından bilinmemektedir. Siz de sadece olayı öğreneceksiniz. Kahramanları ismiyle değil, yaptıkları ile bileceksiniz.

Okul, bayram nedeniyle birkaç günlük tatile girmişti. Öğrencilerimizin, çok uzakta yaşayanlar dışında, hemen hepsi evlerine gitmişti. Okulda az sayıda öğrenci kalmıştı.

Günün sonunda evime gittim. Yemeğimi yedim. Çayımı yudumlayarak güneşin batışını izledim. Üç yaşındaki oğlumla oynadım.

Saat akşam dokuz civarıydı. Hava kararalı çok olmuştu. Pijamamı, terliğimi giyip, televizyonun karşısında mayışmaya hazırlanırken çalan telefon gözlerimi açtı. Yardımcı personelden bir arkadaştı arayan.

- Hocam okula kadar gelebilir misiniz, dedi.

- Hayırdır, dedim.

- Pek hayır değil, ama acele gelseniz, dedi.

- Tamam, dedim.

Bir telâş almıştı beni. Acele ile giyindim. Koşar adımlarla okula gittim. İdare odasının ışığı yanıyordu. Odaya girdim. Arkadaş, karşısında bir öğrenci ile oturuyordu. İkisi de yere bakıyordu. Ben içeri girince ikisi de ayağa kalktı. Arkadaş kalktı da öğrencide problem vardı. Ayakta duramıyordu. Yüzüne baktım, dokuzuncu sınıftan tanıdığım, sevdiğim, çalışkan bir öğrencimdi.

Öğrencinin yüzüne bir daha baktım. Gözlerim beni yanıltıyor muydu ne? Gözleri kıpkırmızı olmuş, bakışları bulanık. Bakıyor, ama görmüyor gibi. Gözkapaklarını tutmak için özel bir çaba sarf ediyordu ve içeride yoğun ve iğrenç bir koku. Bu koku okulda olmaması gereken bir kokuydu. Hele bir öğrenciden böyle bir kokunun gelmesi daha korkunçtu. Beynimden vurulmuş olmanın yanında, o öğrenciden hiç beklemediğim bir şey olması, olayı daha da içinden çıkılmaz bir hâle getiriyordu. Ne diyeceğimi bilemedim. Oturdum. Hayır, sandalyeye yığıldım. Bir süre sessiz kaldım.

- Nasıl olmuş, dedim.

- Mahalledeki gençlere uymuş. Onlar yapamazsın, erkek işi bu demişler, bu da yaparım, demiş. Yapmış işte.

- Neden içtin, dedim.

Bana, içmedim, diyecek kadar kendinde değildi. Çık işin içinden şimdi...

- Müdür Bey'in haberi var mı, dedim arkadaşa.

- Yok, ilk sizi aradım.

- Başkası biliyor mu?

- Hayır, kimse bilmiyor. İlk sizi aradım dedim ya, dedi.

Okulun rehberlik işlerinden sorumlu kişisi olarak ne yapmalıydım.

Bir, dedim. Bu öğrencinin ilk disiplinsiz davranışı.

İki, bu öğrenci çalışkan, terbiyeli, aklı başında biri.

Üç, ama okuldan atılmayı gerektiren bir suç...

Dört, ceza vermezsek okulda diğer öğrenciler arasında yaygınlaşabilir.

Beş, kimse bilmiyor ama...

Altı, öğrenci beni sever ve sayar. Kredim var.

Yedi, sana ne, Müdür Bey hâlletsin. Sorumluluk alma üzerine...

Sekiz, ama benim sevdiğim bir öğrenci. Ya Müdür Bey, atalım, derse.

Dokuz, ya disiplin kuruluna çıkar orada ceza alırsa. Sabıkalı olacak. Ya sabıkalı psikolojisine girer ve başka suçlara da meylederse…

On, pedagoji kitaplarında bu konuda ne var. Borçlandırma. Eğer öğrenciyi affedersem, o da ben onu affettiğimden dolayı bana karşı kendini borçlu hisseder. Beni her gördüğünde bana karşı mahcup hisseder kendini. Bir daha böyle bir şey yapmaz. Sadece böyle bir şey mi? Hayır. Başka hiçbir disiplinsizlik yapmaz.

Bu göl maya tutar mı? Tutar. Ya tutmazsa?

On bir, ailesine haber verelim, onlar gelip çeksin, kulağını.

On iki, onlar da üzülecek. Belki dövecekler. İş hâllolacak mı acaba?

On üç, gerek ailesi gerek Müdür Bey, kime söylersek söyleyelim, bu öğrenciyi ispiyonlamak olacak. Gururu kırılacak. "Hocam sattın beni." der mi? Ergenlik çağında, bir delilik yapar mı?

On dört, böyle bir durumda En Büyük Rehber ne yapmıştı? "Arkadaşınız hakkında şeytana yardımcı olmayın." demişti.

On beş, dokuzuncu sınıfta öğrenciler buz üstünde paten yapar âdeta. Kayan adama vurulmaz. Kaymasını kontrol etmek için yanında olmak gerekir.

On altı, karar ver artık... Seç birini.

Karar:

Şeytana yardımcı olmayacaktım. Kredimi kullanacaktım. Borç verecektim. Bu göl, bu mayayı ya tutacaktı ya da... İkinci defa yaparsa Müdür Bey'e haber verecektim. Ailesini çağıracaktım. Gerek olursa disiplin kuruluna vesaire...

- Bunu al kimsenin olmadığı bir yatakhaneye yatır, kapıyı da kilitle kimse girmesin. Bu olayı kapatacağız.

Müdür Bey'e ya da başka hiç kimseye bundan söz etme. Yarın kendisiyle görüşürüm, dedim.

- Peki, hocam, dedi arkadaş...

Ertesi gün oldu. Konuştum.

- Nasıl olur da senin gibi bir öğrenci böyle bir şey yapar, doğru yoldan sapar, dedim.

Ağladı.

- Hocam ne olur anneme babama bir şey söylemeyin, onların yüzüne nasıl bakarım, dedi.

- Peki, benim yüzüme nasıl bakacaksın, dedim. Yüzüme bakamadı. Ağladı yine.

- Hocam bir daha yaparsam; erkek değilim, dedi.

- Hadi bakalım, bak ben kimseye söylemedim. Müdür Bey'in de haberi yok. Ceza almayacaksın şimdilik. Ama bir daha tekrar edersen, okuldan atılman için elimden geleni yaparım, dedim.

- Yok, hocam vallahi yapmam, erkek sözü...

- Bak, sen erkekliğini ispat için bu işi yapmışsın.

Sustu, ağzını açamadı.

İlerleyen günlerde yakın takibe aldık. Verdiği sözü tutmuştu.

Şimdi güzel bir üniversitede okuyor. Hâlâ bana karşı mahcup, hâlâ bana borçlu. Uzak duruyor beni görünce.

Ama o verdiği söze hâlâ sadık.

HACI KEMAL BEY

Abdullah AYMAZ

Orta Asya ülkelerinde, okulların açılma döneminde, rahmetli Hacı Kemal Erimez yollara düşmüştü. Saadettin Bey'le beraber, Bakû'den başlayarak sırayla Taşkent, Bişkek, Almatı, Duşanbe ve Aşkabat'a giderek Millî Eğitim Bakanlarına niyet ve düşüncelerini anlatıyorlar, sonra da eğitim hizmetlerini yakından görmeleri için Türkiye'ye davet ediyorlardı. Bu gezi üç ay sürmüştü. Hacı Kemal Erimez'de yüksek derecede şeker hastalığı, aynı derecede tansiyon, ilaveten de ciddî kalp rahatsızlığı vardı. Bu seyahatin Ramazan-ı şerife rastlaması da işlerini zorlaştırıyordu. Ama Hacı Kemal Bey, hâlinden hiç şikâyet etmiyor ve oruçlarını da bu şartlarda tutmaya devam ediyordu. Bazen birisiyle görüşmek üzere yola çıktıklarında aniden kalbi tutar, dakikalarca yol ortasında bet beniz uçmuş vaziyette öylece kalakalır, Saadettin Bey'in:

- Otele dönelim de biraz kendinize geldikten sonra gidelim, demesine hiç aldırmaz:

- Evlâdım; Allah, önümüze tarihî bir yol açmış, boş ver, ölürsek bari öyle ölelim, diyerek yoluna devam ederdi.

Aşırı şekerin hassas hâle getirmesi yanında, kalp ve tansiyon gibi iki ağır hastalığın sıkıştırmaları sebebiyle, dur durak bilmeden fedakârca koşturan bu değerli insana:

- Bırak bundan sonra gençler koştursun, bak bu kadar ağır hastalıkların var, yolda, sokakta kalırsın, diyenler olurdu. Bazen bunu söylemek isteyenlerin bakışlarından da bunu sezerdi, ama yine de inandığı yolda koşuşturmaktan geri kalmazdı. Onun çok sevdiği torunları da vardı. Onlarla ömrünün son demlerini geçirmeyi arzulamış olabilirdi. Zaman zaman bu duygular bir iç esintisi hâlinde ruhunu sarmış olabilirdi. Zaten giyindirmeyi, yedirip içirmeyi herkesten daha iyi bilirdi. Şaka ve espri boyutu zengin bir ruhu da vardı. Genel kültür ve konuşma kabiliyeti itibariyle kendisini dinletme özelliğine de sahipti. Müessir bir hayat tarzı ile dolu dolu yaşayıp gitti. Allah rahmet eylesin ve Cennet-ül Firdevs'i mekânı kılsın.

İlk zamanlar Bakû'de Millî Eğitim'de sıkıntılar yaşıyorlardı. O sırada Bahtiyar Vahapzade'nin bu işi çözebileceğini anladılar. Kendisine telefon ettiler. O da kendilerini hem evine hem de yemeğe davet etti. O gün de Hacı Kemal Bey çok hasta idi. Saadettin Bey:

- Ağabey ne olur, kendinize biraz acıyın. Hâliniz hiç iyi değil, deyince, Hacı Kemal Bey:

- Bak kardeşim, ben Allah'ın bana ihsan ettiği bu fırsatı bir kere elime geçirdim ve bu benim bitmek tükenmek bilmeyen hülyam idi. Ya yarın Mevlâ, neden eline geçen imkânları hakkıyla değerlendirmedin diye hesaba çekerse, sen benim yerime hesap verebilecek misin, diye çıkıştı.

Bu hâlde yola çıktılar. Fakat anî olarak yolun ortasında kalan Hacı Kemal Bey, bir adım bile atamadı, rengi uçtu.

Korkmaya başlayan Saadettin Bey: "Ağabey!" dedi. Hacı Kemal Bey, elini kalbinin üzerine zorla götürerek bir işaret yaptı. Yolun ortasında, gelip geçenlerin meraklı bakışları arasında birkaç dakika kaldıktan sonra Saadettin Bey'in aklına, Hacı Kemal Bey'in cebindeki İzordil ilacı geldi. Hemen bir tane alıp ağzına verdi. Bir müddet sonra sakinleşti ve yollarına devam ettiler.

Bahtiyar Vahapzade'nin kaldığı apartmana vardılar. Ama onun kaldığı ev yedinci katta imiş. Asansör de bozuk. Hacı Kemal Bey, ikişer ikişer tırmanmaya başlıyor. Saadettin Bey'in telâşla:

- Ağabey biraz yavaş çıksanız, ikazına karşılık:

- Evlâdım, görüşeceğimiz mevzunun önemi beni heyecanlandırıyor, hastalık umurumda bile değil, diyor.

Bahtiyar Vahapzade ile görüşmeden sonra Bakû'den Taşkent'e gittiler. Bir pazar günü olmasına rağmen Milli Eğitim Bakanı randevu verdi ve görüştüler. Oradan da Kırgız bakandan randevu aldılar. Hemen yola çıktılar. Bin kilometreye yakın o uzun kara yolunda Hacı Kemal Bey, yer yer kendi dünyası içinde hissettiklerinin tesiriyle hıçkıra hıçkıra ağladı. Yer yer karşısında büyük topluluklar varmış gibi, her bir kelimesi ayrı bir değeri taşıyan heyecan dolu bir konuşma yaptı.

Kırgızistan'a gelince, bakanın huzuruna çıktılar. Onunla kolayca anlaştılar. Bakan bu görüşme sonunda şöyle dedi:

- Biz altı milyonduk, şimdi sizlerle altmış altı milyon olduk!

Oradan Tacikistan'a, oradan da Kazakistan'a gittiler. Oradan da Türkmenistan'a. Aşkabat'ta Milli Eğitim Bakanının Moskova'da olması münasebetiyle bakanın birinci

yardımcısıyla görüştüler. Bakan yardımcısı, anlatılanları biraz hayâlî bulması sebebiyle şöyle dedi:

- Siz bize para yardımı yapın, biz kendimiz okulumuzu yaparız.

Bu tatsız ifade karşısında önce Hacı Kemal Bey, Türk-Türkmen kardeşliğinden bahsederek millî duyguları harekete geçirici bir konuşma yaptı, ama Beycanov'u ikna edemedi. Normalde böyle durumlarda Hacı Kemal Bey derdini gürleyerek, gümbür gümbür anlatırdı. Ama bu sefer hiç de öyle olmadı. Birdenbire çok duygulanan Hacı Kemal Bey, ağlamaya başladı. Artık hem ağlıyor hem de içinden geldiği gibi konuşuyordu. Duygu dolu bu konuşma orada bulunanlara çok tesir etti, ama Beycanov da hiçbir farklılık görülmüyordu. Bilakis meselenin kapanmasını isteyen bir hâl sergiliyordu. Moraller iyice bozulmuştu. Tam kalkacakları sırada, nasıl olduysa şöyle dedi:

- Mademki, siz fazla kalamayacaksınız, eğer bu konuda anlattıklarınızın detaylarını görüşebileceğimiz arkadaşlarınız varsa, onlar gelirse daha teferruatlı olarak görüşür bir çözüme bağlarız.

Daha sonra da gelenler, gerekli anlaşmaları sağlayarak işi çözüme kavuşturdu. 1992-1993 eğitim yılı, öğretim başladı.

HİZMET VAKTİ*

Şeyma ORUÇ

(Tarih: papatya günü -yasemin ayı- gurbet değil hicret çiçeği yılı)

Hangi mevsimdeyiz. Kuşlar mı ötüyor baharın dallarında, rüzgâr sesi mi var karlı dağlarda.

Uçuşan yapraklar sarı mı; yağmur mu yağıyor, kar mı? Bilmiyorum! Her şey öylesine sessiz, öylesine karanlık bana.

Bir labirentte gibiyim. Çıkışını bir türlü bilemediğim. Tek tesellim, ümidim... Şükürler olsun Allah'a ki ümidimi kesmemem gerektiğini bilmekteyim.

Her adımımda önüme çıkan sorular yığını öylesine aşılmaz görünüyor ki... Ne yapmalıyım Allah'ım!

Yıllar oldu memleketten ayrılalı; gurbet değil hicret dedim çıktım yola. Maksat hizmet olunca da, insanlara iyiyi, doğruyu, güzeli anlatmak olunca da... Sıla hasreti bile tatlı gelir oldu bana. Neyleyim şimdi durum çok farklı; bir yanda sıcacık kucağını açmış beni görmeyi arzulayan babam, bir

yanda benim kucağıma emanet diye bırakılmış onca güzel yavru, onca güzel insan. “Allah'ım keşke vücudum öylesine büyük olsaydı.” diyeceğim geliyor hep.

Ya Rab, yardım et.

(Tarih: hanımeli günü - çiğdem ayı- vuslat çiçeği yılı)

Öğrencilerim... Canımdan öte varlıklar.

Tek emelim; bildiklerimi onlarla paylaşabilmek ve onlarla bir bütün olabilmek. Şu birkaç yıl içerisinde nasıl da sevdiler beni ve ben onları ne çok sevdim.

Her biri işlenmeyi bekleyen bir maden; değer biçilemeyen.

Şu ara programlarımız çok sıklaştı. Sık olduğu kadar da ağır tabii. Başlarını kaşıyacak vakitleri yok öğrencilerin, yanları sıra benim de. Açlar, öylesine açlar ki yeni yeni bilgilere... Bunun yanında ilgiye ve hoş görüye de... Karşılıksız sorular!

İşte böyle koşuşturmanın olduğu bir gün Türkiye'den yeni bir haber aldım. Uzun zamandır rahatsız olan babamın durumu her geçen gün kötüye gidiyormuş. Beni bekliyorlarmış.

- Ah babacığım, nasıl öderim hakkını... Nasıl yanında olmak isterdim, bir bilsen.

Neyleyim bu yola başım koymuşum ben. Gurbet değil hicret dediysem, yardan değil candan vazgeçtiysem; bir kucağa koşup binlercesini kucağıma hasret koyamam, daha bana kollarını yeni açmışken.

Çok az kaldı babacığım… Az sık dişini; geleceğim yanına. Ama şimdi değil! Sana öğrencilerimden bahsedeceğim. Gözlerinde nice ummana yelken açılabilecek öğrencilerim-

den. Sen de anlayacaksın beni o vakit biliyorum. "Hakkım sana helâldir yavrum, Hak rızası dediğin müddetçe..." diyeceksin.

Bekle babacığım... Çok az kaldı.

...

Musa Öğretmen bir yandan öğrencileriyle koşuşturmakta, bir yandan da gün saymaktadır. Kimselere açmamasına rağmen derdini, herkes farkındadır kendisindeki durgunluğun.

Türkiye'den gelen en son haber, ölüm döşeğinde olan babasının son kez kendisini görmek istediğini söyler.

Düşer yollara, Musa Öğretmen... Düşer yüreğine bir sızı!

Vardığında Türkiye'ye babası değil, bir kara haber karşılar kendisini.

Onu bekleyen kucak, kucaklamıştır kara toprağı.

(Tarih: kır çiçeği günü -begonya ayı- fedakârlık çiçeği yılı)

Musa Öğretmen'in babası için gönül defterine yazdığı mektupta şunlar yazılmıştır:

Akmayın demenin bir anlamı yok biliyorum, gözyaşlarıma!

Son nefesinde yanında olamadığım babama; hakkını helâl et, diyemedim. Bilemedim böyle olacağını.

Yapmam gerekeni yaptığımı düşündüm hep. Babam da böyle düşünüyordur şimdi eminim. Eminim beni anladığından... Ben pişman değilim.

Şimdi ah, vah etmek değil, gözyaşlarını da, acıyı da toprak altında bırakmak vakti.

Şimdi, kuruyan ağacın ağlamakla yeşermeyeceğinin farkına varıp alın teriyle filizleri sulama vakti... Hizmet vakti.

Şimdi Hak rızasını kazanmak vakti, babamın da rızasını kazanmak için.

**Bu hatırayı, Musa Özet Beyin öğrencisi Şeyma Oruç, duyunca kendisini Musa Özet Bey'in yerine koyarak kaleme almıştır.*

İSTERSE EVİMİ SU GÖTÜRSÜN

Şakir ÖZTÜRK

Yalova'da bulunan Ceylan Kent villalarında oturan bir aile, bizim evi arayıp bana ulaşamayınca telefon numarası bırakmışlar. Eve geldiğimde bırakılan telefon numarasını aradığım zaman telefona cevap veren bayan, kendisini tanıtarak, evin numarasını imam-hatip lisesinden öğrendiğini, İstanbul'da Fransız okuluna giden beşinci sınıftaki kızının Kur'ân okumayı öğrenmesini istediğini, bu konuda kendilerine yardımcı olup olamayacağımı sormuştu. Benim Kur'ân-ı Kerîm'i yüzünden okumayı bilen bir insan olarak, öğrenmek isteyenlere, hayır, ben yapamam, başınızın çaresine bakın deme gibi bir alışkanlığım da yoktu. Çünkü gözlerimi dünyaya açtığım evimizde, her gün akşama kadar onlarca Kur'ân talebesine, rahmetli dedem Ömer Efendi Kur'ân-ı Kerîm dersleri okuturdu. Öyle bir ortamda yetişen bir insan olarak, bana göre Kur'ân-ı Kerîm okutulmadan geçen bir günün hesabı zararla kapatılmış demektir. Telefondaki hanıma da olur, bu konuda size yardımcı olabilirim cevabını vererek telefonu kapattım.

Sabaha kadar uykularımı kaçıran, birbiri peşine gelen sorular. Ben oraya nasıl gideceğim, o ortama nasıl gireceğim, orası çok farklı bir dünya, çok farklı bir sosyal yapı. O güne kadar havasını bir kere olsun teneffüs etmediğim bir yer.

Ama ne olursa olsun, her şeye rağmen oraya gitmeliyim. O insanlar Ebu Cehil değiller; Ebu Cehil gibi azgın bir Allah düşmanının ayağına bile Efendimiz (s.a.s.) defalarca gitmiş, o ise O'nun davetine gelmemiş. Bu kişiler ise hangi ortamda bulunursa bulunsunlar benden çocuklarına Kur'ân öğretmemi isteyen Allah'ın mümin kulları. Gitmeliyim.

Ertesi günü verilen adrese gittim, villa halkı ile buluşup tanıştık. Anne, gözbebeğinin, dünyalar güzeli yavrusunun Kur'ân okumayı öğrenmesini aşk derecesinde istiyordu. Bunun için her türlü fedakârlığa hazır olduğunu sözleri ve davranışları ile hissettiriyordu. Biz o gün, gelmişken boş durmayalım düşüncesi ile hemen derse başladık. Bir gün sonra vardığımda evin annesi, biraz da mahcup bir tavırla bana: "Şakir Bey, villa komşularımızdan da bazı aileler çocuklarının Kur'ânı Kerîm öğrenmesini istiyorlar. Onlara da yardımcı olabilir misin?" dediğinde ben, benim için öğrenci bir tane olmuş, on tane olmuş önemli değil, seve seve yardımcı olurum, fakat çocuklar burada toplandıklarında evi kirletirler, ben onlara abdest almayı göstereceğim, buralar ıslanır dediğim zaman, hanımın gözleri biraz dolarak:

"Şakir Bey, Allah aşkına siz ne konuşuyorsunuz, isterse evimi su bassın, yeter ki çocuklar bir şeyler öğrensin."

Dıştan bakıldığında ahiret adına hiçbir düşüncesi yokmuş gibi görünen bu annenin iç dünyasındaki yangının buz dağlarını eritecek kadar güçlü olduğu anlaşılıyordu. İki ay kadar kısa bir zamanda hem o ailenin cici kızı hem de komşuların çocukları Kur'ân öğrenmiş, dinin ibadetle ilgili abdest ve namaz konularını da öğrenerek tatili değerlendirmişlerdi. Anne de amacına ulaşmanın mutluluğunu yaşamıştı. Allah, kalbimden geçenlerin ahirette karşılığını versin.

EN SON TACİK ÖĞRENCİLER AYRILDI*

Abdullah AYMAZ

1994-1995 senesinde Tacikistan, Tursunzâde'deki Türk Koleji ilk mezunlarını veriyordu. Onlardan seçilen on öğrenci, Türkiye'deki YÖS'e hazırlandı. Bu öğrenciler Türkiye'ye gelip bu sınava girdiler. Bunlardan dört tanesi, Boğaziçi Üniversitesi'ni; altı tanesi, ODTÜ'yü kazandı. Bunları duyan Hacı Kemal Ağabey görülmedik bir sevinç izhar etti. Sanki cennetler onun olmuştu. Hemen bu başarılı öğrencileri, Tacikistan'daki okula maddî yönden destek olan esnaf ile tanıştırdı.

Tacikistan'da Hacı Kemal Bey, ilk kalp krizini 1996'da geçirdi. Havaalanından eve gece gelmişti. Sabah saat 6'da Celal Bey bir bağırtı ile uyandı. Hacı Bey'in kalp krizi geçirmekte olduğunu fark edip ilaçlarını getirerek doktor çağırdı. 1996 Aralık ayında ikinci kalp krizini geçirdi. Orada hastane şartları da çok kötü idi, buna rağmen "Öleceksem burada öleyim." diyerek Tacikistan'da kalmayı tercih etti. Zaten çoğu zaman "Öleceksem beni bu okulun bahçesine gömün." derdi.

1997 senesinin Ocak ayında Türkiye'ye döndü. Yine Tacik öğrencilerle ve Tacikistan meseleleri ile ilgileniyordu. Izdırabından ve hızından hiçbir şey kaybetmemişti. Hatta çoğu defa "Ah keşke on beş yaş daha genç olsam da, Tacikistan'ın her beldesine okul açabilsem." derdi. O günlerde Ramazan ayı münasebetiyle oruç tutuyordu. Akşama doğru şekeri iyice yükseldiğinden hâlsiz kalıyor, çok zorlanıyor, ama bir türlü orucu bırakamıyordu. Daha 1992 senesinde Azerbaycan'da iken, ayağını ısınsın diye kalorifer peteğine dayadığı için sağ ayağının başparmağı yanıyor. Şeker hastası olduğundan, parmak uçlarını hissetmediğinden, ateş iyice kemiğe değince farkına varıyor. İşte bu sebepten de perişan bir hâldeydi. Onun için oruç tutmak daha da zor oluyordu. Vefatından önceki günlerde, yani hastaneye kaldırılmadan iki gün evvel, Tacik öğrencileri toplamış ve onlarla son bir sohbette bulunmuştu. Hatta Tacikistan'dan son dönüşünde hiç yapmadığı bir şekilde oradaki bütün herkesle birer birer sarılarak vedalaşmıştı.

28 Şubat 1997'de sabah saat 6'da kalp krizi geçiriyor, yalnız olduğu için hemen oğlu Abdullah'ı telefonla çağırıyor. Daha sonra diğer oğulları da geliyor ve kendisini Haseki Hastanesi yoğun bakıma kaldırıyorlar. 13 gün bitkisel hayatta kaldı. Hiç kendine gelemedi. Bütün Türkiye dua etti. 13 Mart 1997 günü 71 yaşında Hakk'a yürüdü.

Celâl Bey diyor ki: "Vefat haberini aldığımda doğruca hastaneye koştum ve doktoru buldum. Vefat ettiğini söyledi. Morga indim, altı tane ceset vardı. Hepsinin üstü örtülü olduğundan hangisinin Hacı Kemal Ağabey olduğunu kestirmekte güçlük çektim. Yüzünü açıp bakmaya kıyamadığımdan sağ ayak başparmağındaki yaradan tanırım ümidiyle örtüyü kaldırdım ve ayaklarını tanıdım. Öptüm. Morgun

kapısından tam çıkmak üzereyken Hocaefendi geldi. "Nerede?" diye sordu. Ben de gösterdim. Yüzünü açtı, ağlayarak alnından öptü. Hıçkırıklara boğulan Hocaefendi'yi oradan çıkardım. (Yüzü hiç ölmemiş gibi pırıl pırıldı.)

STV'den Hacı Kemal Bey'in vefatı bütün Türkiye'ye haber verildi. Onun herkes üzerinde hakkı vardı. Bir gün sonra cenazesini oğulları, torunları, damadı Dr. Mahmut Bey'le birlikte Mehmet Ali Hoca'mız, Kadir ve ben yıkayıp kefenledik."

14 Mart 1997 günü öğle namazından sonra kılınan cenaze namazında Fatih Camisi doluydu. Tarihinde belki de hiç bu kadar kalabalık görmemişti. Cenaze namazını Hocaefendi ağlayarak kıldırdı. O gün Topkapı'daki Anıt Mezar'a, merhum Özal'a yakın bir yere defnedildi. Zaten o Ramazan Bayramı'nda Hacı Kemal Bey, Celal Bey'le kabristana gittiklerinde annesinin ve hanımının mezarlarını ziyaret etmiş, aralarındaki boş yeri gösterip "Burada ben yatacağım inşallah." demişti. Bu samimî zatın arzuladığı gibi annesiyle hanımının mezarlarının orta yerine yerleştirildi. Herkes dualarını okuyup ayrılmış gitmişti; ama Türkiye'de okuyan Tacik öğrenciler gözleri yaşlı olarak mezarının üzerine kapanıp akşama kadar ağlaşmışlardı. Hâlâ her 13 Mart günü kabrinin başında onu anmaya ve dualarla yâd etmeye devam ediyorlar. Mekânı Cennet olsun. Âmin.

* *Yazarın "Meryem Gibi" isimli eserinden alınmıştır.*

KABUL OLUNMUŞ DUA

Mustafa FERİT

Sınıf öğretmenliğini kazanmıştı, Ali. İstanbul'a kalkan otobüsün kapısında boynuna sarılırken annesi:

“Allah yardımcın olsun, o koca şehirde Allah seni muhafaza etsin!” diye dua etmişti, şefkat ve merhamet dolu bir sesle. Yol boyunca, annesinin bu hâli hiç gözünün önünden gitmemişti.

Otobüs, sarsıla sarsıla yol alırken, maziden bazı görüntüler canlandı gözünde. Geçimlerini temin için gurbette inşaat işçiliği yapan çileli bir babanın beş çocuğunun en büyüğü olarak, kardeşlerine hep iyi bir örnek olabilmek için çabalamıştı. Sınıfının başarılı öğrencisiydi, ama maddî imkânsızlıkların canına tak ettiği bir gün, okumaktan vazgeçmişti. Bu fikrini öğretmeni Fatih Hoca'ya açtığında:

“Sen bu okulda üniversite okuması gereken öğrencilerin başında geliyorsun, azıcık gayret edersen mutlaka başarırsın, bunun için ben de sana yardımcı olurum.” demiş, ümit aşılamış ve onu bu fikrinden caydırmıştı. Kısa bir çalışmadan

sonra da -Fatih Hoca'sının da destekleriyle- üniversiteyi kazanmıştı işte; şimdi ise okulun yollarındaydı.

Okula ve devlet yurduna kaydını yaptırdı. Ali, yurttaki kayıt sırasında, aynı üniversitenin işletme fakültesini iki yıl önce kazanmış olan Enver isimli bir hemşehrisi ile tanıştı. Enver, memleketinin il merkezinde büyümüştü, önceden hiç tanışmıyorlardı, ama Ali'nin hemencecik kanı ısınmıştı ona.

Kaydın ilk günü köylüsü Murat çıkıp gelmişti. Birlikte büyümüşlerdi onunla. Bu koca şehre para kazanmak için gelmişti ve bir inşaat şantiyesinde çalışıyordu. Üçü birlikte fakülte kantininde oturduklarında Murat'ı Enver'le tanıştırdı. Murat kısa sohbetleri esnasında duraksız konuşuyor, buraya geleli ne gibi eğlence yerlerine gittiğini, kazandıklarını hangi âlemlerde harcadığını anlatıyordu keyifle! Göz ucuyla Enver'e baktığında, onun bu muhabbetten pek de memnun kalmadığını görebiliyordu, yüz mimiklerinden...

Sonra Murat, kolundan tutup kaldırıverdi Ali'yi:

"Çok oyalandık be Ali. Boş oturup durmayalım; sana İstanbul'da unutamayacağın bir gün yaşatayım." dedi. Enver, müdahale etmek istercesine ağzını açacak olduysa da Murat:

"Akşama getiririm, meraklanma." diye kestirip atmıştı, göz kırparak...

Konuşa konuşa otobüs durağına yol alırlarken, Murat eğlenecekleri mekânların güzelliklerinden dem tutuyordu. Durağa tam gelmişlerdi ki Ali'nin birden ayağı kaydı ve yere yuvarlanıverdi. Anlattıklarına Murat öyle kaptırmıştı ki kendisini, onun düştüğünü bile fark etmemişti, arkasındaki acı feryadı işitince donuverdi. Onu öyle yerde kıvranırken görünce paniğe kapıldı.

Nihayet Ali'yi yerden kaldırmayı akıl etti, fakat Ali ayakta duramıyordu. Ne yapacağını şaşıran Murat'ın aklına, biraz önce birlikte oldukları Enver geldi. Ali'yi duvar dibine çektikten sonra koşarak yurda gitti ve durumu Enver'e anlattı.

Enver gelir gelmez Ali'yi bir taksiye bindirip hastaneye götürdü. Murat ise arkalarından şaşkınlıkla bakakalmıştı. Hastaneye giderken Enver, Ali'ye dönerek:

"Kardeşim her işte bir hayır var, Allah seni muhafaza etti." deyince, Ali kendini tutamadı ve:

"Biliyorum, annem de öyle dua etmişti." diyerek hıçkırıklarla cevap verdi.

Hastanede Ali'nin ayağı alçıya alındı, bu şekilde bir ay durması gerekiyordu; bu zaman zarfında Enver, Ali'nin bütün ihtiyaçlarını karşıladı. Ali mahcubiyetini dile getirmeye kalktığında, her defasında Enver:

"Kardeşim, bu durumda ben sana yardım etmezsem vebal altında kalırım. İnsanların en hayırlısı insanlara hizmet edendir. Ben hayırlı bir insan olmak istiyorum." nevinden içten sözlerle karşılık veriyordu.

Yurtta aynı odada kalıyorlardı. Enver'in hayat tarzını merakla takip ediyordu, Ali. Gördü ki, Enver sadece kendisine karşı değil, bütün insanlara yardım etmeyi vazife edinmişti. Kendisi ve diğer arkadaşları uyurken onun namaz için yatağından kalkışını, her gün ders dışında kendini yetiştirmek için kitap okuyuşunu hayranlıkla izliyordu. Hatta bir sabah namazının duasını yaparken, kendisinin ve arkadaşlarının isimlerini teker teker zikrettiğini işitince, yüreğinin bütün buzları çözülüvermişti.

Ali, iyileşmiş ve artık kendi başına okula gidebiliyordu. Hasta olduğu günlerde olduğu gibi Enver'in yanından

ayrılamıyordu yine de. Enver gibi olmak, onun en büyük arzusuydu. Bu sırada Murat, inşaat işi bittiği için evine geri dönmek zorunda kalmıştı, "Tekrar iş olursa İstanbul'a gelebilme." umutlarıyla...

Yıllar geçmiş, Ali okulunu bitirerek öğretmen olmuş ve tayini bir köye çıkmıştı. O gün ilk günüydü ve çok heyecanlıydı, zira çok hakkı geçen arkadaşı Enver; o ilk gününde onu ziyarete gelecekti.

Ali, ders çıkışında etrafında cıvıl cıvıl öğrencileri olduğu hâlde merdiven başındayken Enver'le karşılaştı. İki eski dost hasretle kucaklaştıktan sonra, Ali anahtarlarını vererek lojmanda dinlenmesini rica etti ve tekrar derse girdi.

Enver, okulun elma ağaçlarıyla çevrili bahçesinde derslerin bitmesini bekledi. Bu sırada içerden öğrencilerin ve Ali Öğretmen'in sesi işitiliyordu. Enver bu sesleri duymak için gelmişti bir de. Kalbini derin bir sevinç sardı. Anadolu'nun bağrında yetişen bir gülün İstanbul'da solmamasına ve o gül vesilesiyle nice güllerin açmasına kendisini vesile kılan Rabbine şükretti.

Dersler bitmişti. Ali Öğretmen, çok sevdiği misafirini kaldığı okulun lojmanına götürdü. Kısa bir hasbihâlden sonra Ali, uzun süredir içinde çığ gibi büyüyen duygularını ifade etmek için davrandı. Çayları doldururken, titrek bir sesle sözlerine başladı:

"Lise son sınıftayken, bayram tatilinde görüştüğüm arkadaşlarımın sözlerine uyup üniversite sınavına bile girmeden inşaatlarda çalışmayı düşünürken, sınıf öğretmenim Fatih Hoca çıkmıştı karşıma, İstanbul'da da siz! Eski arkadaşım beni kötü yollara sürüklerken ayağım kırıldı, tam bir ay siz bana hizmet ettiniz, bu arada ben sizden hayatın ger-

çek anlamını öğrendim. Ayette denildiği gibi, nice şer gördüğümüz hadiseler var ki, neticesi hayır, oluyor. Şimdi buradayım ve Fatih Hoca gibi, öğrencilerle başbaşayım. Onların istikbali için çalışıyorum. Liseden arkadaşım Murat ise şimdi işsiz, yaşadığı hayatı ise anlamsız ve faydasız. Ben de onun gibi olabilirdim. Beni bu şekilde görüp gözeten Rabbime nasıl şükredeceğimi bilemiyorum." dedi. Sonra çayından bir yudum aldıktan sonra:

"Bu arada annemi de unutmamalı, onun kabul olan duasını. Canım anam; Allah'ın beni muhafazası için samimane dua etmişti, beni okula uğurlarken. Belki de onun samimî duasına hürmeten buralardayım." diye sözlerini tamamladı.

Enver ise sadece ışıldayan gözlerle ona bakıyordu, tatlı bir tebessümle Ali'ye:

"Her nimetin misliyle mukabelede bulunmakla, şükrü eda olunur; senin de bildiğin gibi sevgili dostum. Sen işte bugünkü gibi hep, böyle canla başla öğretmenliğine devam et." dedi.

KAR ÇİÇEKLERİ

Hasan CANDAN

Konya'nın kışı çetin olurdu. Akıldan geçen kelimeler bile ayazda kalsa donabilirdi. Hasan Öğretmen derse yetişmek için aceleyle evden çıktı. Dersin başlamasına az kalmıştı. Bu sebeple acele etmesi gerekiyordu. Gece yağan kar, ulaşımı iyice zorlaştırıyordu, ama yine de derse yetişmeliydi.

Durağa geldiğinde tren hareket etmek üzereydi. Biraz daha hızlı gitmesi gerekiyordu. Ama yerdeki buz sebebiyle tedirgin oluyordu. Biraz yürümüştü ki buzda kayan ayağı yerden kesildi. Ne olduğunu anlayamamıştı. Yere düştüğünde kendinden geçmişti. Başının yere çarpması sebebiyle bayılmıştı. O yere düştüğünde tren hareket etmeye başlamıştı. Bu sebeple istasyonda öylece kalakalmıştı.

Bir süre sonra onu fark eden kişiler hastahaneye kaldırdılar. Hasan Öğretmen kendine geldiğinde sağ kolu ve bacağının kırıldığını öğrendi. Alçıya alınan kolu ve bacağıyla odasında beklerken, dershanedeki öğrencilerinden birkaçı ve öğretmen arkadaşları olayı öğrenip hastaneye koşmuşlardı.

Doktordan öğrendikleri kadarıyla Hasan öğretmenin üç ay kadar yatması gerekiyormuş.

Bu haberi duyan öğrencileri üzüldü. Zira öğretmenleri, derse gelemeyecek, hasret yaşanacaktı. Ama bağırlarına taş yerine gül bastırıp öğretmenlerine: "Hocam siz aman dert edinmeyin, sağlığınız çok daha önemli. Dersi düşünüp de üzülmeyin." dediler.

Öğrenciler böyle demişti, ama Hasan Öğretmen'in içi rahat değildi. Çünkü görev vardı, çünkü ÖSS'ye az bir zaman kalmıştı, çünkü büyük ümitlerle dershaneye gelen öğrencilerin boşa gitmemesi gereken sevgileri vardı.

Hasan Öğretmen, bunları düşündü günler boyunca. Daha sonra uzun süre bu şekilde yatmayı kendine yakıştıramayan Hasan Öğretmen, yatağında huzursuz olmaya başladı. En sonunda bu hâliyle bile derse gitmeye karar verdi.

Derse girecekti, ama ayağı ve eli ne olacaktı. Hadi ayağımın üzerine basmadan tek ayakla ders anlatırım, ya elim ne olacak, dedi kendi kendine. Düşündü… Düşündü… Vardır bir çaresi, dedi. Kararını vermişti. Aklına diğer eli geldi nice zaman sonra. "Neden bu elimle yazı yazmayayım ki?" dediğinde, bir kalem alıp yazıda kullanmadığı eliyle alıştırmalar yaptı.

Zor da olsa parmaklarına yazı yazmayı alıştırmıştı. Gerçi biraz kargacık burgacıktı, ama yine de idare ederdi.

Kalktı bir sabah yatağından ve dershanenin kapısına tek ayakla da olsa gitti. İşin bu kısmı bittikten sonra beş kat merdivenlerden yukarı çıkıp ders de anlatması gerekiyordu. Kelimeler zorluğu anlatmaya yetmiyordu. Zira kırık ayakla, doktor ayağa kalkmamalısın demesine rağmen, beş kat yukarıya çıkması gerekiyordu.

Zor da olsa karar verilmişti, derse girecekti ve buna kimse onu zorlamamıştı. Böyle yatması yakışmazdı gönlündeki sevdaya, yakışmazdı ılık çiçek mevsimine…

Derse girdiğinde ağrıları aklına gelmiyor, öğrencilerinin ter kokuları arasında kendini gül bahçesinde hissediyordu.

…

Uzun uzun zaman sonra, bu hatıranın üstü kardan beyaz tebessümlerle kapandı. Ve Hasan Öğretmen, yurt dışına yaptığı bir seyahatte, kırık kolla girdiği sınıfından bir öğrencisiyle karşılaştı. Öğrencisinin onca seneden sonra öğretmenine hayranlığı ve minnettarlığı devam etmekteydi. Kelimeler dünyasının kelimeleri, sinmişken ifadesiz sevgilerin arkasına, öğrencisinin dilinden -hayır kalbinden- şu sözler döküldü: "Hocam, ben, o sınıf içinde belki de en başarısız öğrencilerden birisiydim. Ama sizin kırık kol ve ayakla bile derse gelmeniz bana çalışma azmini ve aşkını öğretti. O günlerden sonra, neden ben de böyle olmayayım, dedim ve çalışmalarıma hız verdim."

Kelimeler tarihe kazınmıştı ve bir öğretmenin aşkı sisli yollarda ışık olup gönülleri ve kafaları aydınlatmıştı. Hakkı anlatma, insanlığa faydalı olma, düşülecek kaygan zeminlere rağmen öğrencilerinin elinden tutma aşkı.

KIŞ DA OLSA ONUN GÖNLÜNDEKİ "YAZ"DI

Reyhan YAZ

Her şeyin bir sonu vardır. Niceleri vardır, gelmiş ve gitmiş bu dünyadan... Nice dostlar vardır, gönülleri ısıtmak için ve nice öğretmenler gelmiştir ki güller yetiştirmek için.

Beyaz lale yaprağından narin, gül kadar güzel ve kelebek gibi duygusal olan size sesleniyorum. Sizin içinizden, sizin kalbinizden birisi olan bir öğretmeni anlatıyorum.

Bir bahar ayında babamın (Mehmet Ali Yaz Bey'in) odasının kapısı çalınır ve içeriye bir öğrencinin annesi girer. Şüphe dolu bakışlarla konuşmaya başlar: "Efendim, oğlum üniversite sınavına hazırlanacak. Bu dershanede de hep genç öğretmenler var. Oğlumla ilgilenebilirler mi bu hocalar? Her sorusuna yanıt verebilirler mi? Bu dershaneye kayıt olsa kazanır mı?" diye birçok soru sorar.

Babam sakin ve huzurlu tavırlarla konuşmaya başlar: "İlk başta, hoş geldiniz hanımefendi. Size güven vereceğimize; oğlunuza ilgi göstereceğimize emin olunuz. Buradaki

öğretmenler bütün güçleriyle ve yürekleriyle öğrencilere destek olmaya çalışırlar. Gecesini gündüzüne katıp öğrencilerini çalıştırırlar. Onların dertleriyle dertlenirler." der, anlatır bütün yüreğiyle, ama diğer tarafta anlatmadığı kendi hayatı vardır: "Çocuklarının kaçıncı sınıfa gittiklerini bile zor bildiği; kaç yaşında olduklarını zor çıkarabildiği… Eve gece on ikiden önce gelmediği; sabah da altıdan sonra evden çıktığı. Sırf dershanenin öğrencileri başarılı olsun diye; ekilen tohumlar yeşersin diye gece gündüz ağladığı; uyuyamadığı… Çocuklarının babalarının yüzünü görmek için geceleri kalkıp uyurken ona baktığı. Bazen eve hiç gidemediği hayatı…"

Öğrenci velisi müdürün yüzüne hayretle bakar; söylenenlerin büyüsüyle kanı çok ısınır bu hocaya ve dershaneye. Ardından da oğlunu kaydettirir.

Yine bir gün babamın yanına dershanede okuyan bir öğrencinin annesi gelir. Dershane taksitini yatıramamıştır. Babam dershanenin diğer şubesiyle görüşüp taksiti ertelemelerini ister. Tamam, deyip görüşmeye gider. Dershane kabul etmez paranın verilememesini. O anda babam, maaşının yarısını hiç tanımadığı bir öğrenci için çıkarıp verir. Öğrenci velisi hâlâ dershanenin parayı almadığını zannetmektedir. Oysaki o fedakâr öğretmen ödemiştir parayı.

Ve babamın varlığından habersizdir. Küçükken babamın eve her geç gelişinde sebebin öğrencileri olduğunu ve hep onlar için ağladığını zannederdim. Bir defasında eli soba alevinde yandığında ilk söylediği ve düşündüğü şey: "Acaba yarın tebeşiri nasıl tutacağım." olmuştu.

Babamı özlüyordum. Yüzünü görmüyordum. Göğsünde ağlayamıyordum. Ama alışmıştım. Daha şimdi anlıyorum her şeyi. Daha yeni fark ettim babamın bana ve kardeşlerime

gösterememiş olduğu ilgisini. Yakınmıyordum, çünkü elimde her şeyim vardı. Bana bütün imkânları sağlamıştı; öğrencilerine olan ilgisinden dolayı beni de ihmal etmemişti.

Annem, çocuklarım babalarıyla kahvaltı yapabilecek mi, diye yakınmasının ne kadar yersiz olduğunu biliyor artık.

Trafik kazası geçirmişti. Kazadan sonra babamın hayatı değişmişti. Âşık olduğu, sevdiği tebeşiri tutamaz, dersini anlatamaz olmuştu. Hafızasını yitirmişti. Değil beni, öğrencilerini bile tanıyamaz olmuştu. Ne ızdırap.

Yoğun bakımdayken kalp atışları, öğrencileri ve öğretmen arkadaşları geldiğinde hızlanırdı. Bizden ya da akrabalardan birisi yanına gitse kalp atışları normal olurdu. Bu da kendisini heyecanlandıran, sevindiren öğrencilerin ve öğretmenlerin onun için ne kadar değerli olduğunu gösteriyordu.

Öğrencilerinden bir tanesi annemi avutmak için yaşadığı bir olayı anlatmıştı. Dershanenin afişini yanlış anlayıp babamın dershanede olmadığını düşünen bir öğrencisi koşa koşa babamın yanına gelir, ağlayarak: "Hocam, bizi niye bırakıp, başka dershaneye gidiyorsunuz." der. Babam şaşırır tabii. Duygulu bir hâlde: "Benim canımı Allah size bu tahtada ders anlatırken alsın." der. Ve babamın iyileşeceğine dair annemin yüreğine az da olsa su serpmiştir, bu anıyı anlatarak.

Yazamıyorum artık! Sağ eli, ders anlatıp yazmaktan yorulmuş, haftada altmış saat ders vermesinden dolayı bitkin bir hocayı anlatamıyorum. Bu öğretmeni, bu babayı anlatamıyorum.

KURULUŞ YILLARI

Prof. Dr. Zafer AYVAZ

Takvimler 1992 yılının yaz aylarını gösteriyordu. Batı dünyasında pek çok ülkeyi gezmiş ve bu arada Almanya ve İngiltere'de uzun süreli ikametlerim de olmuştu. Birmingham'daki Aston Üniversitesi'nde gerçekleştireceğim üç aylık araştırma için İngiltere'ye gitme hazırlıkları yapıyordum. Bu arada Azerbaycan'dan bir davet aldım.

Sovyetler Birliği'nin yıkılmasının hemen akabinde oradaki üniversitelerin durumunu yakından görme ve mümkün olursa bir Azerbaycan üniversitesinde araştırma ve eğitim faaliyetinde bulunma imkânlarını incelemek üzere Bakû' ye hızlı bir gezi gerçekleştirdim. Yeni sisteme geçiş hazırlıkları yapan "Azerbaycan Devlet Neft Akademiyası", yani Petrol Üniversitesi'nin çevre konusunda eğitim verecek bilim adamlarına ihtiyacı vardı ve bir sömestrlik bir görevlendirme için bana teklifte bulunuldu. İngiltere'den dönüşümde bu teklifi üniversiteme arz ettim. Kabul edildi ve üniversitemin görevlendirmesiyle, eşim ve çocuklarımla birlikte karayoluyla Iğdır'dan Nahcivan'a geçiş yaptık. Bu esnada önümüzde

Azerbaycan'da geçirecek üç yılımızın olduğunu ve bu sürenin bizim için ne kadar önemli ve unutulmaz dostluklara ve hatıralara gebe olduğunu tabii ki tahmin edemezdik. Aslında Azerbaycan'ın bir parçası olan Nahcivan'ın ülkeyle karayolu bağlantısı yoktu. Bakû'ye ya Gürcistan üzerinden gidecektik ya da Nahcivan'dan. Her ikisi de risk taşıyordu. Çünkü o zaman Gürcistan'da iç savaş vardı ve her taraf silahlı kişilerle doluydu. Nahcivan'dan otomobilimizle Bakû'ye geçmek için ise nakliye uçağına binmek gerekiyordu ve menzilimize varmak için savaş hâlinde bulundukları Ermenistan toprakları üzerinden geçmek dışında bir alternatif bulunmuyordu.

Biz de çaresiz daha az riskli gördüğümüz ikinci şıkkı tercih ettik. Bin bir zorlukla bir bilet ayarlandı ve arabamız uçağa yüklendi.

Tabii biz de içinde olmak üzere. Nakliye uçaklarında, yolcu uçakları gibi ses ve ısı yalıtımı olmadığından çok gürültü ve çok da soğuk oluyor. Bir de aşağımızdaki silahlı Ermenileri düşününce, çoluk-çocuk yolculuğumuzun ne kadar heyecanlı olduğunu varın siz tasavvur edin. Çok şükür salimen Bakû'ye vardık. Hiçbir kontrol yapılmadan arabamızla hava alanını terk ettik. Bu durum o zamanlarda normal karşılanıyordu. Daha sonraları havaalanından normal bir yolcu olarak bile geçişin ne kadar zorlaştığını görünce, o günlerin heyecanını arar olduk. Bakû' ye bizden önce giden eğitim gönüllüleri de vardı. Birkaç öğretmen ve bir iki iş adamı. Güçlüklere aldırmayarak iki Türk Lisesi, bir üniversiteye hazırlık kursu ve bir de öğrenci yurdu açmaya muvaffak olmuşlardı. Hatta orada basılan bir Türk gazetesi ve bir de Türk televizyon yayını bile vardı. İş adamlarımızın açtığı birkaç mütevazı dükkânda Türkiye'den zorlukla getirilen ürünler satılıyor ve çok da rağbet görüyordu. Bizim ilk gün-

lerdeki en büyük yardımcı ve destekçilerimiz de onlar oldular. Çünkü o günlerde şeker, sabun hatta ekmek gibi zarurî ihtiyaçları bulabilenler kendilerini şanslı addediyordu. Özel fırınlar yoktu ve satış yerine yanaşan devletin ekmek kamyonundan bir somun kapabilmek için büyük bir uğraş vermek gerekiyordu. Bütün bu zorlukları, orada tanıdığımız müstesna dostların yardımlarıyla kolayca atlattık derken, kiraladığımız evin Rus sahibesinin bir gece Moskova'dan gelip bizi evden apar topar çıkarmak istemesiyle şoke olduk. Meğer bize aracı olan şahıs kirayı ev sahibine vermeyip kendisinde alıkoymuş. Kadıncağız da bizim evi işgal ettiğimiz düşüncesiyle binasını satarak kurtulmak istemiş. Bir gecelik izni zor kopardık ve bin bir güçlükle tamirat ve boyalarını yaptırabildiğimiz, eşyalarını da 500 km uzaktaki Gence şehrinden temin edebildiğimiz evimizi üzüntüyle terk ettik. Her zorluktan sonra bir kolaylık vardır derler. Bizi daha güzel ve eşyalı bir ev bekliyordu. Kendisini tanımaktan onur duyduğum Azerbaycanlı aziz arkadaşım Mehmet Ali Bey'in bir yakınının evine taşındık. Bu arada Azerbaycan Petrol Üniversitesi, benim görevimin bir sömestr daha uzatılması için Ege Üniversitesi'ne yazı yazdı ve bu istek kabul edildi. Biz de Azerbaycan'a iyiden iyiye alışmış ve şartları kabullenmiştik. Türkiye'den gelmiş olan dostlarla arkadaşlığımız da pekişmişti. Türk girişimcilerin Bakû ve Sumgayıt'ta açtığı özel okulların verdiği başarılı eğitimden gayet memnun olan velilerin ve Azerbaycan makamlarının: "Neden bir üniversite de açmıyorsunuz?" şeklindeki sorularıyla sıklıkla karşılaşılmaya başlanmıştı. Bu ısrarlı talepler karşısında, merkezi İstanbul'da olan Çağ Öğretim İşletmeleri Şirketi Azerbaycan'da bir yüksek öğretim kurumu açmaya karar verdi. Azerî makamlar bu kurum için Gence şehrinde bir bina tahsisini uygun buldu. Orada inceleme yapıldı. Ancak daha sonra Eğitim Bakanı Prof. Feridun Celilov tarafından

Bakû'de başka bir bina gösterildi. Bu yapı Azerbaycan Halk Cephesi'nin bağımsızlıktan önce kullandığı bir bina idi. Cephe'nin lideri ve daha sonra cumhurbaşkanı olan Doç. Ebulfeyz Elçibey burada yaralanmış ve bağımsızlığa engel olmak isteyen Sovyet güçleri tarafından bina ateşe verilmişti. İşte o yangında çatısını kaybeden tarihî Daşkolni (Bu bina bir zamanlar "okul öncesi eğitim enstitüsü" olduğundan Rusça bu adla anılıyordu.) binası Qafqaz (Kafkas'ın Azerî lehçesindeki yazılışı Qafqaz'dır.) Üniversitesi'nin merkezi, Elçibey'in makamı da ilk rektörlük odası olacaktı. Binanın işe yarar hâle getirilebilmesi için yardım istenecek yer yine Türkiye idi. İzmir'in hayırsever işadamlarından Yusuf Bey ve Türkiye'de bir okulun atölye şefi Enes Bey'in Bakû'ye gelmeleri ve tamirat işlerine vaziyet etmeleri için çok zaman geçmedi. Çatı, pencereler, duvarlar, kapılar teker teker elden geçirildi. Ahşap malzemenin en iyisi kullanıldı. Bazı kapılar ve bölmeler çok nadir bulunan kestane ve şabalıt ağaçlarından imal ettirildi. 1993-1994 öğretim yılının başlangıcına yaklaşıldığında bina kullanıma hazır hale gelmişti. Bakû'de bir yandan genç Qafqaz Üniversitesi'ne öğrenci kabul imtihanlarının hazırlıkları yapılırken, öte yandan Türkiye'deki Ege Üniversitesi ile bir işbirliği protokolü de imzalanmış ve Türk Yüksek Öğretim Kurulu'nca tasdiklenen bu anlaşmaya istinaden Ege Üniversitesi beni Qafqaz Üniversitesi'nde rektörlük yapmak üzere görevlendirmişti. Bakû'deki ikinci yılımda beni zor bir görev bekliyordu. Mahallî gazete ve televizyonlarda yapılan tanıtım sonunda öğrenci seçme sınavlarımız, Bakû'deki Türk öğretmenlerin yönetimindeki üniversite hazırlık kurslarının deneyimli öğretmenlerince hazırlanan testlerle gerçekleştirildi. İlk yıl açılmasına karar verilen Mühendislik ve İktisadî-İdarî Bilimler Fakülteleri'ne alınacak burslu 100 öğrenci için 7000'den fazla başvuru oldu. Eldeki başvuru formları tükendi. Form bulamayan öğrenciler üniversiteyi adeta işgal etti.

Bu yoğun ilgi sonucu, aradan sıyrılan çok yetenekli gençler Qafqaz'ın ilk öğrencileri olma bahtiyarlığına kavuştu. Türkiye'deki birçok üniversiteden görevli olarak bu hayırlı hizmete gelen öğretim üyelerinin ve idarî personelin katkılarıyla, Türk eğitim plânlarına uygun bir öğretim başlatıldı. Ailesi ve çocuklarıyla gelen personelin ihtiyaçlarını karşılamak üzere üniversiteye bağlı bir ilköğretim okulu ve sağlık ocağı açıldı. İlk yıl, bu güzel dayanışmayla çabucak geçti. İkinci yıl yeni bir bina ihtiyacı ortaya çıktı. Mühendislik Fakültemiz için şehrin merkezine yakın başka bir binada tamirat yapılarak, orada da eğitime başlandı. Bu tamirat işlerinde ve satın alma faaliyetlerinde, Türkiye'deki işyerini gönüllü olarak kapatıp Bakû'ye gelen Ali Osman Bey'in samimî gayretini asla unutamam. Öğretim üyelerimizin ve Bakû'deki diğer öğretmen ve iş adamlarımızın eşleri: "Bu hayırlı işte bizlerin de bir katkısı olsun." diyerek kermes düzenlediler ve elde edilen gelirle üniversitenin marangoz atölyeleri için gereken alet ve makineler Türkiye'den getirtildi. Böylelikle birçok tamirat ve değişim işleri çok daha ucuza mal edildi. Daha ikinci öğretim yılına başlamadan Qafqaz'ın namı Rusya Federasyonu'na bağlı komşu Dağıstan Özerk Cumhuriyeti'nde duyulmuş ve Derbent Valisi, şehirlerinde üniversitemizin şubesini açmamız için ricaya gelmişti. Eğitim ve öğrenci yurtları için her türlü yardımı yapmaya söz verdikleri için durumu yerinde görmek üzere Derbent'e bir gezi düzenledik. Sonuçta Hazar Denizi kıyısındaki bu tarihî Türk şehrinde şube açılmasına karar verildi. O zamanlarda eski Sovyetler Birliği'ne üye olan devletlerde "filial" denen şubeler açmak mümkündü. Açacağımız bu şubenin Moskova' daki Federal Milli Eğitim Bakanlığı'ndan tasdiklenmesi gerekiyordu. Üniversitemizin Rektör Yardımcısı Mehmet Ali Bey, işlerin takibi için Moskova'ya gönderildi. O esnadaki Rusya Adalet Bakanı köken olarak Kafkas halklarından idi. Bu girişimi gönülden destekledi ve Milli

Eğitim Bakanlığı'na bu desteğini iletti. Bu sayede Derbent' teki şubemiz bağımsız bir üniversite olarak faaliyete başlamış oldu. Azerbaycan'daki merkezimizin sertifikasını henüz alamamıştık, ama şubemiz ondan önce bağımsızlığını ilan etmişti. Derbent Üniversitesi sanırım Türk tarihinde sınırlarımız dışında resmî olarak açılan ilk yüksek öğretim kurumudur. Bu kurumun tasdik belgesini görecek olan Türkiye'deki girişimcilerin teşvikçileri, o belgeyi sevinçle öpüp başlarına koyacaklardır. Qafqaz Üniversitesi daha o ilk kuruluş yıllarında Bahtiyar Vahapzade ve Anar gibi Azerbaycan'ın ve bütün Türk dünyasının birçok önemli şahsiyetini mütevazı binasında öğrencilerle buluşturdu. Azerbaycan Devlet Başkanı ve Türkiye'nin Başbakanı birlikte rektörlüğümüze gelerek desteklerini gösterdiler. 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı kutlamaları Bakû Türk Büyükelçisi'nin katılımıyla üniversitemizde yapıldı. O sıralarda görev yapan resmî zevattan, samimî ilgilerini gördüğümüz, şu anda Azerbaycan Milli Meclisi'nin parlamenteri olan İlmî Araştırma ve Pedagoji Enstitüsü Rektörü Prof. Zahid Karalov, Milli Eğitim Bakan Yardımcısı İbrahim Bey ve şube müdürü İlham Bey'in yardımlarını da unutamayız. Artık üniversitenin ikinci, benim ise Bakû'deki üçüncü yılım çoktan dolmuştu. Görevlendirmeyle ilgili yönetmelik gereği Türkiye'ye dönme zamanım gelmişti. Arkamda ömrüm boyu unutamayacağım Azerî ve Türk dostlar ve hatıralar bırakarak yurda dönüş yolculuğuna başlamıştım. Gürcistan'dan geçerken telefonum çaldı. Arayan Mehmet Ali Bey'di. Tarihler 11 Eylül 1995'i gösteriyordu. Bakû'deki Qafqaz Üniversitesi'nin nihaî sertifikası da imzadan çıkmıştı. Artık Azerbaycan'ı çok seven bir dost olarak gözüm arkada kalmayacaktı.

LARİSSA

Süleyman KARABIÇAK

Her şey, Rusya'nın Novisbrisk kentinde yaşayan bir dostumun telefonuyla başladı. Benden, oradaki Türk okullarında okuyan bir kız öğrenciyi, 2-3 gün misafir etmemi istiyordu. Kısa bir şaşkınlıktan sonra kabul etmiştim. Nasıl şaşırmayayım ki! Rus misafirimin olacağını hiç düşünmemiştim. Onun gelişi ile evde tatlı bir heyecan başlamıştı. Onun yaşına yakın olan kızlarım, onunla ya Türkçe ya da İngilizce anlaşmaya çalışıyorlardı. O da, okulunda öğrendiği Türkçesiyle arada bir sözlüğünden de yararlanarak meramını güzelce anlatıyor ve anlatılanları da gayet iyi anlıyordu.

Türk örf ve adetlerini çok iyi bilmesi bizi şaşırtmıştı. Sanki evimde bir kızım daha vardı. Bütün bu güzellikleri nasıl kazandın sorusunun cevabını, canından çok sevdiği öğretmenlerine bağlıyordu. Onların göstermiş olduğu karşılıksız sevgiyi, fedakârlığı, samimiyeti, hoşgörüyü... Anlata anlata bitiremiyordu. Kendisinin de öğretmenlerini örnek almaya çalıştığını ve bundan da ailesinin çok mutlu olduğunu ifade ediyordu.

Çabuk geçen üç günün ardından onu yolcu ederken, sanki ailemizden biri ayrılıyor gibi üzülmüş, ama yine kendi dünyamıza dalmıştık. Larissa ise evine döner dönmez, sağ salim gittiğini haber vermek ve bize teşekkür etmek için aramıştı. Türkiye'deki gezisinden çok memnun olduğunu ve bizi de mutlaka Novisbrisk'e beklediğini söylüyordu. Geçen zaman içerisinde mektup ve telefon trafiği durmadan devam etmişti.

Postacının getirdiği bir kâğıtta, postanenin Ankara gümrüğüne gitmem gerektiği ve yurt dışından gönderilen bir paketimin olduğu yazılı idi. Merak içinde, beklemediğim bu paketi almaya gittiğimde; içerisinden kendi sesi ile doldurduğu bir Türkçe şarkı kaseti ile birkaç hediyelik eşya çıkmıştı.

Onun bu yakın alâkası bizi çok memnun ediyordu. Her telefon açışında bizi ülkesine davet ediyordu. Bir keresinde yanlış anlaşılmadan dolayı, oraya gideceğimizi zannedip bütün ailesini ve oradaki okul yöneticilerini misafirlerim geliyor diye harekete geçirip hazırlık yapmıştı. Biz gidemeyince de duyduğu büyük üzüntüyü ifade etmesi bizi çok mahcup etmişti. Ama o dostluğundan ve vefasından vazgeçmiyordu. Yine bir gün telefonda kızlarıma gelen bir paket olduğunu öğrendim. Bir bilimsel toplantı için Novisbrisk'e gidecek bir profesörümüzün olduğunu duyunca fırsatı hemen değerlendirmiş ve kızımın itina ile hazırladığı hediye paketini sayın profesörün koltuğuna sıkıştırmış, yerine mutlaka ulaştırır mısınız, diye rica etmeyi de unutmamıştım.

Her yaz olduğu gibi, eşimle çocukları kasabamıza tatile göndermiştim. Bir süre sonra çalan telefonda Larissa karşımda idi. Her zaman telefonla konuşmak için kızlarımı isterken, bu sefer 5. sınıfta okuyan oğlum Emre ile görüşmek iste-

mişti. Ben de herkesin tatilde olduğunu, bir notu varsa iletebileceğimi söyledim. O da bana, bugünün Emre'nin yaş günü olduğunu ve tebrik etmek için aradığını söyledi. Geçen bu kadar zamana rağmen unutmaması bir yana, o gün oğlumun doğum günü olduğunu benim unutmam bir yana, garip bir ruh haleti ile telefonu kapattım.

Bu nasıl bir sevgi Allah'ım! Larissa adeta bize sevginin ne kadar evrensel bir kavram olduğunun ve hiçbir şeyin onun önüne geçemeyeceğinin dersini veriyordu. İşte dünya bu sevgi çemberini oluşturan isimsiz kahramanlara muhtaç.

Her şeyi ile sevgi ve dostluk yüklü olan Larissa! Sana ve sendeki bu cevheri ortaya çıkartan, sevgine ve güzelliğine farklı sevgi ve güzellikler katan o pırıl pırıl öğretmenlerine teşekkür ediyorum. İnanıyorum ki bu sevgi seli hızla yayılacak, bir gün dünyayı tamamen kucaklayacaktır.

ÜÇ KUZU

Sınıf psikolojisinin oluşmasında öğrencilerin rolü başta gelir. Çünkü onlar her gün belli saatler boyunca devamlı birlikte olmaktadırlar. İçlerinde aktif ve diğer arkadaşlarına oranla üstün bir takım özelliklere sahip olanları vardır. Dikkat çekecek kadar belirgin özelliklere sahip öğrenciler, kısa zamanda tanınırlar, 'lider' durumuna geçerler ve sınıfı yönlendirirler... Böylelikle sınıflar bu tip öğrencilerin yönetimine girmiş olurlar. (Temel Eğitim ve Orta Öğretimde Metotlar, Yrd. Doç. Mustafa Öcal, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 160-161s. Ankara 1990)

Mustafa Öcal Bey'in kitabı öğretmenliğe başladığım yıllarda okuduğum ve meslekî hayatıma yön veren ilk kitaptır. Sınıf yönetiminde çok önemli bilgiler içerir. Özellikle sınıf lideri tanımı ilgimi çekmişti. Bir de tam bu kitabı okurken sınıf öğretmeni olduğum sınıfta bir problem yaşanması öğrendiklerimi uygulama fırsatı vermişti.

Yine dokuzuncu sınıf. Hani şu ergenlik çağının yoğun olarak kendini hissettirdiği öğrencilerin akıllı deli olduğu dönem... Öğrencilerini tanıyamazsın. Sekizinci sınıfta uysal, söz dinleyen öğrenciler, dokuzuncu sınıfa başlayınca tanınmaz olur; hırçınlaşır, gururuna düşkün olur çıkarlar. Tabiri caizse burunlarından kıl aldırmazlar. Grup çalışması yaparak öğretmenlerine, idareye ve üst sınıflara bile kafa tutarlar.

9-A sınıfi okulun zeki ve çalışkan sınıflarından. Okul birincisi, ikincisi, üçüncüsü bu sınıfta. Okulun ağzı laf yapan öğrencileri de bu sınıfta.

Teneffüste çayımı yudumlarken Rus dili öğretmenimiz hışımla içeri girdi.

"Bu 9-A beni çıldırttı." dedi, kitaplarını masaya fırlattı adeta. Tabii sınıf öğretmeni olduğum sınıfta böyle bir şeyin olması beni de ilgilendiriyordu. Hem de çok yakından.

- Ne oldu, dedim.

- Bana etmedikleri kalmadı. Ne kadar terbiyesiz bunlar, dedi.

Olan biteni anlattı ayrıntılarıyla. Müdür Bey de duymuştu olanları. Hemen fırladı ve sınıfa gitti. Öğrencileri bir güzel fırçaladı: "Özür dileyin, yoksa çantanızı alın gidin." dedi. Ardından ben:

- Hem de bir bayan öğretmene bu yapılır mı, atılırsınız, özür dileyin, dedim.

Dilemediler. Haklı olduklarına inanıyorlardı. Öğretmen onlara hakaret etmişti. Asıl, o özür dilemeliydi.

İletişimim iyiydi. Sınıf da beni severdi. Ben de onları severdim. Biraz da bu kredime dayanarak yükleniyordum.

Derslere girip çıkıyorum, fırçalıyorum. Saygısızlar, edepsizler, daha neler neler, ama tesir edemiyordum.

Her derste sınıf benden biraz daha soğuyordu. Sadece benden mi okuldan da soğuyorlardı. Duyduk ki okuldan ayrılmaya karar vermişler. Sınıf toplu hâlde hareket ediyor ve kendilerini savunuyorlardı.

Üç tane öğrenci başı çekiyor, diğerleri de onların suyuna gidiyordu. Zırha bürünmüşler. Hayır, etraflarına sur örmüşler. Yüklen babam yüklen yıkılmıyor. Zaman geçiyor, ama biz bu yolla çözüme ulaşamıyorduk. O hâlde gittiğimiz yol yanlıştı. Başka bir yol denemeliydik. Sınıf liderleri üç kuzuydu. Onları çevirebilirsek sınıfı da çevirebilirdik. Hedefimi belirlemiştim, üç kişiden birisiyle konuşacaktım... Nurgazi'yi akşam etüdü sırasında, odama çağırdım.

- Bana yardım eder misin, dedim. Hayır diyeceğini bekliyordum, en azından gönülsüz bir şekilde olacağını sanmıştım. Ama öyle olmadı. Sevinçle kabul etti.

Ne de olsa ben onu herkesin arasından seçmiştim. Ona değer vermiş, yeterli, yetenekli bir öğrenci olarak gördüğümü hissettirmiştim. Yardıma ihtiyacım olmuştu ve ben onu çağırmıştım.

- Nurgazi, ben bu problemi çözemedim. Arkadaşları ikna edemiyorum. Geleceklerini mahvedecekler. Laf dinlemiyorlar. Tamam, ben sizin haklı olduğunuzu biliyorum. Bayan hoca sizin gururunuzu kırmış. Ama siz küçüksünüz. Özür dilemeniz lâzım. Şimdi falancanın sınıfı yaramaz diyorlar, bana laf geliyor. Bayan hocaya gitsem, sen haksızsın desem; olmuyor. Size gelsem, siz de; o suçlu o gelsin, diyorsunuz. Ne yapacağımı bilemiyorum. Çaresiz kaldım. Arkadaşlarla bir konuş, dedim.

O da olur hocam; ben hâllederim, dedi.

Nurgazi gitti konuştu sınıfla. Hâlletti de gerçekten. Sınıf okuldan ayrılmaktan vazgeçti ve bayan hocadan özür diledi.

İlerleyen günlerde bir daha böyle problem olmadı. Çünkü ben akıllanmış ve hatalı davranışımı anlamıştım.

ON YEDİ

Şakir ÖZTÜRK

Yalova'da fakir ve kimsesiz öğrenciler için açılan yurtta, on yedi tane (değişik okullarda eğitim-öğretimlerine devam eden) fakir öğrenci barınmakta idi. Öğrencilerin yeme-içme dâhil, kırtasiye, okul, kılık ve kıyafet masraflarının tamamı vakıf tarafından karşılanmaktaydı.

Okullar açıldığında yurtta barınan öğrenciler, köyünden kentinden gelerek yurda yerleştiler. Ancak kılık-kıyafetlerinin alınıp çocukların hazırlanması gerekiyordu. Arkadaşlarının arasında çocuklarımızın mahcup olmamaları gerekirdi. Yalovalı hayırseverlerin himmetleri ile çocukların birçok ihtiyaçları giderilmişti. Ancak ayakkabıları yoktu. Yalova esnafından sevdiğim, saydığım ve dostluğuna güvendiğim "SORUCU" kunduranın sahibi Mehmet SORUCU Bey ile görüşüp kendisine çocukların ayakkabı ihtiyaçlarını alıp parasını daha sonra ödeyebileceğimi söyledim. Sağ olsun Mehmet Bey, her zaman olduğu gibi bana her türlü kolaylığı göstererek çocuklarımızın ihtiyacı olan ayakkabıları verdi.

Biz ihtiyacımızı görüp rahatlamıştık. Çocuklarımız tepeden tırnağa çiçek gibi giyinmişlerdi. Ben de rahat uyuyabilirdim. Çünkü onlar üzerimizde birer emanetti. Kendi çocuklarımızdan önce onları düşünmeliydik.

Elimiz daralmıştı, yurttaki öğrencilere aldığımız ayakkabıların borcunu üç-dört ay geciktirmiştim. Sonuçta ayakkabıları aldığım yer de bir ticarethane idi. İyi niyeti suistimal etmemeliydik. Onun da kendine göre ödemeleri ve giderleri vardı. Bu düşünceler içinde zaman zaman Sorucu kunduranın önünden geçerken sıkılıyor, bazen de yolumu değiştiriyordum. Kendi gelirim de, aldığım on yedi çift ayakkabının borcunu ödeyecek durumda değildi.

Bir gün çantamı alıp görev yaptığım okula giderken baktım ki, okuldan bana doğru, Yalova'daki bütün hayır hizmetlerinin altında imzası bulunan, ömrünü hayra adamış, bir gönül insanı olan İsa Karakaş Amca geliyordu. Bana:

"Şakir Efendi; okulda sana baktım yoktun, seni göreyim istedim."

"İsa Amca hayrola nedir sıkıntın?" dediğimde, rahmetli: "Bugün içimden on yedi tane öğrenciye ayakkabı alıp giydirmek geçti. Aklıma da sen geldin. Senin ilgilendiğin çocuklar vardı. Onları düşündüm." dedi.

Ben şaşırmıştım. Sevineyim mi; yoksa Rabbimin sonsuz lütfuna sevinçten ağlayayım mı? Borcum olan on yedi tane çocuğun ayakkabısı idi. İsa Amca gönlünden on yedi çocuğa ayakkabı almak geçtiğini söylüyordu. Çığlık atmamak için kendimi zor tutuyordum. Toparlanarak:

- Amca, on yedi tane yeni ayakkabı almaktansa, daha önce çocuklara aldığım on yedi çift ayakkabı borcunu Sorucu kunduraya ödeyebilir misin, dediğimde İsa Amca:

- Neden olmasın, tabii onları da öderim. Hemen gidip ödeyeyim, dedi.

Gidip borcu ödemiş. Ben de rahatlamıştım. Artık Sorucu kunduranın önünden rahatlıkla geçebiliyordum.

Yüce Yaratan da İsa Amca'ya öbür âlemde genişlik versin. Gül devrinin mutlu insanlarına komşu eylesin. Âmin.

ÖĞRETİRKEN ÖĞRENMEK

Üzeyir AKSOY

Biz öğretmenler, genelde öğretme kaygısından, öğrenmeye fazlaca zaman ayıramayız. Şimdi size sunacağım olayda bu durumun zıddını, öğrenciden öğrenme olayını arz edeceğim.

1990-1991 eğitim-öğretim yılında, Korkuteli İmam Hatip Lisesi'nde tarih öğretmeni olarak görev yapmaktaydım. 1976'da ilk maaşımı alınca, hemen birkaç arkadaş gidip birer paket sigara alarak tiryakiliğe adımımızı atmıştık. Bu tarihten itibaren aralıksız sigara içen bir öğretmendim. Hatta öğretmenler kurulu toplantılarında, hep salonda sigara içilmesine izin verilmesini talep ederdim. Sırf bu yüzden kalplerini kırdığım birçok meslektaşım olmuştur.

Sınıf rehber öğretmeni olarak okul idaresi 4/A (Lise1. Sınıf) sınıfını bana vermişti. İyi bir diyalog kurup sınıfta bulunan tüm öğrencilerle ilgili bilgiler topladım. Öğrencilerimin bir bölümünün sigara içtiğini tespit ettim.

Rehberlik dersinde bu duruma değinmem gerektiği düşüncesiyle sınıfa girip yoklamayı aldıktan sonra:

- Arkadaşlar! Bugün sizlere içki, kumar, alkol, uyuşturucu ve sigara gibi kötü alışkanlıklardan bahsedeceğim, dedim.

Hemen arkadan hafif korku ve endişe ifadesi ile:

- Hocam sigarayı atlayın, diye bir öğrencim bana karşılık verdi. Ben duymazlıktan gelerek konu başlığını bir kez daha sınıfa duyurdum. Aynı ses, yine aynı tonda tekrar edildi. Öğrenciyi tespit edip:

- Arkadaşlar Fatih Tunç ne diyor, diye sınıfa sordum. Sanki sözleşmişçesine kırk öğrencim hep bir ağızdan:

- Öğretmenim, doğru söylüyor, dediler.

- Fatih Tunç, söyle bakalım niçin böyle konuşuyorsun, deyince bana ağır bir darbe gibi gelen sözler Fatih'in ağzından dökülmeye başladı:

- Öğretmenim, siz sigara kullanıyorsunuz, bu nedenle bize sigara konusunda bir şey söyleme hakkınız yok, diğer konuları anlatın onları dinleriz, dedi.

Sınıfta bulunan tüm öğrenciler:

- Evet öğretmenim, biz de böyle düşünüyoruz, dediler. Bir anda ne söyleyeceğimi şaşırmıştım. Öğrencilerim beni dinlemiyorlardı. Sigara içmem bütün hesaplarımı karıştırmış; öğrencilerin bile dinlemeyeceklerini söylediği zavallı biri konumuna düşüvermiştim.

Bir çıkış yolu bulmalıydım, ama doğru olanı, hemen o anda bulmalıydım. Cebimdeki yarım paket sigarayı ve çakmağı çıkarıp masanın üzerine koydum ve:

- Şu andan itibaren sigarayı bıraktım, dedim. Öğrencilerimden bana yardımcı olmalarını, beni üzmemelerini istedim. Onlar da yardımcı olacaklarını söylediler. Ben konuyu anlatırken hepsi de pür dikkat söylediklerimi dinliyorlardı. Öğrencilerimin bazıları sigarayı bırakmamın zor olacağını belirtip bu kararı bir kez daha gözden geçirmemi tavsiye ettiler. Artık dönüşü yoktu. Ramazan ayına bir hafta vardı. Bir hafta sabredersem, Ramazan avantajını iyi kullanırsam, sigaradan kurtulmuş olacaktım.

Akşam eve geldiğimde durumu eşime anlattım. Eşim de yardımcı olacaktı. Hatta, çocuklara verdiğin sözü tutmazsan inandırıcılığın kalmaz, deyip benim kararımı destekledi.

Öğrencilerim her gün bana sigara içip içmediğimi soruyorlar, hatta evime telefon edip eşime de sorarak, sigara içmediğimden emin olmak istiyorlardı.

Aslında haklıydılar. Çünkü sigara illetinden öyle bir çırpıda kurtulmak mümkün değildi. Uzun lafın kısası; ben o gün bugündür, 11 yıllık zaman geçtiği hâlde bir daha sigara içmedim. Yani âdeta ikinci baharımı yaşıyorum. Hatta üniversiteyi bitiren o öğrencilerimle zaman zaman çeşitli ortamlarda karşılaştığımda, hâlâ sigarayı sorarlar ve her soran öğrencime teşekkür ederek, sizlerin sayesinde bu sorunu aştım diye latife ederim.

Evet, öğrenciye örnek olan birçok meslektaşımız elbette vardır. Öğretmenin en önemli vasfı her hâliyle örnek olmaktır. Ancak öğrencilerimizin de örnek alınacak davranışlarından yararlanmayı unutmamalıyız. Öyle ki geleceğimizi emanet edeceğimiz bu gençler güven kazansın.

ROMENCE BİLMİYORUM

Ahmet ÖZDEMİR

Yabancı bir ülkede yaşayanlar, önce oranın dilini bilmediğini söylemeyi öğrenirler. Almanya'da, Almanca bilmiyorum demeyi, İngiltere'de, İngilizce bilmiyorum demeyi. Böylece günlük hayatta sorulacak basit sorular karşısında zor durumda kalınmamış olur.

Birisi meselâ, saatinizi göstererek bir şeyler söylese tahmin edersiniz ki saati soruyor. Tahmin etmek kolay da, nasıl cevap vereceksiniz? Ya kolunuzu soru soranın gözüne doğru uzatarak, kendin bak diyeceksiniz, ya da yutkunup duracaksınız. İşte böyle zor bir durumda kalmamanın yolu, o dili bilmediğinizi söylemektir. Böylece karşıdaki insan, önce sizi yukarıdan aşağı süzer, sonra da uzaklaşır gider.

Ben de, önce bunu söylemeyi öğrendim Romanya' da. “Nu ştiu Romaneşte” yani “Romence bilmiyorum.” İlk zamanlarda bu söz çoğu yerde kurtarıcım oldu; durakta birisi, tahminen, otobüsün geçip geçmediğini mi sordu. Hemen kurtarıcı cümlemi söylüyorum. “Romence bilmiyorum.” Ya da birisi, içinde Steaua geçen bir ifade mi kullandı. Tahminen Steaua Bükreş'in bir gün önceki maçıyla ilgili bir şeyler söy-

lüyor. Ama ne diyebilirim ki; tabii ki, "Romence bilmiyorum."

İlk zamanlarda bu cümle birçok yerde kurtarıcım oldu demiştim; ama nedendir bilinmez tramvay ve otobüslerde pek işe yaramıyordu. İşe yaramadığı gibi, soruyu soranların şahsıma karşı hiç de hoş olmayan bir tepki göstermelerine sebep oluyordu. Peki ama, bu davranışlarının sebebi neydi? Onlar bir şey söylüyordu, ben de gayet normal olarak Romence bilmediğimi söylüyordum. Ne vardı bana kaba davranmalarına sebep olacak; -hadi bana olan davranışlarını da söyleyeyim- beni tutup kenara itiyorlar, üstelik yüksek perdeden bir şeyler söylüyorlardı.

Bir gün yine aynı şeyleri yaşamış olarak okula gittim. Türkçe bilen öğrencilerimden birini buldum. Tramvayda yaşadıklarımı bütün ayrıntılarıyla anlattım. Söyle dedim, tramvayda ve otobüste başıma gelen bu olayın sebebi ne?

Fakat o da ne! Ben bu sıkıntılı durumun sebebini öğrenmeyi beklerken öğrencim katıla katıla gülüyordu. Gülmekten fırsat bulabildiği bir anda da başıma gelenlerin sebebini söyledi:

- Öğretmenim, size ilk durakta inip inmeyeceğinizi soruyorlar. Çünkü siz kapının önündesiniz ve inişi kapatıyorsunuz; fakat onların bu sorularına siz: "Ben Romence bilmiyorum." diye cevap verince, tramvay hareket etmeden inebilmek için tutup sizi kenara çekiyorlar, biraz da size kızıyorlar tabii.

RUHUM BUNA DAYANAMAZ

Nurgül ÖZCAN

Gözlerini kapadı, çocukluğunu hayâl etti. Babasının soğuk yüzünü, tabutunun ardından nasıl bakakaldığını hatırladı. Babası yağmurlu bir sonbahar akşamı dostların omuzlarında gitmiş ve bir daha küçük gecekondularına geri dönmemişti. Annesi mektep medrese görmemiş olabilirdi; ama onu dünyalara değişmezdi. Onda sarsılmaz bir kuvvet, yıkılmaz bir iman vardı. Babasının ölümünden sonra olağanüstü bir fedakârlık göstermiş; yememiş yedirmiş, giymemiş giydirmiş, kendisini her şeye rağmen okutmuştu. Onun hakkını ödemesi elbette mümkün değildi.

Titreyen elleriyle ıslanan yanaklarını sildi, derin bir nefes aldı. Gözlerini, çok sevdiği bu ülkenin engin semalarına dikti. Derin bir maviliğin ortasında, ötelere doğru akan bulutlara; güneşin yanan bağrına doğru -belli bir düzen içinde-sefer eyleyen kuşlara baktı. Tekrar gözlerini kapattı. İnce narin avuçlarını açtı, başını kalbine yaklaştırdı. Garipliğini, acizliğini, iliklerine kadar hissederek Rabbine dua ve niyazda bulundu: "Ya Rabbi! Kalplere yerleştirdiğin muhabbet,

âlemlere sevgili kıldığın Muhammed (s.a.s.) hürmetine... Gecelerde duaya duran dostların, huzurunda damla damla eriyen hasların hürmetine... Bana ve benim gibilere güç ve kuvvet ver. Bize, sen sahip çık Rabbim! Sen sahip çıkarsan, gariplerini kimse yıkamaz. Aklımızı, kalbimizi, ruhumuzu muhabbetinle doldur. Bizi bu dünyadan ayrılırken arkasında bir tane bile kırgın gönül bırakmayan muhabbet fedailerinden eyle. Ey gariplerin Rabbi, Sen çok büyüksün!" duasını ettikten sonra derin düşüncelere daldı.

Bu ülke halkını ve çekik gözleriyle tebessüm eden talebelerini çok seviyordu. Şimdi, üniversiteyi bitirdiği bu Orta Asya ülkesine vefa borcunu ödüyor, öğretmenlik gibi kutsal bir vazifeyle buralara hizmette bulunuyordu. Anacığına söyleyemese de, hayali, Mus'ab (r.a.) misali bu topraklarda can emanetini teslim etmek, Hz. Safiye (r.a.) gibi bulunduğu toprağa gömülmekti. Bu diyarlar ona, hayatının baharında, tarihe kaydolması gereken çok ulvî hatıralar yaşatmıştı. Hele yaşadığı bir hadiseyi unutması mümkün değildi. Böyle bir şey yaşadığı için kendini bahtiyar hissetti. "Hey gidi günler!" dedi. Yaşadıklarını bugün yaşamışçasına tekrar hatırladı:

Üç yıl önce çalıştığı okula, İvana adında biyoloji olimpiyatlarına hazırlanan, zeki bir öğrenci kaydolmuştu. İvana, akranlarının arasına katılmıyor, gezmiyor, dolaşmıyordu. Gece gündüz ders çalışıyordu. Hayatta onun için bir tek gerçek vardı: Başarı...

Okula geldiğinden beri İvana'yı gözlemiş, onu çözümlemeye çalışmıştı. Bu çocuk, bir yarış atına benziyordu. Gözbebeklerinde hayata dair hiçbir ışık, hiçbir parıltı yoktu. Bir akşam etüt salonlarını dolaşırken İvana'nın çalıştığı sınıfa girdi, tebessüm ederek ona ne yaptığını sordu. Bu sıcak tebessüm karşılığında buz gibi bir cevap almıştı: "Ne yapabilirim!

Ders çalışıyorum." Çocuğun sözlerindeki kayıtsızlık yüzüne şamar gibi inmişti. Bir şeyler konuşabilirim düşüncesiyle, çocuğa soru sormaya başladı:

- Bir şey sormak istiyorum, İvana. Senin için "insan" ne ifade ediyor?

- İnsan denince, aklıma sadece saçmalık geliyor. İnsanlardan nefret ederim.

- Peki, niçin başarılı olmak için gece gündüz çalışıyorsun. Bu aldığın dereceleri niçin alıyorsun?

- Kendim için.

- Ama sen de insansın. Gelecekte bilim adamı olacaksın. İnsanı sevmeyen, insanı saçmalık olarak değerlendiren bir bilim adamı insanlığa ne verebilir ki!

- ...

- Peki, bütün bu duyguların, içindeki nefret, bu uzaklık ruhunu incitmiyor mu?

- Ben ruha falan inanmam. Sadece gördüğüme inanırım. Allah'a, peygambere kısacası gözümle görmediğim hiçbir şeye inanmam.

İvana'nın cevabı karşısında ürpermiş, bu asrın kronik rahatsızlığı, "inançsızlık" karşısında bir kez daha dehşete kapılmıştı. Bir akıl, hem de düşünen bir akıl, ruhunun varlığını inkâr ederek nasıl yaşayabilirdi?

Bu konuşmadan sonra İvana'yla aralarında garip bir bağ oluştu. En azından İvana, gördüğü yerde ona selâm veriyor, arada sırada da olsa birkaç kelime konuşuyordu kendisiyle. O da içinde İvana'ya karşı farklı duygular hissediyordu. Hayatın bütün güzelliklerine yüreğini kilitlemiş olan bu çocuğu seviyordu.

Bir cuma gecesiydi, yine İvana'nın çalıştığı sınıfa gitmişti, kapının aralığından baktı. İvana yine her zaman olduğu gibi sınıfta yalnızdı. Pencereden dışarıyı seyrediyordu. Kapıyı çaldı ve yavaşça içeri girdi. Ağır adımlarla öğrencisinin yanına yaklaştı. Konuşmak için müsait olup olmadığını sordu, müsait olduğundan emin olunca karşısındaki öğretmen masasına oturdu. Ona yardım etmek istiyordu. Hayatı hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak için soru sormaya başladı. Ailesini sordu; annesini, babasının ne iş yaptığını, kardeşlerinin olup olmadığını...

Bu soruların arkasından İvana ağlamaya başladı. Günümüzdeki pek çok genç gibi, o da ailesinden yara almıştı. Annesiyle babası yıllar önce ayrılmış. Babası onları terk edip kayıplara karışmıştı. Annesinin şu an kiminle olduğunu bilmiyordu. Çok üzüldüğünü, babasından da annesinden de nefret ettiğini söyledi. Sonra çocukluğundan başlayarak, hayatında yaşadığı her şeyi kendisine birer birer anlattı. Söylediği her cümle, İvana'yı yumuşatıyor ve kendisine bir adım daha yaklaştırıyordu:

- Bütün bu yaşadıkların ruhunda derin iz bırakmış olmalı.

Bu cümlelerin ardından, İvana yeniden ses tonunu yükseltti. Tehditkâr bir şekilde hocasının gözlerine bakarak:

- Ben size daha önce, ruh gibi saçma sapan şeylere inanmadığımı söylemiştim.

- Peki, o zaman üzüntülerini, rüyalarını, duygularını nasıl açıklıyorsun? Yalnızlığını, özlemini, seni ayakta tuttuğunu iddia ettiğin nefretini nasıl değerlendiriyorsun? Sıkıntılarının, bunalımlarının adını nasıl koyuyorsun?

İvana bu soru zincirinin bitmesini istercesine bakışlarını

kaçırdı. Tekrar pencereden dışarıyı seyretmeye başladı. Karışık bir ses tonuyla:

- Peki, bana var olduğunu söylediğiniz şeyleri ispat edebilir misiniz?

Bunun üzerine aralarında ruhun varlığıyla ilgili bir konuşma başladı. Saatler ilerlemiş, vakit gece yarısını bulmuştu. Anlaşılmaz bir inatla direniyor, bir türlü geri adım atmıyordu. Bu derin mevzuda, pek de fazla bir fikri olmamasına rağmen inat etmesine üzülmüştü. Bir kez daha bu öğrenciyi ne kadar çok sevdiğini hissetti. Hayata, insana, yani kendine yabancı olan; kendini manevî değerlere karşı kapatmış olan İvana'ya büyük bir şefkat duymuştu. Öğrencisinin gönül kapılarının açılması, sevgiyi tanıması, insana saygı duyması için nelerini vermezdi. Bu dünyanın: **"Sevgiyi sevip, nefretten nefret etme."** düsturuna ekmek kadar, su kadar ihtiyacı olduğuna bir kez daha gönülden inanmıştı.

Daha fazla üstüne gitmek istemediği için, izin isteyerek İvana'nın yanından ayrıldı. Yorulmuştu. Omzunda ağırlığına tahammül edemediği bir yük, başında şakaklarını zonklatan bir ağrı hissetti. Usulca odasının kapısını araladı. Abdest alıp kendine gelmek istiyordu. Abdest aldıktan sonra pencereyi açtı. Sıkıntılı zamanlarda hep böyle yapardı. Rüzgârın yüzünü okşaması ruhuna inşirah verirdi. Gökyüzüne baktı, yıldızların dünyaya tebessümüne, ayın gecenin bağrını delip yeryüzünü aydınlatmasına, Samanyolu'na... Ayın on beşiydi. Bu mükemmel manzara karşısında Rabbinin sonsuz ilmini düşündü. Ebede giden yolun ne kadar çetin olduğunu, ızdıraptan geçtiğini iliklerine kadar hissetti. Yanan gönlünden:

Ah edip ağlamadan,
Sineler dağlamadan,

Su gibi çağlamadan,
Bu dağlardan aşılmaz!

mısraları döküldü. Gayr-i ihtiyarî avuçlarını açtı, ruhunu coşturan bu manzara karşısında Rabbine duaya başladı. İvana ve sahip çıkılmazsa imansız yetişecek olan bir gençlik, sinesine hançer gibi saplanmıştı. Gözlerinden avuçlarına ılık damlalar dökülüyordu. Gökyüzü büyüdü, büyüdü, büyüdü; o ise, bu büyüklük karşısında küçüldükçe küçüldü. Ay sustu, yıldızlar sustu, karanlık sustu. Sadece sızlayan yüreği konuştu:

"Gökyüzündeki yıldızların aydınlığı adına, gecenin ihtişamı ve gökyüzünün niyazı adına, gençliğin sinesindeki karanlığı aydınlat Ya Rabbi! Sinelerdeki buz dağlarını muhabbetinin ateşiyle Sen erit. Öfkeyi, nefreti taze yüreklerden aşkınla sil. Sen bize dışta boğulma, bencilliğe saplanma yerine, içe doğru derinleşmenin yolunu göster. İvana'ya ve onun gibi olanlara, ruhun ötelere açılan kapılarını aç. Bütün insanları 'kalbin zümrüt tepeleri'nden Cennet yamaçlarına doğru kanatlandır. Bizi bedene esaretten kurtar. Kalbin ve ruhun derece-i hayatına ulaştır. Şu kısacık dünya hayatını ebediyet ağacımıza tohum eyle. Nefsimizin pençesinden kurtar, gönül dudaklarımızı ölümsüzlük şerbetiyle tatlandır. İçimizi dışımızdan daha temiz kıl. Bizi ötelerde utanmayacağımız bir ömürle şereflendir. İvana'yı, içinde bulunduğu buhrandan inayetinle kurtar. Bahtına düştük Allah'ım!"

Saatlerce ağlayarak, dua dua Rabbine yalvardı. Dışarıdan gelen soğuk rüzgâr ıslak yanaklarını sızlatmıştı. Pencereyi kapatıp yatağına doğru yöneldiğinde, bedenini hissetmeyecek kadar yorulduğunu fark etti. Günün yorgunluğunu, ruhunun ıstırabını dindirmek için, bir an önce uyumak istiyordu.

Sabah henüz olmamıştı ki, kapının çalınmasıyla uyandı. Dışarıdaki her kimse, kapıyı kıracakmış gibi yumrukluyordu. Endişeli bir şekilde kapıyı açtığında, gözyaşları içinde titreyen İvana'yla karşılaştı. İvana'nın eli ayağı titriyor, yüksek sesle ağlıyordu. Meraklı gözlerle, İvana'ya ne olup bittiğini sordu.

- Hocam, hocam...

Hıçkırıklar İvana'nın boğazına düğümleniyor, bir türlü cümlenin arkasını getiremiyordu. Hocasının boynuna sarıldı ve uzun uzun ağladı. Şimdi biraz daha rahatlamıştı. Bir bardak su içtikten sonra başına geleni anlatmaya başladı.

- Siz yanımdan ayrıldıktan sonra konuştuklarımızı düşündüm. Zaten sizinle ilk karşılaştığımızdan beri kafam karışmıştı. Söylediklerinizle, fikirlerimi alt üst etmiştiniz. Ben de bunu gururuma yediremiyor, kendimi size karşı ters davranmaya şartlandırıyordum. Ne kadar sizden kaçmaya çalışsam başaramıyordum. Her defasında içimde büyüyen garip bir duygu, beni size daha da yakınlaştırıyordu. Meselâ, siz bana tebessüm ederek selâm verince, istemesem de size karşılık veriyordum. Defalarca bunun ne olduğunu kendime sordum. Bu zamana kadar tanımadığım bu tuhaf şeyin adı ne olabilirdi?

Bunun adı sevgiydi hocam, sevgi. Ben bu duyguyu ilk defa tadıyordum. Sizi sevdiğim için kendimden nefret etmeye başladım. Bu benim için ciddî bir yenilgiydi. Bana göre sevgiye inanmak aptallıktan başka bir şey değildi. Ben ruhun varlığına, Allah'a da peygambere de kesinlikle inanmıyordum. Zaten bunlara inanmamı gerektirecek bir hayat tarzım da olmamıştı. Ama ruhla ilgili tartışmamızdan sonra kendimi daha da kötü hissettim. Bunca zamandır bastırdığım duy-

gular isyan edercesine harekete geçmişti. Sanki dünyanın bütün karıncaları beynime hücum etmişti. Kendi kendime: "Kendine gel İvana, sen bu saçmalıklara takılacak kadar aptal olamazsın. Bunların hepsi masal. Bu dünyada kendin ve başarın dışında her şey saçmalıktan başka bir şey değil. Şimdi dersini çalış ve daha fazla vakit kaybetme. Sevgiymiş, ruhmuş, bunların hepsi insanlar tarafından uydurulmuş şeyler." diyerek kendimi ders çalışmaya zorladım. Çalıştıklarım bir türlü kafama girmiyordu. İçimden bir ses: "Ya bütün bu inkâr ettiklerinin hepsi varsa!" diyordu. Aradan kaç saat geçti bilmiyorum. Kapı aralandı, içeriye o zamana kadar görmediğim aydınlık yüzlü, orta yaşlı, beyaz kıyafetli birisi girdi. Bizim buraların insanına benzemiyordu. Yanıma yaklaştı, yaklaşırken içime bir huzur, bedenime sükûnet veriyordu sanki. Odanın içine gül kokusuna benzer hoş bir koku yayıldı. Birden yerimden fırladım. Gözlerine bakınca elim-ayağım titremeye başladı. Kalbim duracak gibi oldu. Şaşkın bakışlarla sordum:

- Af edersiniz, sizi daha önce buralarda hiç görmedim, kimsiniz siz?

Tebessüm ederek cevap verdi:

- Ben peygamberim. Adım: Muhammed Mustafa (s.a.s.). Sen ruha inanmıyormuşsun doğru mu?

Sanki her şey küçülmüş, biz bütün dünyayı kaplamıştık. Tuhaf bir şeydi bu, bunu kelimelerle açıklayamam hocam; imkânsız, açıklayamam. Şöyle devam ettim:

- Evet, ne ruha, ne Yaratıcı'nın varlığına ne de peygambere inanıyorum.

- Ben sana şimdi ruhun varlığını ispat edeceğim.

Böyle dedikten sonra, yanıma yaklaştı. İki eliyle omzumdan tuttu. Parmaklarının ucuyla ensemden sıkıca tutarak yukarı doğru çekmeye başladı. Bunu yaparken o kadar canım acıdı ki, anlatamam. Bu can acısıyla ikimiz uçar gibi yükselmeye başladık. Hani kılıfından bir şey çıkar ya hocam, sanki benim de bedenim öylece sıyrıldı çıktı. Aşağı baktığımda, cesedimi orada görüyordum. Korku içinde: "Canımı çok acıtıyorsunuz." dedim. O da bana: "Aşağıda yatan kim, bana söyler misin?" dedi. Ben de: "Aşağıda yatan benim, benim bedenim." diye cevap verdim. "Peki, bedenin aşağıda ise, şu anda hissettiğin acıyı neyle hissediyorsun." dedi.

Ben de: "Ruhumla hissediyorum." dedim.

Cevabı tekrar etmemi istedi. Can havliyle: "Ruhumla hissediyorum Efendim. Artık ruhumun varlığına inanıyorum." diyerek cümlemi tamamladım. Bu cevabımdan sonra beni tekrar bedenime yavaşça geri bıraktı. Normale döndükten sonra, çektiğim acıdan eser kalmamıştı. Kendimi bir kuş gibi hafif hissediyordum. Etrafa baktığımda biraz önce yanımda olan kişiyi göremedim. Bir anda kaybolup gitmişti. Arkada sadece yoğun bir gül kokusu kalmıştı. Rüya olup olmadığından emin olmak için kendimi kontrol ettim, hayır hocam bu yaşadığım rüya değildi. İnanın hocam, doğru söylüyorum. Sonra kendimi gayr-i ihtiyarî kapınızın önünde buldum. Sizi seviyorum hocam, hem de çok seviyorum. İtiraf ediyorum, sevginiz içimi yumuşatıyor. Yakınınızda olmak bana güven veriyor. İlk defa birine güvenmenin huzurunu yaşıyorum. Beni bırakmayın hocam, yalvarırım. Yoksa ruhum buna dayanamaz, bundan çok incinir hocam.

- İvana, duyduklarım doğru mu? Ruhum dedin, değil mi yavrum?

- Evet hocam, ruhum dedim. İnanıyorum hocam, ruha da, Allah'a da, peygambere de inanıyorum. Şu anda içimde inanmanın ne büyük bir güç olduğunu hissediyorum. Ruhumun varlığını bana tattırdığınız sevgi iksiriyle hissettim. Eğer sevginin gücünü bir kez daha yitirirsem, ruhum buna dayanamaz.

…

Ders zilinin çalmasıyla kendine geldi. İvana mezun olalı iki yıl olmuştu. Şimdi dersine girmeliydi. Çocukların arasından sınıfına doğru ilerlerken yüreğinin varlığını, yaşadığını hissetti. Bu toprağın insanlarını, çocuklarını seviyordu. Ankara'daki okulunu, kendisini yetiştiren fedakâr hocalarını hatırladı. Kendisine bu ideali aşılayan büyüklerine minnettardı.

Evet, gurbet zordu, ayrılık yamandı. Anacığı bir ney gibi hasretinden inliyordu. Ama o anasına ötelerde daha büyük bir hediye sunmak için yola çıkmıştı. Bir kez daha garip anasının ve toprağın altındaki babasının önünde saygıyla eğildi. Kararlıydı. Ömrünü insanlığın sevgiyi tanımasına adayacaktı. Sinesini ummanlar gibi açacak, mahzun gönüllerin yaralarına merhem olacaktı. Taze yüreklere sevmeyi, yaratılanı Yaratan'dan ötürü sevmeyi öğretmek için yaşayacaktı. Dünyanın kaderini değiştiren nice isimsiz kahraman gibi, hicret ettiği toprakları vatan edinecekti. Ve öldüğü topraklara gömülecekti.

Sınıfa girdiğinde çocuklarının taze simalarına baktı. Kulaklarında İvana'nın cümleleri yankılanıyordu:

“Sizi seviyorum hocam, hem de çok seviyorum. İtiraf ediyorum, sevginiz içimi yumuşatıyor. Yakınınızda olmak bana güven veriyor. İlk defa birine güvenmenin huzurunu yaşı-

yorum. Beni bırakmayın hocam, yalvarırım! Ruhum bundan çok incinir hocam, ruhum buna dayanamaz."

Öğrencilerine oturmalarını söylerken, dışarıdaki yüzlerce İvana'yı düşündü. Onları en büyük hakikatten haberdar ederek ilâhî güzellikleri körpe gönüllere göstermek, bilme ve inanma nimetinin kadrini bilerek şükrünü bu şekilde eda etmek... Daha yapacak çok şey vardı. Kendi kendine şöyle dedi:

- Buralardan ayrılmak mı, öğrencilerimden ayrı kalmak mı? Asla! İlâhî güzellikleri anlatmadan bir gün bile yaşayamam. Ruhum buna dayanamaz Allah'ım, ruhum buna dayanamaz.

SABIR TİMSALİ BİR GÜZEL İNSAN: YASEMİN ÖĞRETMEN

Şemsinur B. ÖZDEMİR

Naçar kalacak yerde
Nagâh açar ol perde
Derman olur her derde
Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler

En son okumaya başladığı "Kırık Testi"nin 240. sayfasında Erzurumlu İbrahim Hakkı Hazretleri'ne ait bu kıtanın kenarını işaretleyip kurşun kalemini arasına koyarak kapattı kitabını. Altı çizili satırlarla dolu bu kitabı bir daha hiç açamadı. Göğüs duvarında ikinci bir vücut gibi büyüyen, kazıdıkça inatla geri gelen kanserli tümör, 26 yaşındaki idealist öğretmeni çok sevdiği Rabbine kavuşturdu. Yasemin Öğretmen, ötelere gitmeyi ne kadar istese de, sağlığına kavuşup birkaç insanın daha gönlüne girme arzusundaydı. Çaresiz kaldığı en son demde, bütün perdeler açıldı önünde ve Mevlâ, iki buçuk yıl boyunca Eyyûbvârî sabır abidesi hâline gelen

güzel kulunu yanına aldı. 16 Eylül günü 3. ameliyattan sonra yoğun bakımda vefat eden öğretmen Yasemin Yazar, 'osteo sarkom' denilen kanserin en ağır türünü büyük bir metanetle kabullenmiş, hiç isyan etmemiş, bir taraftan da şifa bulmak için her yolu denemişti. Son ameliyatına girmeden bir gün önce, sürekli yanında olan sevdiklerine: "Doğru söyleyin, hiç isyan ettim mi?" diye sordu. Şahitlik etti herkes, hiç ama hiç isyan etmemişti. Hastalığın Rabbinden geldiğini biliyordu. Bunun bir imtihan olduğuna, Hz. Eyyûb (a.s.) gibi sabrederse ve şifa ararsa dermanını bulacağına yürekten inanıyordu. Bu inançla doktorları bile şaşırtmış, iki buçuk yıl boyunca en ağır tedavileri denemişti. Sancılar bıçak gibi saplandıkça 'ah' yerine 'af' diyor, tekbir getiriyordu. Yanında ağlayanlara: "Ağlama. Ben inşallah çıkacağım bu ameliyattan ve hayatıma güzellikler adına devam edeceğim." diyordu. Bir taraftan da annesine kendisi vefat ettikten sonra hiç ağlamamasını tembihliyor, cenazesinin Fatih Camisi'nden kaldırılmasını, Eyüp Mezarlığı'na defnedilmesini, cenazesinde et ve pilav dağıtılmasını vasiyet ediyordu; Rabbine kavuşmanın düğün günü vesilesiyle...

Hiçbir zaman hasta gibi davranmadı

Sol göğüs duvarında nicedir bir şişlik vardı. İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Cerrahisi Bölümü'nde ameliyatla alınan tümörün iyi huylu olduğu söylendi. Ancak, 2 ay sonra biraz yukarıdan daha büyük bir tümör çıkınca gerçek anlaşıldı. Hastalığını araştırmaya başlayan Yasemin Öğretmen, tedavi için kemoterapi uygulanmasını "Bütün hücrelerimi zehirleyecek." diyerek kabul etmek istemedi ve alternatif tedavileri, şifalı bitkileri denedi. Öğretmenlerini çok seven öğrenciler ve velileri, kendi aralarında para toplayıp Amerika'da özel bir kliniğe tedaviye gitmesine destek oldular.

Amerika'ya giderken yanında doktor olmadan uçağa binmesi yasak olduğu için hastalığını gizledi. Bindiği uçakta 15 doktor olduğunu kendisi de bilmiyordu.

Amerika'dan döndükten sonra kemoterapi görmeye başladı. Hastaneye gitmediği günlerde Şirinevler ve Bakırköy Fatih Kolejleri'nde öğretmenliğe devam etti. Kendisine şaşıran, hatta kızanlara: “Okul bana moral oluyor. Eğer evde oturursam bunalıma girerim.” diyordu. Hiçbir zaman ‘Ben hastayım, öleceğim.’ düşüncesini aklının ucuna bile getirmedi. “Ben hastalığı yeneceğim, kalkacağım, herkese örnek olacağım ve bundan sonra kanserli hastalarla çalışacağım.” diyordu. Bazen de “Hayırsız bir insan olacaksam Allah alsın canımı, eğer hayırlı işler yapacaksam yaşatsın beni.” diye dua ediyordu. Yasemin'in hastalığı çok normal karşıladığını ifade eden annesi Meryem Hanım: “Hiç düzenini bozmadı. ‘Bu da Allah'tan, benim kısmetimde varmış.’ dedi. Hep şükretti. Bazen tümörü okşar ‘Seni buradan yok edeceğim!’ derdi. Çok sabretti. Hiç şikâyet etmedi; ama sabrettiği kadar da şifasını aradı.” diyor.

Kanserli hastalara moral verdi

Göğüs cerrahide herkesle kardeş gibi olmuştu. İntihar etmeyi düşünen, tedaviyi reddeden kanserli hastalara gidip konuşuyor, “Bu Allah'ın bize verdiği bir imtihan. Bu şekilde isyan ediyorsun. Veren Allah, alan da Allah olacak. Biz sabredip bu hastalığı yeneceğiz, yeter ki gücümüzü sonuna kadar kullanalım.” diye moral veriyordu. 2002 yılının Mayıs ayında 2. ameliyatını oldu. Göğsündeki kaburgalar da alındı ve yerine platin takıldı. Doktorları: “Bitti artık, her şeyi kazıdık, temizledik.” diye müjde verdiler. “Bundan sonra hayatıma her zamankinden daha iyi şeyler yaparak devam edeceğim.” diyerek yeniden sarıldı hayata. Üç ay boyunca Türkiye'nin

birçok yerini gezdi. Hatta arkadaşı Fatma ile birlikte yüksek lisansa bile başladı. Ancak ekim ayında tümör tekrar çıkınca, iyileşince devam etme kararıyla yüksek lisans kaydını dondurdu ve hastaneye geri döndü.

Kardeşi Harun, ablası için "Herkes inandı; ama sadece kendisi inanmadı öleceğine." diyor, babasının çiçeklerle donattığı mezarının başında. 2003 yılının yaz aylarında tümörü iyice büyüyüp yara açtı ve kanamaya başladı. Kan kokuları etrafa yayıldığı için etrafında sürekli sinekler geziniyordu; ama o Hz. Eyyûb'un yaralarının üzerinde kurtlar çıktığını düşünerek hâlinden gocunmuyordu. Hastanede her gün ziyaretçisi vardı. Odası çiçek bahçesi gibiydi. İnsanlarla birlikte olmayı çok severdi. Herkes gibi inişleri çıkışları vardı. Arkadaşlarına "Bu dünyada çok hizmet edemedim, çok şey yapamadım. Buradan kalkayım, elimden kimse kurtulamaz, göreceksiniz." diyordu. Hastanede bile öğrencilerini arayıp soruyor, onlarla ilgileniyordu.

Yarası kanadığı için ameliyat etmekten başka çare kalmamıştı. Ameliyattan üç gün önce rüyasında 15 kişinin kendisini çok güzel ameliyat ettiğini gördü. Ameliyattan sonra kalabalığın arasından yükseliyor, kanatlanıp uçuyormuş. Sabah doktoruna rüyasını anlattı ve "Ya benim ameliyatım gerçekten iyi geçecek ve bu dünyaya döneceğim, ya da kuş olup uçup gideceğim. Hadi bakalım hayırlısı." dedi. Ameliyat sabahı da annesine, rüyasında Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'i gördüğünü anlatıp şöyle dedi:

"Bembeyaz bir el yukarıya kalktı, 'Yasemin gel, seni bekliyoruz.' dedi. Ben gidiciyim. Anneciğim sakın ağlama. Ben orada çok rahat edeceğim. Beni morga koymayın, eve götürün." Ameliyat önlüğünü bir gün önceden hazırlamış, hiç giyilmemiş temiz bir önlük istemiş, hatta giymeden önce ütü-

letmişti. Teyemmüm alıp avucunun içinde küçük bir Kur'ân tutarak girdi ameliyata. Doktorlarından son olarak ameliyatına besmele ve tekbirle başlamalarını istedi.

Öğrencilerine çok düşkündü

Yasemin Öğretmen, Marmara Üniversitesi Psikolojik Rehberlik ve Danışmanlık Bölümü'nden mezun olduktan sonra, 1999'da Suadiye Anafen İlköğretim Okulu'nda rehber öğretmenlik yapmaya başladı. Öğrencilerini çok seviyor, gece gündüz demeden çalışıyordu. Alibeyköy'deki evinden Suadiye'ye her gün üç vasıta değiştirerek gidip geliyor, çoğu zaman da yasak olmasına rağmen gizlice okulda kalıyor, sabahlara kadar çalışıyordu. Okul içinde sürekli öğrencilerle iç içe olabilmek için asansörü bile kullanmıyordu. Annesi Meryem Hanım, insanlara faydalı bir insan olması için dua ettiği kızını ayda bir kere zor görüyordu; ama buna seviniyor, şikâyet etmiyordu. En yakın arkadaşı Fatma Öğretmen, Yasemin'i şöyle anlatıyor: "Öğrencilerine çok düşkündü. Çok yardımseverdi. Uçan kuşla bile arkadaş ve dosttu. Tanıştığı herkesle sadece dünyada değil, ahirette bile dostluğunu devam ettirme inancı vardı. Onu tanıyan biri zaten iletişimini koparamazdı. Hastalığında bile kendi derdini hiç konuşmaz, bize derman olmaya çalışırdı. Vefat etmeden bir gün önce konuştuk en son. Tümörün büyüklüğünden dolayı kalbi sağ tarafa kaymıştı. Bu yüzden bazen kalp krizi geçiriyordu. Bana: 'Geçen gün kalp krizi geçirdim. İlk aklıma gelen şey sana dua etmek oldu.' dedi."

"Git cenazesine katıl, sevabına nail ol"

Yasemin Öğretmen: "Benim cemaatim çok kalabalıktır, başka camiye sığmaz." diyerek, cenazesinin Fatih, olmazsa Eyüp Sultan Camii'nden kaldırılmasını istemişti. Eyüp'teki

cenazeye yüzlerce kişi katıldı. Vasiyeti üzerine Eyüp Mezarlığı'na defnedildi. Mezarlık yolundan aşağı inerken, telaşlı bir kadının, hastalıktan vefat eden bir genç kız cenazesi aradığını gördü arkadaşları: "Ben yakını değilim; ama dün gece rüyamda Peygamber Efendimiz(s.a.s.)'i gördüm. Eyüp Sultan Mezarlığı'na evliyaların yattığı yere bir kız cenazesi geldi. Hastalıktan vefat etti. O cennetliktir. Git cenazesine katıl ve sevabına nail ol, dedi. Cenazeye yetişemedim; ama geldim işte." diyen kadını onun mezarının yanına götürdüler. Yabancı kadın uzun süre ağlayıp dua etti mezarının başında.

Mektupla anlattığı ölüm

Yasemin Hanım daha öğrenciyken 1996'da Regaib Kandili'nden üç gün önce arkadaşına yazdığı mektupta kabir hayatı için dua etmişti:

"Biliyor musun, Kasım'ın 19'unda kapanalı tam bir yıl olacak. Tam bir yıl. Ne kadar çabuk geçti, hiçbir şey anlayamadan. Ama en azından ahiretim için bir şeyler yaptım. Dünyalık şeylerden elimde kalan koca bir sıfır olsa da. Rabbim kabul ederse kıldığım birkaç rekât namaz, tuttuğum oruç ve Allah rızası için yapmaya çalıştığım diğer ameller, yanımda kâr kalan ilk önemli unsurlar. Farkında olamayız, fakat oluruz da işimize gelmez. Dünya bizi peşinde koşturur, biz koştukça o uzaklaşır. Koşarız bizden kaçar, tam yakaladım deriz, bir de bakmışız bir avuç toprağın içine sığmışız. Karanlık ve soğuk. Ürpeririz. İnanmayan insan için ebedî ölüm fetvası olan, inanıp da ibadetlerini yerine getiremeyen biraz günahları olan insan için Cehenneme girmeden günahlarının döküleceği; Rabbine kendini adamış, dünyayı elinin tersiyle iteklemiş, Rabbinin kapısında boynu tasmalı köle olmuşlar için bekleme salonu, saraya açılan bir kapı."

Şirin Evler Fatih Koleji Psikolojik Danışmanı ve Rehber Öğretmen Mahmut Sarıgül: 'Yaşamak, hizmet etmek istiyorum.' demişti.

“Yasemin Öğretmen, meslekî anlamda kendisini ispat etmiş, çok iyi yetiştirmiş bir insandı. Dergi projemize büyük katkıları oldu; ama çıktığını göremedi. Dergiye bir yazı hazırladı. Birlikte röportaja gittik. Son ziyaretimizde 'Daha çok erken, yaşamak, hizmet etmek istiyorum.' demişti. Sürekli böyle dua ediyordu. Doktorlarıyla pazarlık yaptığını: ‘Ben inanıyorum, yeter ki siz elinizden geleni yapın.’ dediğini anlattı. Biz ondan mücadele etmeyi, mevcutla yetinmemeyi ve en iyisinin peşinden gitmeyi öğrendik.”

Doç. Dr. Şükrü Dilege, Yasemin Öğretmen’i şöyle anlatıyor:

“Çok kuvvetli bir inancı vardı. Hayatımda gördüğüm en dirençli ve yaşama sarılan hasta idi. Çok güçlü, kararlı bir yapısı vardı. Normal insanların dayanamayacağı kadar güçlü kemoterapiler aldı. 2 yıl yaşamasında bunun da etkisi vardır. Ama tümör inanılmaz bir hızla tekrar büyüdü. 'Bu şekilde hayatıma son vermeyin. Tümör üzerimde kalmasın.' dedi. 3. ameliyattan çıktıktan sonra yoğun bakımda vefat etti. Bu kadar dayanması inanılmaz direncine bağlıydı. 'Ben bu hastalıktan ölmeyeceğim.' diyordu. Hastalar ve doktorlar arasında apayrı bir yeri vardı. Ailesinin ve arkadaşlarının desteği de müthişti.”

(Zaman Gazetesi’nin eki olan Ailem dergisinde 01.12.2003 tarihinde yayınlanan yazı aynen alınmıştır.)

SANA DA ANLATAMADIM

Şakir ÖZTÜRK

Mehmet Yücebilgili Amca, Nevşehir'in Avanos ilçesinden. Küçük yaşta yetim kalmış, fakirlik ve çile içinde büyümüş. Hayatın yükü çocukken binmiş onun omuzlarına. Kırıkkale'ye taşınmışlar, kamyon şoförlüğü yapmış, uykusuz dolaşmış günlerce. Kendisi kamyon sahibi olmuş, fakir fukaranın işine koşmuş, İkinci Dünya Savaşı'nın ağırlığını dört yıl askerlik yaparak taşımış omuzlarında. Çektiği bunca acı ve çileye rağmen, o kendi özünü, ruh yapısını, öz benliğini asla unutmamış.

Türkiye'nin içinde bulunduğu durumu ve bu durumdan nasıl kurtulacağını erken keşfetmiş. Türkiye ve Türk insanının içinde bulunduğu durumdan ancak eğitimle kurtulacağını, çünkü eğitimsizlik ve yanlış eğitimin bizi bu durumlara düşürdüğünü anlamış, kurtuluşun da ancak vatanını, bayrağını ve manevi değerlerini seven, bilgili, kültürlü gençler yetiştirmekle mümkün olabileceğini kavramıştı.

Sahile vurmuş binlerce denizyıldızının birisinin bile kurtarılmasının kâr olduğunu hesap ederek yanlış hedefe koşan

binlerce Türk gencinden belki bir tanesini, belki de binlercesini kurtarırım düşüncesiyle yola çıkmış bir Anadolu alpereni... Gün olmuş evinin bir odasında, gün olmuş kiraladığı bir dairede, elinden tuttuğu gençleri barındırarak onların ilim irfan yuvalarında tahsil yapmalarına yardımcı olmuş, temeli atılan ilim irfan yuvalarının yönetim kurullarında görev yapmış, çevresindeki gençlere taş çıkartırcasına gece-gündüz demeden koşmuş, onlarca hayır kurumunun temelinde harcı olan, yirminci yüzyılın sahabe ruhlusu bir gönül kahramanı.

Kendisi ile 70'li yıllarda Yalova'da tanıştım. Hayatımın dopingi olmuştu. Bitmek tükenmek bilmeyen enerjisine, imanının gücüne hayrandım. Ömrünün hemen hemen elli yıllık bölümünü insanlığa hizmete vakfetmişti.

Deprem nedeniyle yıkılan Ufuk Lisesi'nin temelinden çatısına kadar her yerde hep onun ellerinin ve zekâsının emeği vardı. Yaptıkları ile yetinmeyip "Haydin ne duruyorsunuz? Bu işin sonu gelmedi. Başka işler yapalım, başka müesseseler açalım." der, bizi heyecanlandırırdı. Ben öyle inanıyorum ki kendisine Kamboçya'da veya Yakutistan'da inşaat görevi verilseydi bunca ilerlemiş yaşına rağmen Eyüp Sultan gibi hiç düşünmeden yollara düşer, soluğu havalimanlarında alırdı.

Yalova'da onun soyadını taşıyan ilköğretim okulu inşaatı devam etmekteydi. Mehmet Yücebilgili Amca'nın evi okula çok yakındı. Zaten okulun arsasını da o bağışlamıştı. Yaşı ilerlemiş, rahatsızlığı nedeniyle güneşte dolaşması doktor tarafından yasaklanmış olan Hacı Amca sık sık okul inşaatına gelir, inşaatı kontrol eder. Gördüğü aksaklıklara üzülür ah vah eder, "Nasıl tamamlanacak bu işler? Öğrenciler ortada kalacak." diyerek hayıflanır, o üzüntüyle evine dönerdi. Ben de onun güneşte kalmasını, üzülmesini istemediğim için okula gelmesini hiç istemezdim. Bir gün elini öperek yumuşak bir dille:

Hacı amca; hava güneşli ve sıcak, siz de yorgunsunuz, güneşte fazla kalmasanız olmaz mı, dediğimde, yüzüme anlamlı anlamlı bakarak, hiç aklımdan silinmeyen, kalbimin derinliklerine kadar beni perişan eden şu sözü söyleyivermişti:

- Şakir Efendi, hanım istiyor ki ben evde bacaklarımı uzatıp yatayım, o da ağzıma zemzem suyu verirken öleyim. Ben öyle ölmek istemiyorum ki. Şurada inşaat kerestelerinin ve malzemelerinin arasında ölmek istiyorum. Bu işi hanıma anlatamadım; ya sen de beni anlayamadın.

Bu söz bende cevap verecek hâl bırakmamıştı. Sustum, bana sadece ağlamak düşmüştü. Yüce Yaratan onu iki cihanda aziz eylesin.

SAR KALBİMİ ARUNTİYA

Mustafa OĞUZ

Ölüm nasıl da apansız gelir.

Hazırlıksız yakalayıverir insanı.

Dizlerin dermanı kaçar. Gözyaşları boşanıverir. Dağlar susar, şarkılar susar.

Güneş kararır ve kapanır.

Mekânı kaybeder insan ve bir yakınınız ölünce kimse anlamaz, anlayamaz sizi.

Gider duvarlara dönersiniz yüzünüzü.

Aruntiya…

Yaşamıyor gibi yaşıyordu bugün. Ölüm onu ansızın sarıp sarmalamış, annesini alıp gitmiş… Sıcacık toprağın örttüğü annesinin mezarını gözyaşlarıyla ıslatmıştı.

Ona "ağlama" diyebilir miydi okuldaki belletmeni Fatma Öğretmen?

Ona "üzülme" diyebilir miydi?

Ona "seni anlıyorum" diyebilir miydi?

Onun hiç annesi ölmemişti ki… Sesine, kucağına sokulduğu annesinin sıcaklığı hep yanındaydı. Ya Aruntiya…

Ama hayat devam ediyordu.

Bir ağacın kökünü topraktan ayırırcasına zor oldu, onu mezarın başından ayırmak. Hemen hemen hiç konuşmadan okulun yurduna geldiler.

Okulda herkes üzgündü. Ölüm yurda bir dağ gibi oturmuş, duvarlara, odalara, koridorlara yapışmıştı. Arkadaşları gelip acısını paylaşmaya çalışıyordu, ama ölüm acısı paylaşılır mıydı?

Aruntiya, yapayalnız kalmıştı şu koskoca dünyada. Yıllar önce babasını kaybetmişti. Şimdi de annesini…

Ve ev… Eve girememişti. "Eve giremem öğretmenim. O ev beni boğar." demişti. Cenazeden sonra eve uğramadan yurda gelmişlerdi.

Zaman, bu gece Aruntiya'yı deli edecekti. Fatma Öğretmen öğrencisini bu acı gecede yalnız bırakmamak için onunla aynı yatakhanede kalmak istemişti. Uyumak için yataklarına çekildiler. Aruntiya kendi dünyasında, Fatma Öğretmen kendi dünyasındaydı. İkisi de uyuyamıyordu. Fatma Öğretmen, Aruntiya'nın durumunu düşündükçe uyuyamıyor, uyuyor gibi yapıyordu.

Aruntiya ile diğer öğrencilerden farklı bir ilişkisi vardı. Daha yakındılar birbirlerine. Sırlarını birbirleriyle paylaşırlardı. Aruntiya, bir defa bile adını söylememişti. Sorsalar belki de bilmezdi. Öğretmenden çok abla olarak tanımış ve hep öyle çağırmıştı.

Aruntiya…

Saatler ilerliyordu. Gece, derin sessizliği ile gelmişti. Herkes kendi âleminde yaşıyordu. Gece bile âlemine çekilmişti.

Gece yarısı, Fatma Öğretmen, Aruntiya'nın yatağından kalktığını fark etti. Merak ediyordu. Acaba ne yapacaktı? Uyuduğunu zannetmesi için hiç hareket etmiyordu.

Sessizce yanına geldi.

Aruntiya'nın yanaklarından süzülen gözyaşları Fatma Öğretmenin yüzüne damladı.

Ne kadar da sıcaktı. Bir kalbin sıcaklığı, bir sevginin sıcaklığı, bir insanın sıcaklığı…

Yakıp kavuran sıcaklık.

"Yakma beni Aruntiya. Kalbimi yakma..." diyordu içinden Fatma Öğretmen.

Aruntiya, eğilip usulca yanağından öptü ablasını.

- Hiç kimse yoksa da sen varsın abla, dedi.

Fatma Ablası, bitmişti artık.

Sarıldı, sımsıkı sarıldı bir anda Aruntiya'ya.

Kalbinin üstüne sımsıkı sardı onu.

Oturdular, ağladılar, ağlaştılar…

Saatlerce.

Aruntiya, can ciğer ablasının, öğretmeninin dizlerinde uyuyuncaya kadar.

SERDAR

Alaaddin GİRGİN

Ağustos'un kavurucu sıcağı, güneş gurûba yaklaşırken hava serinlemeye başladı. Asfaltın üzerindeki ışıltılardan başka, ağustos sıcağını hatırlatan bir şey kalmamıştı. Yol boyunca manzara değişmiyordu. Tarlaların tek süsü, biçilmiş ekin kalıntılarıydı. Yol kenarlarındaki bodur ağaçlar, manzaraya sonradan ilâve edilmiş parçalar gibi duruyordu. Anadolu' nun değişmeyen manzarasında hızla ilerleyen araba Çorum'a vardığında hava çoktan kararmıştı. Arabadakiler, hem iftar etmek hem de soluklanmak için dinlenme tesisine yöneldiler. Yemek vakti olmasına rağmen yemek yiyecek hâlde değillerdi. Babaları sabahtan yaşadıklarını, anne ve çocuklar ise babalarının davranışını düşünüyordu. Baba:

- Onca yaptıklarımı nasıl görmezlikten gelirler. Neden bana böyle davranırlar?

Hata yapmadığını, haklı olduğunu düşünüyordu.

- Ölsem de geri dönmem, diye mırıldandı. Ne ile iftar ettiğini anlamadan bir bardak suyu yudumlamaya başladı.

Gözlerini gideceği yola çevirip çocuklarının bir şeyler yemesini beklemeye koyuldu. Ama kimsede iştah yoktu.

Sessiz bekleyiş fazla sürmedi, herkes yerini aldı ve araba yola koyuldu. Vakit ilerledikçe arabanın hızı artıyor, şerit ihlali fazlalaşıyordu. Arka koltukta oturan çocuklar çoktan uyumuşlar, eşi ise bir şey demeye cesaret edemiyordu. Sürücünün aklı:

"Ölsem de dönmem..." düşüncesinde takılı kaldı.

Araba son hızla yol alıyor, karanlığı delercesine ilerliyordu.

…

Bir başka beldede zaman kuşluk vakti, şehrin sokaklarından süzülüp gelen çocuklar camiyi dolduruyordu. Camideki çocuklar, halıların üzerinde allı, beyazlı, yeşilli örtüleriyle, başlarındaki takkeleriyle renk cümbüşü oluşturuyor, talebe topluluğundan öte çiçek bahçesini andırıyorlardı. Ellerinde elif cüzleri, mushaflar... Heceleyerek okuyuşları da caminin içini uğultu ile dolduruyordu. İçerideki uğultu artınca ders hocasının tatlı sert uyarısı geldi.

- Haydi çocuklar! Boş durmayın, vakit dolmak üzere. Uyarıdan sonra herkes önündeki kitaba yöneldi. O günkü dersini verenler tekrarlamak, diğerleri de hazırlandığı dersini hocasına dinletmek üzere sıraya dâhil oluyordu. Herkes kendi işine o kadar yoğunlaşmıştı ki avludan gelen ayak seslerini kimse duymadı. Açık olan cami kapısında derste olması gereken biri belirdi. Çocuk orada, kapı eşiğinde yığılıp kalmıştı. Gözleri kan çanağına dönmüş, elleri, ayakları titriyordu. Dersin hocası çocuğu kucakladı, doğrulttu. Perişan hâlinin sebebini öğrenmek istiyordu.

- Ercan, sana ne oldu?

Meraklı gözler onlara yönelmiş, etraf birden kalabalıklaşmıştı. Hoca, Ercan'ın başını okşayarak sorusunu tekrar etti:

- Ercan evlâdım, sana ne oldu?

Yaşlı gözler, şefkatli bakışlara yöneldi:

- Serdar, Serdar… Sözler düğümlendi. Hıçkırıklar, gerisinin gelmesine izin vermiyordu.

- Ne olmuş Serdar'a?

- Ölmüş, ölmüş hocam!

Ercan'ın başı, şefkat dolu sineye gömülürken aynı sinede girdaplar dönmeye başladı. Kalp çatlayacak gibi atıyor, gözler buğulanıyordu. Öğrenciler olmasa gözyaşlarını çoktan bırakacaktı. O an içinden geçen duygu:

“Ama nasıl olur? Dün dersten beraber ayrılmışlardı. Annesinin namazından, babasının orucundan bahsetmişti. Sevincini gözyaşlarıyla ifade etmişti.” Sinema şeridi gibi zihninden geçen düşünceler, çocuklardan gelen sorularla dağıldı. Çocuklar:

- Serdar nerede ölmüş?

Soruların arkası kesilmiyor, cevap da alamıyorlardı.

Meraklı gözlerle Ercan'a bakan çocuklar, haberin içeriğini öğrenince gözyaşlarıyla Ercan'a eşlik etmeye başladılar. İnanmak istemedikleri bu habere hep birden ağlıyorlardı. Az önceki sevinç kaybolmuş, derin bir hüzün çökmüştü camiye. Ağlamaktan başka çareleri yoktu. Bir süre daha devam eden sessizlikten sonra, Ercan kendini biraz toparlamış, kesik kesik de olsa hadiseyi özetliyordu:

- Kaza Samsun yolunda olmuş... Araba yoldan çıkmış... Hıçkırıklar arasında cümleler devam ediyordu:

- Ölmüşler, hepsi ölmüş. Kimse kurtulmamış hocam... Öğretmenin dudaklarından biraz önce dökülmesi gereken cümleler döküldü.

-Allah'tan geldik ve yine O'na döneceğiz.

Duadan başka yapacak bir şeyleri kalmamıştı. Yavaş yavaş ders grubu dağılmaya başladı. Dersin hocası da camiden Ercan'la birlikte ayrıldı. Caddede beraber yürüyorlardı. Yanlarından geçen tanıdıkların selâmlarını bile duymuyorlardı. Zihinlerde tek kişi vardı: Serdar.

Ona: "Serdar'ımız, baş tacımız." diye takılırdı. Takılma değil gerçeği ifade ederdi bu sözler. O, gerçekten baş tacı idi. Sempatikliği, çalışkanlığı, edebi ve hayâsı yaşından çok büyüktü. Tam örnek bir öğrenciydi. Kadere teslimiyeti olmasa; "Neden Allah'ım?" diyesi geliyordu içinden. Kaldıkları eve geldiklerini Ercan fark etti. Acı haberi evdekilere de duyurdular.

Serdar, babası, annesi, erkek kardeşi ve küçük kız kardeşi Samsun-Çorum yolunda kaza geçirip vefat etmişlerdi. Bu gerçeği kabullenmek zorundaydılar.

Haberin üstünden nerdeyse on-on beş gün geçmesine rağmen Serdar'ın yokluğu hissediliyordu, ama kimse bunu başkasına hatırlatmak istemiyordu. Günler birbirini kovaladı. Eylül yaklaşmış, yaz kursunun da son günleri, herkes bir şeyler öğrenmenin zevkine varmak istiyordu. Tebessümler buruk, sevinçler yarımdı. Öğrenciler, veda gününde birbirlerini kutlarken: "Keşke Serdar da olsaydı." temennilerini dile getiriyordu. Bu temennilere kursun hocası da candan katılıyor ve şu cümleleri ilave ediyordu:

- Kaderden kaçılmıyor. Önemli olan kaderi çizeni memnun edebilmek...

Kurs diplomalarını İlçe Müftüsü dağıttı. Öğrencilerin bir kısmı evinin yolu tutmuşken bir kısmı da veda için hocanın etrafında toplandılar. Kursun hocası çevresinde kalan üç beş öğrenci ile ayaküstü sohbete dalmış, kendi aralarında konuşuyordu:

- Bu yıllık bu kadar. Seneye ya nasip!

Ayrılığın hüznü, bir şeyler öğrenmenin sevinci beraber yaşanıyordu ki; derken Ercan'ın babası, caminin avlusunda belirdi:

- Size haber getirdim... Hem de biriyle beraber.

Çocuklara yönelen genç adam:

- Bakın size kimi getirdim.

Yana çekildiğinde oradakiler, gördüklerine inanamadılar. Hep birden aynı yöne koşmaya başladılar. Avazları çıktığı kadar bağırıyorlardı:

- Serdar!

Sevinç gözyaşları sel olurken oradakilerin tümü birden ona sarılmak istiyordu. Evet, Serdar karşılarında idi. Zira Serdar kazada ölmemiş, öldü haberi gelmişti. Serdar sağdı, ama anne, baba ve kardeşinden yoksundu. Serdar hastahaneden çıktıktan sonra canından çok sevdiği arkadaşlarını görmek, hocasına "Ben sağım." demek için buraya kadar gelmişti. Başını sokacağı evi, harçlığını alacağı babası, kucağına yaslanıp uyuyacağı annesi olmadığı için buraya gelmişti. Onu buraya bağlayan bir güç vardı: Hocasının ve arkadaşlarının samimî, içten sevgisi. Anne ve babasının boşluğunu doldura masalar da onu bu zannında yanıltmazlardı. Köyündeki dedesinin yanında kalmayı düşünmüştü, ama okuluna orada devam edemezdi. Bunun için dedesinden izin istemiş gel-

mişti. Bu duygularını açıkça söylemese de tavrı bunu ifade ediyordu.

Arkadaşlarıyla dertleştiler. Olayı bir kere de onun ağzından dinlediler. Nasıl olsa beraber olacaklarını biliyorlardı. Birer birer izin isteyen çocuklar oradan ayrıldı. Eve gitme vakti gelmişti. Hocası, Serdar ve Ercan beraber camiden ayrıldılar. Geçen acı günleri hatırlamamak için havadan sudan bahsediyorlardı. Eve geldiklerinde onları hazırlanmış bir sofra bekliyordu. Yemek faslına, çay faslı ilave edildi. Sohbet uzadıkça hocasının hayranlığı biraz daha artıyordu. Serdar, büyük bir metanet, tam bir teslimiyet içinde idi. Bu teslimiyet aczden değil, bilakis inancından kaynaklanıyordu. Yaşından beklenmeyen olgunlukta ifadeler dökülüyordu dudaklarından:

- Ölüm yokluk değil, hiçlik değil, bir tebdil-i mekândır, diyor ve ilave ediyordu:

- Bunu bize siz öğrettiniz. Öyle değil mi?

Hocası evet anlamına gelecek şekilde başını salladı ve asıl maksadını ifade edecek söze geçmek için müsaade istedi:

- Serdar! Henüz yeri değil ama... Yine de ben sorayım. Okul konusunda ne düşünüyorsun?

Serdar başını eğmiş, biraz önceki direnci kaybolmuş gibiydi. Onu konuşmaya cesaretlendiren açıklama yine hocasından geldi:

- Buraya neden geldiğini sormadım. Bizimle kalmak istiyor musun?

Oradakilerin ve hocasının yüzene baktı:

- Çocukluğum burada başladı, burada devam etsin isti-

yorum. Arkadaşlarım burada, onları çok seviyorum, okulumu...

Gözleri nemlendi... Konuşmasının sonunu getirememişti, fakat anlatmak istediğini çoktan anlatmıştı. Kimin yanında kalacaktı? Harçlığını kim verecekti? Çamaşırını kim temizleyecekti? Artık ne annesi ne babası ne de kardeşi vardı. Söylenmese de bunlar, süren sessizlikte gizliydi.

Hocası daha fazla bekleyemedi, yerinden kalktı, Serdar'ın yanına oturdu:

- Evet, biliyorum. Biz sendeki boşluğu dolduramayız. Ama bizimle beraber olmanı istiyoruz. Seni çok seviyoruz. Kabul edersen ben baban, yengen de annen olmak istiyor. Ercan'ın babası da bunu istiyor. Fakat biz daha çok istiyoruz.

O ana kadar sessiz duran yurt müdürü sessizliğini bozdu.

- Hocam sen baba, yengem de anne olsun kabul, ama bize bir pay bırakmadınız, dedi ve devam etti:

- Serdar, bizde kalsın. Siz de ona anne babalık yaparsınız.

Yüzler Serdar'a döndü. Onun vereceği cevap bekleniyordu. Serdar'ın mahcubiyeti biraz daha arttı. Çocuk denecek yaştaki bu öksüz ne cevap verecekti? Bekleyiş uzun sürmedi. Beklenen cevap geldi:

- Ben bunları bekliyordum. Sizin bana olan sevginizi biliyordum. Beni buraya getiren de buydu. İçten gelen bu sevgiye kavuşmak için döndüm.

Sözlerine ekleyecek cümleleri bitmiş gibiydi. Yutkundu. Süre kazanmak ister gibi kendisine bakan yüzleri süzdü ve devam etti:

- Yurtta bir şartla kalırım.

Bir süre bekledi, bu bekleyiş şartın ne olduğunu merak ettirmişti. Sözlerine kaldığı yerden devam etti.

- Yurtta kalan benden küçük öğrenci arkadaşlarıma derslerinde yardımcı olmak şartıyla.

…

Yıllar sonra kurs hocasının yolu İstanbul'a düştü. Yanında birkaç arkadaşı, Üsküdar'ın tarihî mekânlarını geziyorlardı. Elinin bir el tarafından tutulduğunu hissetti. Dönüp bakıncaya kadar da eli çoktan öpüldü.

Eğilen delikanlı doğrulduğunda karşısında, yüzünde tebessümüyle, ışıl ışıl bakışıyla, içten ve samimî saygısıyla biri duruyordu. Söyleyecek söz kalmamıştı. Sevgi ve saygıyla açılan kollar birbirlerini kucakladı. Yılların özlemini bir anda gidermek ister gibi bir kere daha sarıldılar. Nihayet dilleri çözüldü:

- Serdar!

- Hocam!

Sohbet, ayaküstü bitecek gibi değildi. Ev sahipliği sırası, Serdar'a gelmişti. Avukatlığa başladıktan sonra kiraladığı evinin yolunu tuttuklarında, hocasının zihninde kurs öğrencisi Serdar'ın silueti duruyordu.

SOYDAŞ ÇOCUKLAR

Şakir ÖZTÜRK

Son göç dalgası ile Bulgaristan'dan Türkiye'ye göçen kardeşlerimizden çoğu, Yalova'ya yerleşmişlerdi. Yalova'ya yerleşenler okul çağındaki çocuklarını farklı okullara vermişler, ortaokul seviyesinde olanları Yalova Lisesi'nin orta kısmına yazdırmışlardı. Yalova Lisesi okul idaresi, orta üçüncü sınıf seviyesinde olan otuz beş tane öğrenciyi bir sınıfa toplamış, sınıfın din dersini de bana vermişti.

Derslere ilk girdiğimde şaşkınlıktan sanki dilim tutulacaktı. Çocuklarda bildikleri Türkçe'nin dışında hiçbir şey kalmamıştı. Mukaddesat adına bir kelime bilmiyorlardı. Allah ismini bir eşya, peygamber sıfatını bir renk veya bir güç olarak algılıyorlardı. Sağ olsun okul müdürümüz Aziz Deniz Bey'in de desteği ile öğrencilere normal programı takip etmeyip sıfırdan başlamıştık. Allah isminden başlayarak O'nun kim olduğunu, İslâm'ın ne olduğunu, dinî temel kavramları teker teker anlatıyorduk. Zaman çok dar ve sınırlı olduğu için bir an önce bu çocuklara bir şeyler öğretmemiz gerekiyordu. Meselâ bir ders saati boyunca "ALLAHUEKBER" tekbir cümlesini heceleyerek hepsine tekrar tekrar söyletip dillerinin yatkınlık kazanmasını sağlıyor, bir diğer ders saatinde "BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM" cümlesini teker teker ve hece hece okutarak besmeleyi öğretiyordum. Çocuk-

lar son derece aç ve susuzlardı. Kendilerine anlatılan her şeyi yudum yudum ve sindire sindire algılıyorlardı. Her öğrenci bir sonraki ders bana gelerek "Öğretmenim besmeleyi, tekbiri, Subhaneke'yi, abdestin farzlarını vb. anneme de, babama da öğrettim. Onlar da hevesle öğreniyorlar." diyorlardı. Demek ki anne-babalar da aç ve susuzlardı. Ama o an için onlara ulaşma şansım yoktu. Anne babalar sadece çocuklarından öğrenme şansına sahiptiler. Allah yardımcıları olsun. Baskıcı zihniyet onları cehalete mahkûm etmişti.

Çocuklarımız okulda hızla duaları, abdest almayı, namazın farzlarını ve rekâtlarını öğrenmişlerdi. Yalova Lisesi'nin orta kısmına devam eden öğrencilerin üç yılda öğrendiklerini onlar beş ay gibi kısa bir zamanda öğrenmişlerdi. Kendilerine namazın rükû ve secdelerini öğreteyim düşüncesi ile Yalova Lisesi'nin yakınında bulunan bir camiye götürdüğüm zaman bir ibadethanenin içinde hissettikleri manevî havanın etkisi ile çocukların renkleri bembeyaz olmuş, çoğu diz çökerek acı acı iniltilerle, kimileri de arkadaşına sarılarak ağlamaya başlamıştı. Manzara yürek parçalayıcı idi. Onu kelimelerle anlatma şansına sahip değilim. Yaşadım ve ancak o hâli de yaşayan anlar. Küçücük yavruların göz pınarlarından akan yaşlar sizlere de bir şeyler anlatmış olmalı... Kendimi toparlayıp cami hakkında onlara bazı şeyler anlatarak rükû ve secdeleri göstermeye çalıştım. İkinci hafta tekrar getireceğim sözünü vererek camiden ayrılıp okula gittik.

İkinci hafta tekrar camiye geldiğimizde kilitli olan cami kapısının anahtarını tuvalet bekçisinden istediğim zaman çocukların camiyi kirlettiklerinden bahisle bekçi anahtarı vermemişti. Çocuklarımızla dönüp okula gittik. "Kendimizin kendimize yaptığını düşman yapmaz." atasözünü orada bizzat yaşayarak, o acıyı otuz beş öğrenci ile birlikte tattık.

SULAR SOĞUKTU

Ercüment TAHA

Bizi, yani ikimizi, iliklerimize kadar ürperten sesin, gecenin ve suyun akla ziyan bürudetini hiçe sayan ellerin çıkarttığı köpüklü hışırtı olduğunu nereden bilecektik?

- Bilemezdik!

- Bilemedik!

Zamana inat, saatin, gecenin kaçını tokmakladığından ikimizin de haberi yoktu. Soğuktu. İlk zamanlardan kalma bir alışkanlıkla, dudaklarımızdan çıkmasını bir türlü engelleyemediğimiz duman kırıntılarıyla anlaşıyorduk.

Az duman: Sağa bak!

Çok duman: Sıra sende.

İkimiz de alışmıştık. Ne saçlarımızı dondurma uğraşıyla kendinden geçmiş rüzgâr, ne dağların kışa gebe doruklarından taze terlemiş yanaklarımıza otağ kuran kar, ne de kıta sahanlığımızda olmasına rağmen henüz hissedemediğimiz bahar bizi bu nöbetten alıkoyamazdı. Eğer o hışırtı olmasay-

dı. Ama vardı. Sığışmaya çalıştığımız kulübecik dardı. Ve sabahın yeryüzünü seyretmesine epey vardı. Sen biraz daha canlı mıydın neydin. İlkin sen atılıverdin. Nereden geldiğini keşfe çıktın sesin. Birden çığ gibi bir soru düştü aklıma: "Neredesin?"

İnce kıyım bir bal damlası gibi uzadı geceye sesim. Kesildi neden sonra nefesim: "Yaasiiiirr!"

Korkunun bu kadarı da fazlaydı. Oysa sonumuz böyle olmayacaktı. Tuttuğumuz izci kampında üç-beş nöbetiydi alt tarafı. Sınıf öğretmenimiz Abidin Bey, yaz tatilini değerlendirmek üzere ailelerimizden müsaade alarak getirmişti bizi bu yayla köyüne. Yazdı, ama her tarafımız ayazdı. Soğuktu. Kentin sıcağından, yayla soğuğunun kucağına düşmüştük. İkimiz de üşümüştük. Ama diğer izcilerin rahat uyumasını sağlayacaktık. Kampımızı koruyacaktık. Kendimizi kollayacaktık. Ama biz daha şuncacık iki çocuk değil miydik? Bu işi nasıl başaracaktık? İşte başaramadık. Ses var, ama sen yoksun. Aslında sen de yoksun. Çünkü Abidin Hoca yok. Hem o varken neden biz nöbet tutuyoruz ki burada, diye aklımıza gelmedi mi hiç? Hem o büyük, biz küçük. Çok küçük.

O ses, olmasaydı. Yanımda olacaktın şimdi. O ses olmasaydı.

Sesinin kesildiğini anlayınca, ben de yola koyuldum. Hışırtı artarak devam ediyordu. Hava soğuktu. Yer soğuktu. Su soğuk. İliklerime kadar üşümüştüm. Tespih böceği gibi kıvrılıp büzülmüştüm. Yürüdüm. Korkusuzca yürüdüm. Yürüdükçe büyüdüm. Korkum yerini hışırtıya yürümek arzusuna bırakıyordu. Birden hesapta olmayan bir çıtırtıyla irkildim. Neden sonra bir ağaç dalını ezdiğimi fark ettim. Korktuğu-

mun başıma gelmemesi sevindirdi beni. Yürüdüm. Hışırtının üstüne üstüne yürüdüm. Ama bu kez büyümedim. Aksine hışırtının kaynağının gölgesinin büyüklüğünü gördükçe küçüldüm. Artık temelli bir virgüldüm. Genzimden çıkması muhtemel son sesle bağırdım: Yasir sen misin?

- Evet!

- Buraya gelir misin?

- Hayır, Ercüment, sen gel.

- Yasir, gelmelisin, bak gittikçe kısılıyor sesim.

- Gel Ercüment, burada sesinin yerini tutacak gözyaşından kelimelere ihtiyacın olacak.

Yasir'in dediği oldu. Gözlerim kendi denizinde boğuldu. Yasir'inki de öyle oldu. O gün kelimelerimizi gözyaşlarımıza bırakmamıza neden olan olayı anlatmamaya söz vermiştim. Mert değilmişim. Sırrımı aşikâr ettim. Çünkü gecenin saat dördünde, buzdan bir yerde, çıplak bir elle öğrencilerinin çamaşırlarını gizlice toplayıp yıkayan öğretmenin destanını saklamak benim haddim değildi. Ve kalemim on iki yıl sonra o gülden insanın manevî huzurunda eğildi.

TAMİRCİ

Tülay ERSAN

Çok değerli ve tecrübeli bir meslektaşım olan saygıdeğer Ahmet Hamdi Güler Bey: "Nöbetin **N**'si namus, **Ö**'sü ödev, **B**'si bakım, **E**'si emniyet, **T**'si tedbirdir. Bu anlayışla nöbet tutarsanız, belki de bir hayat kurtarırsınız. Hayat kurtaran hizmet de kutsaldır. Yalnız askerlikte değildir nöbet. Herkes kendine emanet edilenin bekçisi ve nöbetçisidir. Sizler de size emanet edilen öğrenciler için bu kutsal görevi çok dikkatli yapmalısınız." demişti. Onun bu çok değerli sözlerini hiçbir zaman unutmadım. Bu sözlerin ne kadar doğru ve haklı olduğunu da mesleğimde birçok kereler yaşadığım olaylar tekrar tekrar göstermiş oldu. Bu yüzden mümkün olduğu kadar nöbet görevlerimi büyük bir titizlikle yerine getirmeye çalıştım.

Çalıştığım okulların birinde, nöbet için bulunduğum katta özellikle öğrencilerle ilgileniyor, herhangi bir olaya anında müdahale edecek şekilde dikkatle dolaşıyordum. Yeni dersten çıkmış, katta dolaşırken, orta son sınıftan bir öğrencim yanıma geldi. "Öğretmenim, eğer müsaitseniz size bir şey

söylemek istiyorum." dedi. "Elbette söyleyebilirsin." dedim. Ancak ben izin verdikten sonra biraz durakladı. Söylemekten vazgeçmiş gibiydi. Ben biraz ısrar edince kısık bir sesle: "Hocam ben, şey, ben intihar etmek istiyorum." dedi. Bunları söylerken gözlerimin içine baktıktan sonra başını öne eğdi.

Aslında intihar etmek istemediği hâlinden belliydi. Sadece problemin çok büyük olduğu, bunu nasıl çözebileceğini bilemediğinden böyle bir yardım isteme yolu seçtiği anlaşılıyordu. Ben şaşırmış görünmeden, soğukkanlılığımı korumaya çalışarak: "İnsan hayatı çok önemli ve kutsaldır. İnsan kendisine verilen bu yaşama şansını bir kere kullanır. Bunu iyi veya kötü kullanmak senin elinde. İnsan bu tercihlerinde de hür bırakılmıştır. Çok önemli bir gerekçen olmalı ki, sen sana verilen bu şansı kullanmama kararı almış görünüyorsun. Ancak bunu benimle paylaşmanın veya gelip bana açıklamanın sebebini söylersen sevinirim." dedim. Yarı şaka yarı ciddî gülümseyerek, onu alaya da almadan, cevabını beklemeyip devam ettim: "Eğer bu işi nasıl yapabileceğini soruyorsan, intihar yolları ve araçlarıyla ilgili pek bir bilgim yok, fakat yine de şöyle bir düşünelim; bıçak çok can yakar, silah ses yapar." Ben böyle konuşurken, biraz sıkılmış görünerek: "Şey, hocam intihar etme sebebimi söylemek istiyorum. Ailem ve akrabalarım, herkes bana sen adam olamazsın diyorlar, ben de bu sözden bıktım. Bu söz yüzünden hayattan bıktım. Ben de artık kendime güvenemiyorum. Çalıştığım hâlde başarılı olamıyorum." dedi. "Demek sen adam olamazsın dedikleri için hayatına son vereceksin. Tamam, çok önemli bir konu, haklısın bunu söyleyenlere kızmakla. Hemen bu kararını uyguladın diyelim. Peki, arkandan aynı insanlar ne diyecekler hiç düşündün mü? Senin için kimler ne kadar üzülür ve ne derler?" diye sordum. "Hocam annem çok üzülür, ama bana söylemeleri de beni çok üzüyor." cevabını verdi. "Anladım çok üzüldüğünü. Şimdi

sen bu söylediğini yaptın diyelim. Arkandan; aferin, çok iyi çocuktu, iyi yaptı mı derler; yoksa adam olamayacağını anladı da, işte yine kafasız, düşüncesiz bir çocuk olduğunu ispatladı mı derler?" diye ekledim. Bunları yüzüne dikkatle bakarak ve sözlerin her birini bastırarak söylemiştim.

Son sözlerim sanki onu uykudan uyandırmıştı. Dikkatle yüzüme baktı. Hayatının en önemli kararını vermişti: "Hocam, ben vazgeçtim intihar etmekten. Mücadele edeceğim. Yalnız nasıl çalışacağımı ve başarılı olacağımı bilemiyorum." dedi. "Bak işte bu güzel kararın için tebrik ederim, çalışmaya gelince sana bir çalışma programı hazırlarız, sen de gayret ettiğine herkesi inandırırsın. Unutma, hayat daha acımasız. Ailen senin iyiliğin için sana kızıp söylüyor. Ne kadar kızarlarsa da bu öfkelerinde mutlaka sevgi ve şefkat gizlidir. Onlardan anlayış beklerken, sen de onlara anlayışlı olmalısın. Sana verdiklerine karşılık sen de onlara karşı ödevlerini unutmamalısın. Onların senden bekledikleri şey, kendi geleceğini ve hayatını kimseye muhtaç olmayacak şekilde sağlam olarak kurmaktır." dedim.

Yanımdan ikna olmuş şekilde ayrıldı. Daha sonra okul rehberlik birimi ile birlikte ailesiyle de görüştük. Okul-aile işbirliği de olumlu sonuç vermişti.

Yıllar sonra bozulan çamaşır makinesini tamir için evime gelen gençlerden birisi bu gençti. Artık hayatını tamir etmiş, yüksek okulu bitirmiş, kendi servislerinde çalışarak insanların yardımına koşuyordu.

TURSUNZÂDE KOLEJİ*

Abdullah AYMAZ

1992 yılının Mart ayında Hacı Kemal Erimez ile Saadettin Bey; Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Tacikistan'a gidiyorlar. Her gittikleri yerde bir önceki ülkeden tanıdık referanslar vasıtası ile ilgili şahısları bulup o beldelerde okul açma arzularını yetkililere ulaştırıyorlar. Meselâ Kırgızistan'daki Dışişleri Eğitim Sorumlusu'na, Azerî asıllı rehberlerinin yardımı ile ulaştılar. Ama tam o sırada, Tacikistan'da iç karışıklıklar had safhada.

Görüşmeler neticesi küçük bir şehir hükmünde, sakin bir belde olan ve halkının çoğunluğu Özbek olan Tursunzâde'ye okul açılması fikrinde karar kılıyorlar. Tursunzâde, Özbekistan sınırına yarım saatlik bir mesafede... O günün Tacikistan'ı tam bir mahrumiyet beldesi. Duşanbe ile Tursunzâde arası yaklaşık 70 km ve telefonlar çalışmadığı için arabayla kurye gönderilerek Tursunzâde'de okul açacak Türklerin geleceği haberi ulaştırılıyor. Tursunzâde'deki Millî Eğitim yetkilileri Türklerin gelip kendileriyle görüşeceklerini duyunca, çok zor buldukları bir Azerî sözlükle, Türk heyetine bir

Türkçe konuşma metni hazırlamak için çalışmaya başlıyorlar. Sonunda Hacı Kemal ve Saadettin Beyler için Millî Eğitim yetkilisi Mustanof, verilecek okulun müdiresi Senginay Hanımefendi başkanlığında bir heyet, okulun konferans salonunda, “Ata diyarına hoş geldiniz. Bu zor zamanımızda zor şartlara katlanarak buradaki kardeşlerinize el uzattığınız için sizlere minnettarız.” manasında, tamamı on beş cümlelik Türkçe bir konuşma yapıyorlar. Zaten çok duygulu olan Hacı Kemal Bey dayanamayıp ağlamaya başlıyor. Sonra hissiyat dolu ifadelerle Türkçe bir konuşma yapıyor. Türkçe bilmedikleri hâlde dinleyen heyetin de gözleri yaşarıyor. Açılacak okul için Türkiye'deki örnekleri görmek isteyen heyetle orada Hacı Kemal ve Saadettin Beyler anlaşıp oradan Türkmenistan'a gidiyorlar. Tacikistan'daki zor ve çetin şartlar ve oradaki insanların samimî hâl ve tavırları, Hacı Kemal Bey'in Tacikistan'a karşı çok ayrı bir önem atfetmesine sebep oluyor. Ve “Allah'ın izniyle, burada okullar açıp, tek başıma finanse edeceğim.” diyor.

Türkmenistan'dan Türkiye'ye dönen Hacı Kemal Bey, 1992 Mayıs'ının son haftasına kadar Tacikistan'dan merakla haber bekliyor. Bu sırada 1991 yılında Azerbaycan'dan Türkiye’ye gelen 6. sınıf öğrencilerinden birinin annesinin telefonunu Tacikistan'daki yetkililere veriyor. Çünkü o zaman haberleşme çok zor. Yani belki Tacikistan'la Azerbaycan yoluyla haberleşiriz diye düşünüyor. Bütün uğraşmalara rağmen irtibat kuramayınca dönüp Azerbaycan'ı arıyor. Saatlerce uğraştıktan sonra nihayet Azerbaycan'a bağlanıyor. Telefondaki ses, “Hacı Ata, Senginay Hanım şu anda Moskova üzerinden Türkiye'ye düşmek üzere!” diyor. Bunu duyunca apar topar havaalanına koşuyor. Tam varıyor, hava limanının dış kapısı açılıyor ve Senginay Hanım, valizlerini

taşıdığı arabayla dışarı çıkıyor. Terlemiş vaziyette ve sıkıntı içindeki hanımefendi, neredeyse geri dönmeyi bile düşünürken Hacı Kemal Bey'le karşılaşınca seviniyor. Sırasıyla İstanbul ve İzmir'deki kolejleri gezen Senginay Hanım bu okulları çok beğeniyor ve Tacikistan'a dönüyor. Tacikistan'da Millî Eğitim yetkililerine kolejlerdeki eğitim kalitesini, öğrencilerin edep ve terbiyelerini anlatıyor. Bakanlık düzeyinde, eğitim işini ciddîye alan bir heyet tekrar Türkiye'ye geliyor. Bunları da Hacı Kemal Bey, İstanbul, İzmir ve Ankara'daki kolejlere götürüp bir hafta gezdiriyor. Bu heyet, İzmir'deki okulu açan şirket yetkilileri ile Tursunzâde'de sonra Duşanbe (2) Kargantepe ve Kulap'ta beş okul açmak üzere beraber karar veriyorlar. 1992 Temmuz'unda Hacı Kemal Bey yanına iki kişi daha alarak Özbekistan'a gidiyor. Oradan başka bir uçakla yine Özbekistan'ın Sarasya beldesine gidiyor. Oradan da taksi ile Tacikistan sınırına varıp bütün eşyalar elle taşınarak sınır geçiliyor. Oradan da taksi ile 25 km uzaktaki Tursunzâde'ye ulaşılıyor. Tursunzâde'de hemen önceden tespit edilen okul elden geçirilmeye başlanıyor. Halil İbrahim Bey okulların genel müdürü, Süleyman Bey de Tursunzâde'deki okulun müdürü olarak tayin ediliyor. Farsça bilen Süleyman Bey aynı zamanda tercümanlığı da yapıyor. Okul inşaatı için Azerbaycan'dan Azerî mühendis Elşad Bey yardıma çağrılıyor. Tursunzâde halkının büyük yardım ve desteğiyle inşaat devam ediyor. Verilen betonarme binada değişik rötuşların yapılmasıyla eğitim-öğretim dönemine yetiştirilmek hedefleniyor. Bir taraftan da ilan verilerek, sınavla öğrenci alınacağı, her tarafa duyuruluyor. Seçilen 23 öğrenciyle beraber herkes işçi gibi çalışıyor. Tam bu sırada Tacikistan'da iç savaş çıkıyor. Öyle ki bir gün önce inşaatta çalışan işçi öbür gün öldürülmüş oluyor. Artık hayat sudan ucuz oluyor. Duşanbe'den Ra-

şidof, kurye ile haber gönderiyor, "Hacı Ata, biz sizin can güvenliğinizi garanti edemiyoruz. Rica ediyoruz, ortalık duruluncaya kadar oradan hemen Özbekistan'a çekiliniz. Biz sizi tekrar arayacağız." diyor. Bunlara Hacı Kemal Bey hiç aldırmıyor…

* Yazarın "Meryem Gibi" isimli eserinden alınmıştır.

UZAK DİYARLARDA

Talat ORDU

1997 Mart ayının ortaları, İstanbul güneşli...

Heyecanla doğruldu yatağından, gözünde yaş vardı. Kalbi bir güvercininki gibi çırpınmaktaydı.

Bıraktı kendini, sarsıla sarsıla ağlamaya başladı. Çiseleyen yağmur altında kalmış gibi ürperti içindeydi...

Kalbi rüya aynasına akseden görüntü karşısında dayanamamış, içini kızgın bir çöl rüzgârı yakıp geçmişti.

- Süleyman'ım*, dedi. Süleyman'ım kan içinde kapıya gelmiş. Nasıl dayanır buna yürek!

Süleyman kapıdaydı, her tarafı al kanlara boyanmıştı ve yüzünde her zamanki tebessümü… Kendisine bakıyordu.

O kadar gerçekti ki, kalkıp kapıya bakayım diye düşündü bir an.

Sıcak yaşlar yanağını ısladı geçti.

Uzak diyarlara göndermişti; bilmediği, görmediği, yabancı ellere.

- Süleyman'ıma bir şey mi oldu yoksa, diye iç geçirdi.

Belli ki seyitlik silsilesinin geldiği taraf olan anne kalbine, Süleyman'ın hayatından bir şeyler aksetmişti görünen âlemden.

Allah'ın rahmetinin bir cilvesi olan ve karşılıksız sevmeyi içinde barındıran anne şefkati, ihtizaza gelmişti bir rüya sonrasında.

Rüyada berzah aralığından bir resim gösterilmişti anne vicdanına.

Bu sırada Osman Bey de uyanmıştı, sabah namazı kılacaklardı.

- Ne oldu sana; ağlamışsın, diye sordu hanımına.

Sitem etti:

- Hiç arayıp sormuyorsun oğlumuzu, diye.

Gözlerindeki yaşları silerken:

- Demin rüyamda gördüm, kapıya gelmişti, her tarafı kan içindeydi, başına bir şey gelmiş olmasın oğlumun.

Yanık yüreğinin ateşini söndürecek çare yoktu o an için; ağladı, ağladı, ağladı…

...

Aynı gün, evrensel zamana göre aynı saatler, yerel saate göre bir Bangladeş sabahı.

Muson rüzgârlarının sıcak yaz günlerinde topraklarını mebzul miktarda ıslattığı bir Bangladeş sabahı…

Sel, fırtına, trafik kazaları ile gazete haberlerine ancak yansıyabilen bir ülkenin; Bangladeş'in başkenti Dakka sabahı...

Anadan, vatandan, arkadaştan ayrılıp gelinen, Bangladeşli çocuklara, çağın gerekleriyle sevginin harmanlandığı bir hizmetin götürüldüğü bir öğrenci yurdu sabahı…

...

On bir kişilik öğrenci yurdunun baş sorumlusu Süleyman Bey, o gün geç yattığından erken uyanamamıştı.

Arkadaşlarının odalarına baktı; kimse kalmamıştı. Bekâr öğretmen ve belletmenler okula gitmişlerdi.

Duşunu aldı, kahvaltısını yaptı, sonra okula yetişme telaşıyla dışarı çıktı. Arabayla on beş dakikalık mesafedeki okula gitmek için en uygun vasıta rikşalardı Dakka'da. Rikşa, bir bisiklet ya da motosikletle faytonun uyarlanmış hâli olan, Hind kıtasına ait bir ulaşım vasıtası… Bunlardan birisine el edip durdurdu, bindi ve gideceği yer olarak okulu tarif etti.

Rikşa sürücüsü on dakika sonra ana caddeye geldiklerinde, hiç sağa sola bakmadan daldı caddenin içine…

Trafiğin çok yoğun olduğu bu anda, yola girmeleriyle hızla üzerlerine gelen bir otobüsün olduğunu görmeleri bir oldu.

Süleyman kayıtsızca pedal çeviren sürücünün sırtına "Ne yaptın sen?" anlamında bir şeyler söyleyerek kendini dışarı attı. Otobüsün şoförü ise rikşaya çarpmamak için direksiyonu Süleyman'ın atladığı yöne kırmıştı.

Kader örgüsünün örüldüğü mekik işliyor, trafik kazalarıyla, sel ve felaketleriyle meşhur bu ülkede, şu anda da bir yolcu otobüsü bir Türk öğretmeninin üzerine doğru geliyordu.

İstanbul'da henüz güneş doğmamıştı ve şu an olacaklar anne kalbine bir rüya vasıtasıyla bildirilmek üzereydi.

Ve otobüs Süleyman'ın üzerine doğru geldi, basılan fren koca otobüsü durdurmaya yetmemişti. Tekerlek sol bacağını sıkıştırarak bir müddet sürükledi. Çanakkale'de Mehmetçikle temsil edilen millet ruhu, bir kez daha temsil ediliyordu bu

gurbette. İhtimal melekler, benzerlerinin yanına koymak için bu hadiseyi de kaydetmeye başlamışlardı çoktan.

Çocuk yaşlarından itibaren beş vakit namazını kılardı... O anda ilk defa, kaçırmış olduğu namazları geldi aklına. "Ölmemem lâzım Allah'ım." diyordu içinden. "Kalan namaz borçlarımı ödemem için ölmemem lâzım Allah'ım." Bir de bu şok anında Türkiye hasreti açığa çıkmıştı şuuraltından. Allah için katlanılmış ve İnsanlığın Efendisi'nin hicreti örnek alınarak bilinçli tercih edilmiş olan gurbet düşüncesi dile gelmişti ruhunda: "Herhâlde memlekete döneceğiz." demişti içinden, vücudundan ayrılan bacağına bakarken.

Bacağından kan boşandığı hâlde hafif bir yanmadan başka bir şey duymuyordu, doğruldu ve yere diz çöktü. Gelen geçen arabalara durmaları için el etti bir taraftan. Yol kenarında toplanan Bengalliler, ne yapacak şimdi dercesine bir film karesine bakar gibi seyrediyorlardı Süleyman'ı…

Taksilerin hiç birisi durmuyordu. Etrafında toplananlara Türkçe, İngilizce, Bengalce'den aklına hangi kelimeler geldiyse onlarla sesleniyor, bir taksi çevirin diyordu. En sonunda motorlu rikşalardan birisi durdu. Güçlükle bindirdi birkaç kişi. En yakın hastaneyi tarif etti. Bir öğrencisi hasta olduğunda götürdüğü bir Çin hastanesiydi bu.

Bir yandan da içinden ölmemem lâzım demeyi sürdürüyordu. Nereden aklında kalmışsa bu telkinin faydalı olacağına inanıyordu.

Çin hastanesine ulaştıklarında kapıya gelen doktor, durumun ağır olduğunu söyleyerek: "Biz kesinlikle bakamayız." cevabını verdi. Oradaki görevliler Devlet Hastanesi'ni tarif ettiler.

Tekrar bir yolculuk başladı Devlet Hastanesi'ne doğru.

Yolda Süleyman'daki kan kaybı had safhaya varmış, gücü kuvveti kalmamıştı. Gözleri bulanık görmeye, elleri tutmamaya başlamıştı. Sürücüye: "Taksi çevir, acele hastaneye yetişelim." dedikçe adam, öleceğine kanaat getirmiş olmalı ki "Allah de." telkininde bulunuyordu. Süleyman, yol boyunca şoföre kızıyor, "Işıklarda durma geç, acele et, çabuk ol!" diyerek yolculuğu hızlandırmaya çalışıyordu.

...

Hastaneye ulaştıklarında kendini âdeta attı Süleyman. Yorgunluk, bitkinlik, hâlsizlik, ceht; son derece yormuştu vücudunu. Okulun telefonunu verdikten sonra kendinden geçti orada.

...

Okuldan, Müdür Bey ve diğer üç görev arkadaşı öğretmen, haber verilince hastaneye geldiler. Doktorlar Süleyman'ı gösterdiler. Her tarafı kan içinde, kan kaybından bembeyaz kesilen vücudu tanıyamadı hiçbirisi; o kadar ki içlerinden bir arkadaşı doktorlara: "Bu bizden değil." demişti.

Fakat daha metanetli olanı dikkatlice bakınca irkilip kalmıştı, "Bu bizim Süleyman Hoca!" deyince, diğer üç kader arkadaşının üçü de anında bayıldılar.

...

Ve kaza sonrasında sol bacağının tamamen kesildiği günün gecesi...

Doğuştan itibaren taşınan, vücudun ana parçalarından birisinin uzak bir diyarda kaldığı günün gecesi...

İnsanlığa hizmet götürme ideali uğrunda gazilik mertebesine erişilen günün gecesi...

Sabaha karşı kendine geliyor Süleyman. Yerinden kımıldamak istiyor, fakat âdeta her yanını yatağa yapıştırmışlar gibi bir hâl var üzerinde. Bacağında çok şiddetli bir ağrı hissediyor, sanki eti jiletle doğranıyormuş gibi bir yanma ve acı. Ağrı kesici iğne yapılıyor, fakat biraz hafifleyen ağrı, yarım saat sonra tekrar başlıyor. Ancak başına gelenin bileceği cinsten, "Hiçbir canlı buna dayanmaz." dedirtecek türden bir ağrı... Son günlerinde biraz azalsa da altı ay boyunca devam edecek, morfinle bile hakkından gelinemeyecek bir acı...

...

Sabah olduğunda bütün arkadaşları başında toplanıyorlar. Süleyman Öğretmen gece duyduğu acıdan bahsediyor, "Bacağım kesilmiş gibi bir acı vardı." sanki diyor. Biraz konuştuktan sonra arkadaşları dışarı çıkıyorlar.

Sonra doktor giriyor içeri:

- Hayatını kurtarmak için bacağını kesmek mecburiyetindeyiz, ne dersin?

Süleyman:

- Arkadaşlarımı çağırın, onlarla istişare yapalım, ondan sonra karar veririz, diyor.

Geldiklerinde "Ne yapalım?" diyor onlara:

- Hocam sen mümin insansın, her şeyi kaldırabilirsin, deyip cesaretlendirmek istiyorlar biraz.

- Kaldırıp kaldıramayacağımı sormuyorum, karar verelim, diyor Süleyman.

Az bir zaman sonra sohbet esnasında:

- Zaten kestiler, diyor birisi dayanamayıp. Dün geceki ağrıların bu yüzdendi...

...

Rüyanın üzerinden bir hafta geçmesine rağmen anne kalbine düşen kor, kızgınlığından bir şey kaybetmiyor. Bir hafta boyunca eşi Osman Bey'den Süleyman'ı aramasını istiyor. Kesin bir haber almak istiyor oğlundan. Osman Bey ise bir mana veremiyor onun bu telâşına. "Yahu ne oluyor sana bir haftadır." diye tepki gösteriyor. Bu arada telefonlara çıkan arkadaşları, kaçamak cevaplarla geçiştirmeye çalışıyorlar annesini.

Sonunda bir cep telefonuyla Süleyman'ın sesini duymak nasip oluyor. Sadece birer kelime konuşabiliyorlar telefonda:

- Oğlum!

- Anne!

Ve ikisi de ağlamaya başlıyorlar karşılıklı...

Süleyman Öğretmen'in elinden alıyorlar telefonu.

...

O günlerde duygularını yazmaya karar verdiğinde bir ajanda istiyor Süleyman... Sonunu getiremeden bayıldığı şu yazıyı kaleme alıyor, halet-i ruhiyesini aksettiren:

Sevgili anne, baba, ağabeylerim ve ablam. Selâm eder ellerinizden öper, dualarınızı beklerim.

Kazayı Sinan Ağabey'imden duymuş olmalısınız. Size bu kadar geç haber vermemin sebebi, sizleri boşuna üzmemekti. Çünkü buraya gelmeniz mümkün değildi. Ben şu anda Allah'a çok şükür iyiyim. Ağrı sızı var mı? Eh, ağrısız sızısız hastalık mı olur?

Sizler kadere inanmış, her işte bir hayır olduğuna iman etmiş, Allah'ın Rahman ve Rahîm olduğuna gönülden ina-

nan, bir kapıyı kapayınca, ona karşılık bin hayırlı kapıyı açtığını bilen insanlarsınız.

Allah'ın yaptığı icraatları eleştirme günahına girmeyeceksiniz. Kazadan sonra kendisine olan sevgim iki üç kat artan Rabbime karşı kalbinizde en küçük bir kırgınlık olmamalı.

Ben inanıyorum ki; az şey kaybettim, çok şey kazandım. Yani anlayacağınız üzgün değilim.

Gurbette gurbet çekmedim. Arkadaşlar yirmi dört saat boyunca başımda beklediler. Bir anne şefkati ile bir dediğimi iki etmediler. Bangladeş Hükümeti ve öğrenci velileri çok sahip çıktılar.

Bangladeş'e gelmesem böyle bir kaza olmaz mıydı? Böyle bir düşünce kader inancımıza göre yanlış. Demek ki kaderimde Bangladeş'e gelmek ve kaza geçirmek varmış.

Bu mesele ile alâkalı hiç kimseyi suçlamamanızı rica ediyorum. Kazadan sonra Hocaefendi başta olmak üzere on' larca geçmiş olsun telefonu aldım. Allah razı olsun, çok vefa gösterdiler. Medine-i Münevvere'de bana dua edilmesi için haber göndermişler.

Evet, sevgili ailem...

** Bu olayda anlatılan Süleyman Alptekin, halen özel bir ilköğretim okulunda matematik öğretmeni olarak çalışmaktadır.*

VUSLAT GECESİ

M. Cebrail ALTINDAĞ

Hocam, geçmiş olsun... Neyiniz var?

- Yıllarca ayaktayız şükür. Öğrenci ve öğretmen arkadaşlarla beraber dere tepe koşturduk, bacaklarım yoruldu herhâlde. Dua edin, sağ bacağım çok ağrıyor, bazen dayanamıyorum. Bir tek siz aklıma gelince; tertemiz yüzleriniz; öğrenci yüzleriniz, derslerimiz, programlarımız… İnanın acıyı falan unutuyorum, bacağımı, kendimi bile... Neyse, yakında iyileşiriz inşallah.

Tam üç yıl bu acıları çekti benim çilekeş hocam. Defalarca ameliyat oldu. Çare bulunamadı. Cevap gelmedi tüm devaları verenden. Bilmediğimiz, bilemeyeceğimiz bir çare vardı belki de...

...

- Hocam, Mehmet Ali hocam, iyi gözüküyorsunuz.

- Yok yok iyileşemeyeceğim galiba. Bu, bu ümitsizlik değil, Müslüman ümitsiz olamaz zaten. Lakin benim çarem ötelerde."

Zorla konuşuyor, sık sık öksürüyordu. "Hocam demeyin öyle." diyebildim, boğazımdan geçmedi başka hiçbir kelime.

Çapa Hastanesinin, sayısız acılara eşlik etmiş gri, duman renkli duvarları, hocamın geceler boyu dualarına şahitlik eden, gül renkli duvarlarına imrenecekti artık. Hocamızı, hastaneden alıp, yüzlerce talebeyi misafir etmiş nur hanesine yerleştirmiştik çünkü...

Kısa bir süre sonra ziyaretimizde gördük ki iyiye gidiyordu sağlığı. Birkaç parça ekmek, bir dilim domates yemişti. Ne çok sevinmiştik bilemezsiniz...

...

- Cibril-i emin, dedi… Cibril-i emin derdi hep bana... En çok ne istiyorum biliyor musun?

Çok heyecanlandım, acaba ne istiyor, diye bir zamanlar talebeleri olan İrfan, Fırat ve Alparslan hocalara baktım. Bilmiyoruz, hemen söylese de koşup alsak der gibiydiler. Hocam buyurun hemen alıp geleyim, dedim. Bir yemek mi canı istedi, yoksa meyve mi, içecek mi, diye düşünüyordum. Bekledi... Söylemedi hiçbir şey, sustu bir süre. Yüzüne baktım, aydınlık yüzüne, dökülecek sözcükleri ilk ben duyayım diye. Dudakları titriyordu; annesini kalabalık bir yerde kaybetmiş çaresiz bir çocuk dudağının titremesini andırıyordu.

Gözlerinde bir tutam yaş, hasret dolu şu sözler döküldü ağzından:

- Bir iyileşeyim, yazarlık yaptığım yayınevinden müsaade isteyeceğim haftada bir gün. Hiç bir karşılık almadan derse girmek. Teneffüslerde onların seslerini duymak. Onlarla hem dem olmak. Onlara doymak istiyorum. Tekrar kavuşur muyum bilemem, öyle hasretim ki okullarımıza. O cennet atmosferlerine... Öyle burnumda tütüyor ki anlatamam."

FIRAK - VUSLAT

Vedalaşmak için ziyaretine gittik, uzun ve mukaddes bir yolculuğa çıkıyorduk. Tekrar hastaneye kaldırmışlardı. Yanına vardığımızda, tanınmayacak kadar zayıfladığını gördük. Konuşamıyordu. Ellerine sarıldım, gözkapaklarını araladı, baktı bana ve arkadaşlarıma. Konuşamıyordu. Birden gülümsemeye başladı. Tanıdı bizi. Selâm söyleyin, ben de efendimin yanına geleceğim en kısa zamanda, dedi sanki lisan-ı hâliyle… Tek tek veda ettik hocamıza, en son ben sarıldım, elleri sıcacıktı. Sıcaklığı değdi yüreğime.

HABER GELDİ

Efendimin yanındayım şimdi, Medine'de. Sanki, sanki bir masaldan uyandırılmışım. Şükür sana yağmurların sahibi ve minnet sana güzeller güzeli peygamber, selâm sana Mehmet Ali Hocamın da hocası... Dua sana yiğit insan...

Her birimiz duadayız, konuşmaktayız aslında sebebi varlığımızla... Dualarda; hem benim hem de öğrencilerimin hocası, Mehmet Ali Şeref Hoca var.

Şifa tavafı yapmaya başlamıştık ki; gök gürledi birden. Haber geldi; kırıldı belim… Haber geldi durdu dilim… Haber geldi ah… Kâbe karardı önümde… Ateş içinde yüreğim...

Demek sıladasın artık hocam. Gurbettesin. Ne sılası ne gurbeti seninkisi? Asıl gurbet asıl sıla benimkisi. Bizimkisi... Sen sevgiliye kavuştun. Tertemizdin ve ter temiz diyarlardasın şimdi. Ya biz… Ya bizler ne yapalım. Bu her şeyin kapkara olduğu dünyada…

Bizi böyle garip, bizi böyle boynu bükük bırakıp gittin. Beş çocuğuna, müşfik fedakâr eşine, binlerce öğrencine, binlerce arkadaşına büyük bir miras bırakıp gittin; sevgi ve vefa…

Aç pencereleri hanımım!

Mehmet Ali hocamın muhterem eşi anlattı:

Son gündü... Bizi bırakıp gittiği gündü. "Hanım" dedi... "Hanım aç pencereleri... Geliyorlar..." Zor konuşuyordu. Sanki son gücünü kullanıyordu...

- Hanım fotoğrafların yüzünü kapat, geliyorlar, derken yüzünde bir parıltı vardı her zamankine ek olarak. Gülümsüyordu. Duru bir sesi vardı. Öyle dingin. Öyle duruydu ki:

- Düğünüm başlıyor hanımım. Düğünüm başlıyor. Beni düğünüme götürüyorlar. Damatlıklarımı getir hanımım, geliyorlar. Aç pencereleri ha-nı-m ımmm.

Rahmetli M. Ali Şeref Bey'in cenazesinin okula geldiği gün, öğrencilerinden Şeyma Oruç, evin önünde komşuları Düriye Hanım'la karşılaşır. Aralarında şöyle bir konuşma geçer:

- Kızım Şeyma bugün sizin okulda kimin düğünü var?

- Ne düğünü teyze?

- Biraz önce sizin okulun önünden geçiyordum, okulun önüne bir düğün arabası yanaştı; içinden uzun boylu, damat kıyafetiyle bir adam indi ve okulun içine girdi.

- Neler söylüyorsun Teyze, bugün okulda düğün olamaz ki.

Çünkü Mehmet Ali Hocanın cenaze töreni var. Yanlış görmeyesin?

- Hayır kızım, bizzat gözlerimle gördüm!

Damatlıklarımı Getirin

Öğretmen arkadaşımız, Ramazan Şahin Bey de benzer bir olaya şahit olmuş:

" Rahmetli son zamanlarında hastalığın etkisiyle dalar

giderdi. Bazen kendinden geçer sayıklardı. Bu zamanlarda birkaç kez: "Bana damatlıklarımı getirin! Bana damatlıklarımı getirin!" dediğini duydum.

ŞEB-i ARUS (DÜĞÜN GECESİ)

Bu olanları duyan herkes gibi ben de; Şeyma'nın anlattıklarını, Ramazan hocanın ve rahmetlinin muhterem eşinin duyduklarını birleştirince, büyülenmiş gibi donakaldım. Âdeta olayın sırlı sahnesi bizi bulutların üzerine çıkarmış gibiydi.

Bir ömür; sevgili için, Allah'ın rızasını kazanmak için harcanırsa; ölüm de, Hz. Mevlâna'nın dediği gibi, sevgiliye kavuşma gecesi (Şeb-i Arus) olur. Yani, "Düğün gecesi..."

Onu, bir Haziran sıcağında tanıdım.

Yiğitti, aslında ondan öte bir şeydi.

Parlaklığı Güneşten ziyade.

Ta içime işleyen bakışlarıyla bir öğretmen duruyordu karşımda...

VİCDANIN PARILTISI

Tülay ERSAN

"Hocam, sizin yardımınıza ihtiyacım var, arkadaşımıza yardım etmek istiyoruz, fakat bunu nasıl yapacağımızı tam olarak bilemiyoruz, lütfen bizi geri çevirmeyin." diyordu öğrencim. Yanındaki çekik gözlü olan da kısık bir sesle ilave etti: "Hocam, bizi geri çevirmeyeceğinize inanarak geldik. Hem zaten bize sizden başkası da yardım edemez."

Bu konuşmalar merakımı artırmıştı. Sözlerini bitirmelerini bekliyordum. Beni altı seneden beri tanıyorlardı. Elbette onlar da benim ellerimde büyümüşlerdi. Her ikisi de çok akıllı, çalışkan, yetenekli çocuklardı. Bu şekilde bir yardım için evime kadar geldiklerine göre iş çok ciddî olmalıydı. "Çocuklar sır gibi konuşuyorsunuz, bu yardımın mahiyetini söylerseniz ben de ona göre düşünürüm." dedim. Nermin benden bir güvence istiyordu: "Hocam, size söyleyeceğimiz konunun kesinlikle aramızda kalmasını istiyoruz, bu konunun idareye yansıdığında ne sonuç alacağını biliyoruz, onun için bizlerden başka hiç kimse bilmemeli." dedi. Bende merak artık son noktasına ulaşmıştı. "Çocuklar, şu meseleyi bir an önce açıklarsanız sevinirim." dedim. Meraktan ne hâle geldiğimi anlamazlıktan gelircesine gözlerimin içine bakarak benden kesinlikle güvence istiyorlardı. "Tamam, söz veriyorum, konuştuklarımız aramızda kalacaktır, ancak konuyu bilirsem nasıl yardımcı olabileceğimi

de düşünürüm." dedim. Mine çekik gözlerini biraz daha kısarak, ağlamaklı bir sesle: "Hocam, bir arkadaşımızın bazı yanlış davranışları var, sınıfça çok üzülüyoruz. Çünkü hepimizi de etkiliyor onun bu hâlleri." dedi. Nermin daha heyecanlı bir şekilde, arkadaşını aynı zamanda korumak istercesine: "Altı senedir kendisini çok iyi tanıyorduk. Önceleri böyle değildi. Bambaşka bir insan oluverdi." diye ekledi.

"Aaaa çocuklar, bakın artık hafakanlar basmaya başlayacak ve nerdeyse verdiğim sözü bile unutacağım, neden sözü dolaştırıp duruyorsunuz, mesele neyse bir an önce söyleyin, olsun bitsin." dedim. Nermin önce derin bir nefes aldıktan sonra: "Hocam bu arkadaşımız ortaokul yıllarında çok sessiz, sakin bir çocuktu. Ailesinin önceleri ekonomik durumunun iyi olmadığını siz de biliyorsunuz. Ancak liseye başladığında babasının işleri düzeldi. Ekonomik yönden de çok iyi bir duruma geldiler. Fakat böyle olduğu hâlde, bu arkadaşımızın huyları değişti. Bizlerle ilişkileri zayıfladı. Çünkü her birimizin çantalarından bir şeyler kayboluyordu. Başta ona karşı ön yargılı olmak istemedik. Ancak bizzat olayı gören arkadaşlarımız var." dedi. Ben şaşırmış vaziyette, duyduklarıma inanmak istemezcesine: "Çocuklar bu çok ciddî bir suçlama. Ömür boyu insana kara leke olarak kalacak bir suçlama. Belki sizlerle samimiyetinden, ihtiyacını giderdikten sonra vermek üzere alıyordur." diyerek iyimser bir yorum yapmaya çalıştım. Mine ısrarla başını salladı: "Hayır, ihtiyacı varsa bizden istese çoktan veririz, geri vermesi de çok önemli değil. Bu sadece bir kalem, kitap değil, cüzdanlarımız da kayboluyor. Geçenlerde, bir arkadaşımızın cüzdanını alırken görmüşler." dedi. Nermin ise: "Hocam, benim için çok önemli olmayan bir dolma kalemi gözümün önünde aldı, çantasına koydu. Ben de kalemimi arıyormuş gibi yaparak, ona sordum, görmediğini söyleyip, inkâr etti, yalan söyledi. Biz de arkadaşımızın bu şekilde hayata atılmasını istemiyoruz. Ona

nasıl yardımcı olabileceğimizi de bilemiyoruz." diye ilave etti.

İki duyarlı öğrencimin bu güzel teşebbüsünü takdir ve hayranlıkla karşılamıştım. İsmini söylemedikleri bu öğrencimin de kim olduğunu anlamıştım. Yüreğim çok kötü acımıştı. Yıllar önce aynı konuda yaşadığım ve sonu kötü biten bir olayı hatırlamıştım.

Öğretmenliğimin ilk yıllarıydı. Bir erkek yatılı okulunda çalışıyordum. Sınıflarımın birinde hırsızlık olayları ve şikâyetleri artınca, dersimin birini bu konudaki öğütlere ayırmıştım. Hırsızlığın dünyanın her yerinde çok kötü, yüz kızartıcı bir suç olduğunu, bir kere böyle tanınırsa da asla hiç kimsenin ona güvenemeyeceğini söyledim. Ancak onlar, yaşları küçük olduğu için bundan çabucak vazgeçebilirlerdi, böylece hem ailelerini utandırmaz, hem de kendi geleceklerini karartmamış olurlardı. Öğütlerimin sonunda, daha önce rehberlik dersinde yaptığım "Kimdir bu?" anketine dayanarak, tahmin gücümü kullanmak istemiştim. Bütün öğrencilerin geriye yaslanıp, dik oturmalarını ve gözlerime bakmalarını söyledim. Onların bakışlarından kolayca hırsızı tanıyabileceğimi de kesin bir dille ifade ettim. İki öğrencim benden bakışlarını kaçırıyorlardı. Benden bakışlarını kaçıranlara daha dikkatle bakıp: "Çocuklar, şu anda bu işi kimin yaptığını anlamış bulunuyorum. Ancak ben kendisini ne şimdi ne de sonra çağırıp mahcup etmek istemiyorum. Ondan bu günden sonra kendi kendine güzel bir karar verip bu kötü huydan vazgeçmesini, aldığı eşyaları da, aynen aldığı yolla arkadaşlarına geri vermesini istiyorum. Ancak bu şartla onu affedebilirim. Bu olayı da hep birlikte unuturuz. Zararın neresinden dönülürse kardır." demiştim.

Gerçekten ertesi gün öğrenciler son derece mutluydu. Hepsi de belli aralıklarla çalınan eşyalarına kavuşmuşlardı.

Belli ki bizim ufaklık o konuşmadan etkilenmiş, vicdanı

harekete geçmiş, söyleneni hiç tereddütsüz uygulamıştı. İş buraya kadar gayet güzeldi. Bu olaydan sonraki günlerde, dersimde bu öğrenci utancından ezilip büzülüyordu. Onu tahtaya kaldırmak istesem, kıpkırmızı oluyordu.

Bir gün ilk derste bu öğrencimin yerinde kıvrandığını gördüm. Yanına yaklaştığımda yine kıpkırmızı oldu. Mevsim de kış olduğundan hasta olabileceğini düşündüm. Elimle alnına dokunarak ateşine baktım. Gerçekten de ateşi vardı. Kendisine dersten izin verdim, Müdür Bey'le görüşerek, revire gitmesini, ilâç almasını, gerekirse doktora göndermelerini, sağlığın çok önemli olduğunu, dersteki konuları arkadaşlarından alabileceğini söyleyerek sınıftan çıkardım.

Keşke çıkarmasaydım. Gidiş o gidiş... Sonraki günlerde bir daha sınıfta göremedim. Ben, hasta olduğu gelemediğini düşünmüştüm. Keşke öyle düşünmeyip, hemen idareye, veliye sorsaydım... Ancak eğitimde keşkeler olmamalı. Geç de olsa bunu öğrenmiştim. Bir kayıpla... Yarının büyükleri olacak, toplum dışına ittiğimiz çocuklarla hangi şartlarda, nerelerde karşılaşacağız kim bilir? Bunun vebali yalnız onlara mı ait?

Şu karşımda benden bir arkadaşlarını kurtarmak için yardım isteyen, çırpınan gençler kadar duyarlı ve tedbirli olamaz mıydık biz eğitimciler. Anne ve babaların da sorumlulukları nereye kadar? Bir öğretmene, okula teslim ettikten sonra da, takip etmek, daha yakından ilgilenmek gerekmiyor mu? Bu öğrencime ne mi oldu diyeceksiniz? Söyleyeyim. Günler sonraki bir öğretmenler toplantısında Müdür Bey, disiplin raporlarını ve sonuçlarını okurken bu öğrencinin ismini okudu. Ben şaşırmıştım. Merakla şikâyet olup olmadığını sordum. Benim doktora göndermek için dersten çıkardığımda hemen Müdür Bey'in yanına gidip, bütün yaptıklarını gözyaşları içinde anlatmış, pişman olduğunu söylemiş. Bir pişmanlığın karşılığı ne ol-

malı dersiniz? Maalesef, olayın mahiyeti, öğrencinin psikolojik ve ekonomik durumunda desteğe, yardıma ihtiyacı olup olmadığı araştırılmadan, acele bir kararla disiplin yönetmeliğinin en katı ve acı maddesi yürürlüğe konulmuştu. Onun yüreğindeki vicdan yarasına başka yaralar katarak en sert ceza verilmiş; okuldan uzaklaştırılmıştı. Sokağa, bir suçlu daha gönderilmişti. Yarınların bekçileri olacak gençleri eğitirken daha sabırlı ve hoşgörülü, daha anlayışlı, duyarlı olunamaz mıydı?

Benim bu acı dolu anılarda yolculuğum biraz uzun sürmüş ki, aynı zamanda yüz ifadem de değişmiş olmalı ki, Nermin: "Hocam, sizin bu kadar üzüleceğinizi bilseydik anlatmazdık. Kusura bakmayın, düşünemedik." diye mırıldandı. Ben de "Yooo, asıl üzüldüğüm başka bir konu." diyerek bu acı anımı anlattım. Benden yardım istedikleri için de memnun olduğumu belirttim. Çünkü farklı öğrenciler de olsa, yıllar önceki bir hatamı telâfi etme fırsatı çıkmıştı. Bu fırsatı kaçırmak istemediğim gibi sevdiğim bir öğrencimi de kaybetmek istemiyordum. Bir taktik belirlememiz gerektiğini söyledim. Bunu yalnız biz bilecektik. Aksi hâlde yanlış sonuçlar olabilirdi. Müthiş bir yazma ve tiyatro yeteneği olan bu delikanlıya nasıl yardımcı olacağımıza karar verdikten sonra, öğrencilerime bu davranışlarından dolayı teşekkür ettim. Ertesi gün derste, sene sonunda sınıfça bir tiyatro oynayacağımızı söyledim. Ancak tiyatro metnini de kendileri yazacaklardı. Konular eğitim, aile, gençlik idi. Gruplara ayırmıştım. Ancak adı geçen çocuk, konuların hepsini birleştirerek herkesten önce yazıp bana gelmişti. Plan amacına ulaşmıştı. Yazılan metinde geçim sıkıntısı çeken ailedeki annenin yanlış tutumu eleştiriliyordu. Markette ufak tefek bir şeyler çalıp eve getiren çocuğa, annesi: "Ya başkaları farkına varsaydı, seni yakalasalardı, ne olacaktı?" sorusunu sorarak; adeta bu işi yakalanmadan yapması gerektiği fikrini veriyor, kendi çocuğunun geleceğini karartıyordu. Hırsızlı-

ğa devam eden çocuk büyüyor, başka karanlık işlere karışıyor, bir soygunda cinayet işliyor, idamla yargılanıyordu. Gencin kendini savunduğu sahne çok duygusaldı. Paranın her şey olmadığını, bunu çok geç anladığını, sevgisiz, güvensiz, kimsesiz bir hayatın ölümden beter olduğunu, çocuklarla annelerin, babaların sevgi ve şefkatle, sabırla ilgilenmeleri gerektiğini söylüyordu. Hataların kesin bir dille anlatılmasını, ancak gence de düzeltme fırsatlarının verilmesini, kimsenin ön yargılı olmamasını, herkesin hata yapabileceğini, önemli olanın, insanın hatalardan ders alarak, toplum içinde toplum değerlerine sahip çıkarak yetişmesi olduğunu, kendisinin de en başta ailesinin hatasının bedelini ödediğini belirtiyordu. En son olarak da: "Ben yaptıklarımın sonucuna razıyım, sizlerden son bir arzum olacak, ne olur, başka gençler, böylesine bir bedel ödemek zorunda kalmasınlar. Çocuklardan, gençlerden hiç kimse sevgi ve ilgisini esirgemesin." diye bitiriyordu.

Ödevine böylesine bağlı olduğu, zamanında getirdiği ve güzel bir eser yazdığı için de onu ödüllendirmek istediğimi söyleyerek başrolü kendisine verdiğimi belirttim. Provalarda öylesine içten oynuyordu ki. O son sahnede beni etkilerse oyunu çok beğenebileceğimi, sözlü notunu da yüksek verebileceğimi, söyledim.

Oyunun sahnelendiği gün hepimiz çok heyecanlıydık. Herkes bu oyunda kendisiyle yüzleşmişti. Mahkemede yargılanma, idamla cezalandırılma olayı oyunda bile olsa korkunçtu. Öğrencilerimin hepsi de gerçekten müthiş bir gayretle insanlığa örnek bir davranış sergilemişlerdi. Niyetleri gibi yetenekleri de takdire değerdi.

Oyun bittiği zaman hepimizin de yüzünü, samimiyetle görevini yapan insanların vicdanındaki mutluluk parıltısı aydınlatıyordu.